

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาค้นหา และประมวลข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและการให้บริการของที่พักรวม หลักการ แนวความคิดและทฤษฎีในการป้องกันอาชญากรรม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พัก เช่น กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น รวมทั้ง กลไกในการควบคุม กำกับ และส่งเสริมธุรกิจที่พัก รวมถึง ผลกระทบของต่างประเทศ โดยมีประเด็นสำคัญในการทบทวนวรรณกรรมทั้งสิ้น 6 ประเด็น ประกอบด้วย (1) ประเภทและพัฒนาการในการประกอบประกอบที่พัก (2) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง (3) มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับที่พักของต่างประเทศ และประเทศไทย (4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่พักของประเทศไทย (5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พัก (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

1. ธุรกิจที่พัก

ธุรกิจที่พักมีความสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของไทย เนื่องจากสร้างรายได้ให้กับประชาชนและการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลปัจจุบันธุรกิจที่พักมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และได้ให้ความสำคัญกับสุขภาพพลานามัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสิทธิของผู้เข้าพักมากขึ้น พร้อมกับมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นมิติใหม่ของธุรกิจที่พัก

1.1 ประเภทของที่พักรวม

ที่พัก (Accommodation) หมายถึง ที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทาง นักท่องเที่ยว หรือนักธุรกิจที่ต้องการพักค้าง ซึ่งอาจมีบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการด้วย แบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งความแตกต่างของแต่ละประเภทอาจไม่ชัดเจน ที่สำคัญคือความแตกต่างกันในภาพลักษณ์ของธุรกิจ เช่น อินน์ (Inn) ให้ความรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง โมเต็ล (Motel) เน้นความสะดวกสบายและผู้มาพักซึ่งมีที่จอดรถของตนเอง โรงแรม (Hotel) จะเน้นประสิทธิภาพและบริการความสะดวกสบายต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งที่พักสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ได้แก่

1) **โรงแรม (Hotel)** เป็นสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ซึ่งมีบริการความสะดวกสบายต่าง ๆ

2) **โมเต็ล (Motels)** จะให้บริการแต่เฉพาะห้องพักเท่านั้น โดยไม่มีบริการและการอำนวยความสะดวกอื่นใดเพิ่มเติม

3) **รีสอร์ต (Resort)** นิยมสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักแรมของนักท่องเที่ยวตามบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติเช่น ภูเขา แหล่งน้ำขนาดใหญ่

4) **คอนโดมิเนียมโฮเทล (Condominium Hotels)** คือ การรวมเอาโรงแรมกับห้องชุดเข้าด้วยกัน ซึ่งบุคคลจะซื้อคอนโดมิเนียมจากบริษัทผู้สร้างและมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุดนั้น ผู้ถือกรรมสิทธิ์จะทำสัญญากับบริษัทผู้ขายหรือบริษัทที่สามเข้ามาบริหารจัดการคอนโดมิเนียมเพื่อดำเนินธุรกิจโรงแรม

5) **ที่พักประเภทถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน (Timesharing)** เป็นที่พักแบบพิเศษซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่พักหรือคอนโดมิเนียมจะเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้ร่วมทุนกันซื้อห้องชุดโดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายเท่า ๆ กันผู้ร่วมถือกรรมสิทธิ์แต่ละคนมีสิทธิไปใช้บริการพักตามที่กำหนดไว้ในแต่ละรอบปีหมุนเวียนสลับกันไป

6) **เพนชัน (Pensions)** เป็นที่พักที่เจ้าของเป็นผู้ดำเนินกิจการเองและมักจะอาศัยอยู่ในเพนชันด้วย ซึ่งพบมากในทวีปยุโรปและลาตินอเมริกา เพนชันจะให้บริการอาหารและเครื่องคัมนักท่องเที่ยวมักนิยมเข้าพักเนื่องจากบรรยากาศที่พักเป็นแบบครอบครัว และค่าที่พักถูกกว่าโรงแรมที่มีระดับมาตรฐานเดียวกัน

7) **พาราเดอร์ส (Paradors)** ส่วนใหญ่จะเป็นปราสาท วัง โบสถ์ หรือสำนักชี ซึ่งได้รับการดัดแปลงให้เป็นสถานที่พักแรม

8) **เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ (Serviced Apartment)** เป็นอพาร์ทเมนท์ที่มีลักษณะของการให้บริการคล้ายกับโรงแรม มีเฟอร์นิเจอร์ครบครัน เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องครัวและภาชนะในครัว เครื่องนอน พร้อมทั้งมีพนักงานทำความสะอาดประจำวัน เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ส่วนใหญ่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลาง เช่น สระว่ายน้ำ ห้องออกกำลังกายและร้านอาหาร โดยการให้บริการจะอยู่ในระดับคล้ายกับโรงแรมและสามารถเช่าเป็นรายเดือนได้ เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์เป็นที่พักอาศัยที่เหมาะสมสำหรับผู้จำเป็นต้องพักอาศัยในระยะเวลายาว หรือผู้ที่เพิ่งย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองเพื่อรอที่อยู่อาศัยแบบถาวร

9) บังกะโล (Bungalow) ชาเล่ท์ (Chalet) เคบิน (Cabin) ลอดจ์ (Lodge) หรือคอกทเทจ (Cottage) จะเป็นบ้านพักชั้นเดียวขนาดเล็ก มักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น บริเวณภูเขาริมทะเลสาบ ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมพักในฤดูร้อน

10) การตั้งแคมป์หรือจอดรถคาราแวน (Campground, Caravan Parking) เป็นธุรกิจที่พักแรมที่จัดบริเวณพื้นที่ไว้สำหรับบริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเช่าที่ค้างแรมพักแรมหรือเช่าที่รถจยย.จอดรถคาราแวน ซึ่งเป็นรถมีหลังคาใช้เป็นที่อยู่ได้ โดยใช้พ่วงกับรถยนต์ (สหรัฐอเมริกาเรียกว่า Trailer) ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะมีบริการด้านสุขาภิบาล เช่น ห้องสุขา ห้องอาบน้ำ น้ำดื่ม ท่อระบายน้ำ เกือบจะ เป็นต้น บางแห่งมีบริการร้านอาหาร ร้านค้า บัมพ์น้ำมันด้วย มักจ่ายค่าเช่าในอัตราต่ำ เนื่องจากแรงจูงใจที่ต้องการสัมผัสสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่วิเวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่ต้องการใช้บริการจากโรงแรมหรือภัตตาคารที่มีค่าใช้จ่ายสูง ต้องการเพียง 3 สิ่ง คือ สุขอนามัย ความปลอดภัย และความดึงดูดใจธรรมชาติ (บุญเลิศ จิตต์วัฒนา, 103-104)

11) เกสเฮ้าส์ (Guesthouse) เป็นที่พักแรมที่ดัดแปลงมาจากบ้านเก่าหรือสร้างขึ้นใหม่ เพื่อแบ่งเป็นห้องให้นักท่องเที่ยวเข้าพัก โดยเก็บค่าเช่า ตามปกติมักตั้งอยู่ย่านชุมชนในเมืองใหญ่ ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมาเช่านอนเฉพาะในเวลากลางคืน ส่วนเวลากลางวันจะออกเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว อัตราค่าเช่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ อาจมีเตียงที่สะอาดและห้องน้ำรวมไว้บริการ ในปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น เช่น มีระบบห้องปรับอากาศ อาหารเครื่องดื่ม ตลอดจนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น ๆ ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

12) บ้านพักในบ้านหรือบ้านพักในฟาร์ม (Home Stay , Farm Stay) เป็นธุรกิจที่พักแรมซึ่งเจ้าของบ้านแบ่งห้องพักในบ้านของตนเองหรือให้พักในฟาร์มของตนเองที่จัดสร้างขึ้นหรือดัดแปลงเป็นห้องพักแรมให้นักท่องเที่ยวเข้าพัก โดยเก็บค่าเช่า ตามปกติมักให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของพื้นที่บ้านท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของบ้าน อัตราค่าเช่าอยู่ในระดับต่ำ อาจมีบริการด้านอาหารและการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย บางแห่งได้จัดเป็นรูปแบบแพ็คเกจซึ่งรวมที่พัก และการกินอยู่เข้าด้วยกัน มีการท่องเที่ยวในละแวกใกล้เคียงหรือให้ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เช่น การทำกับข้าว การทำเกษตรกรรม ฯลฯ รวมเป็นราคาเหมาราคาเดียว

13) แพพักตากอากาศ (Jungle Raft)

14) สถานที่พักแรมกลางแจ้ง (Campgrounds) เป็นที่พักแรมที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่ประหยัดและชอบธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการที่พักแรมจำนวนมากในฤดูกาลท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมักเดินทางเป็นครอบครัว โดยรถยนต์หรือรถตู้ เพื่อนันทนาการ (Recreational Vehicle) และเข้าจอดเพื่อพักแรมในสถานที่พักกลางแจ้งซึ่งมักเป็นลานกว้าง อาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

(1) การกางเต็นท์ (Tent)

(2) รถพ่วงรถยนต์ที่มีที่นอนข้างใน (Trailer)

(3) รถคู่เพื่อนันทนาการ ซึ่งเป็นรถบรรทุกที่ด้านหลังคนขับมีห้องน้ำ ห้องครัว และห้องนอนจัดรวมไว้ด้วยกันในตู้รถ ในยุโรปและสหรัฐอเมริกานิยมใช้รถชนิดนี้สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวเป็นครอบครัวเพราะสามารถขับไปได้เรื่อย ๆ และเมื่อถึงเวลาเย็นก็สามารถจอดพักแรมตามสถานที่พักแรมกลางแจ้งที่ให้บริการสำหรับจอร์คคู่เพื่อนันทนาการ โดยมีที่สำหรับต่อท่อสายน้ำหรือท่อสายแก๊ส เพื่อสามารถใช้น้ำหรือแก๊สได้ตามต้องการ สถานที่พักแรมกลางแจ้ง มีทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน แต่เดิมมีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องอาบน้ำ ห้องส้วม และห้องครัวเท่านั้น แต่ปัจจุบันเนื่องจากได้รับความนิยมมาก จึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น เช่น ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ สระว่ายน้ำ ที่เสียบปลั๊กโทรทัศน์เคเบิล เป็นต้น

15) ที่พักหรือห้องพักที่เจ้าของให้บริการผ่านแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน เพื่อเชื่อมต่อระหว่างผู้ให้เช่าและผู้รับบริการ โดยที่ผู้รับบริการอาศัยข้อมูลบนเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

16) สั่งห้ามทรัพย์สินที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองตัดแปลงนำออกให้เช่าพักชั่วคราวโดยได้ไปซึ่งเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น

1.2 พัฒนาการของการประกอบธุรกิจที่พักแรม

ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ประกอบไปด้วยปัจจัยสี่ หนึ่งในนั้นคือ “ที่พักแรม” ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็น มนุษย์ทุกคนต้องมีที่พักอาศัยไม่ว่าจะถาวรหรือชั่วคราวก็ตาม นอกจากนี้มนุษย์มีการเดินทางจากที่พักอาศัยถาวรของตน ไปสู่อีกที่หนึ่งตั้งแต่สมัยอดีตกาล เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ อาทิ การเดินทางเพื่อติดต่อค้าขาย เพื่อเผยแพร่ศาสนา เพื่อการขยายอาณาจักร หรือการเดินทางเพื่อการศึกษา เป็นต้น อย่างไรก็ตามบริบททางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไป การเดินทางในประเทศและระหว่างประเทศมีความสะดวกสบายและรวดเร็ว อีกทั้งวัตถุประสงค์แห่งการเดินทางมีมากขึ้นจำเป็นต้องมีที่พักระหว่างเดินทาง และที่พักแต่ละยุค แต่ละสมัยจะมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความเจริญและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

1.2.1 พัฒนาการในการประกอบธุรกิจที่พักแรมของต่างประเทศ

การประกอบธุรกิจที่พักแรมของต่างประเทศมีมาอย่างยาวนาน เนื่องมีการเดินทางเพื่อติดต่อค้าขาย เผยแพร่ศาสนา การเดินทางเพื่อการขยายอาณาจักร หรือการเดินทางเพื่อการศึกษา ฯลฯ ประกอบกับความเจริญการหน้าทางเศรษฐกิจ ทำให้ธุรกิจที่พักแรมมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนหลายประเทศเป็นต้นแบบของที่พักแรมที่มีความหลากหลาย

1) สหรัฐอเมริกา (นิศา ชัชกุล, 2554, 151-155)

(1) ประวัติการประกอบธุรกิจโรงแรมในศตวรรษที่ 16 ถึงศตวรรษที่ 18

โรงแรมในสมัยบุกเบิกที่สร้างขึ้นในสหรัฐอเมริกามีรูปแบบเดียวกับที่สร้างในประเทศอังกฤษ แต่สร้างในทำเลที่แตกต่างกัน โดยในอังกฤษโรงแรมมักจะสร้างขึ้นตามเส้นทางรถม้า ส่วนในสหรัฐอเมริกาโรงแรมส่วนใหญ่จะสร้างบริเวณที่เป็นเมืองท่า โรงแรมในสหรัฐอเมริกามีวิวัฒนาการเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1630 (พ.ศ. 2173) โดยแซมมวล โคลส์ (Samuel Coles) ซึ่งได้อพยพมาจากประเทศอังกฤษพร้อมกับพวกเคร่งศาสนากลุ่มพิวริตัน (Puritans) ได้เปิดดำเนินการโรงแรมแห่งแรกคือ “โคลส์ ออร์ดิINARY (Coles Ordinary)” ที่เมืองบอสตัน ต่อมาเรียกว่า “ชิปแทเวิร์น (Ship Tavern)” เป็นโรงแรมที่มีราคาถูกแต่มีกฎข้อบังคับเข้มงวด เนื่องจากควบคุมดูแลโดยบาทหลวงพวกพิวริตัน ลักษณะของโรงแรมคล้ายกับหอพัก ส่วนมากเปิดกิจการแถบชายฝั่งตะวันออกของสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า “นิวอิงแลนด์ (New England)”

เมื่อ ค.ศ. 1642 (พ.ศ. 2185) บริษัทเวสต์อินเดียสร้างโรงแรมชื่อ “ซิตีแทเวิร์น (City Tavern)” บริเวณอู่เรือของนิวยอร์กเพื่อเป็นที่พักค้างแรม นอกจากนี้ยังมีโรงแรมบลูแอนchor (Blue Anchor) ตั้งอยู่ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย เป็นโรงแรมที่วิลเลียม เพนน์ (William Penn) หยุดพักแรม หลังจากเดินทางจากอังกฤษกับทวีปอเมริกาเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1682 ในยุคนี้อุณหภูมิส่วนใหญ่นิยมสร้างตามแนวแม่น้ำลำคลอง เนื่องจากมีการปรับปรุงพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำ ต่อมาเมื่อการคมนาคมเริ่มนิยมใช้รถไฟในการเดินทางจึงส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมเปลี่ยนไปก่อสร้างตามเส้นทางที่รถไฟผ่าน

โรงแรมที่กรุงนิวยอร์กมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิวัติสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ. 1762 (พ.ศ. 2305) ซามูเอล ฟรานซ์ (Samuel Fraunces) ชาวอินเดียตะวันตกได้ซื้อคฤหาสน์เดอลันซี (De Lancey Mansion) และดัดแปลงเป็นโรงแรมชื่อควีนส์เฮดแทเวิร์น (Queens Head Tavern) ก่อนการปฏิวัติอเมริกา โรงแรมนี้เป็นสถานที่ประชุมที่สำคัญขององค์กรต่าง ๆ เช่น ซันส์ออฟลิเบอร์ตี (Sons of Liberty) และพวกนายทหารอังกฤษก็มาใช้บริการเมื่อสมัยที่อังกฤษยังครอบครองดินแดนนี้อยู่ นอกจากนี้ ยังเป็นที่จัดเลี้ยงหลายครั้งหลายหน รวมทั้งงานเลี้ยงอำลาเพื่อนทหารซึ่งประธานาธิบดีจอร์จ วอชิงตัน จัดขึ้นด้วย อาคารแห่งนี้ถูกเก็บไว้ในฐานะที่เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และปัจจุบันได้กลายเป็นภัตตาคารที่มีชื่อเสียง ฟรานซ์แทเวิร์น (Fraunces Tavern) ใน ค.ศ. 1975 สถานที่นี้กลับเป็นสถานที่ที่โด่งดังอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเกิดการขว้างระเบิดมีคนตายหลายคน อย่างไรก็ตาม คิวีนส์เฮดแทเวิร์น มิได้ถูกสร้างขึ้นเป็นโรงแรมที่พักร

ใน ค.ศ. 1794 (พ.ศ. 2337) โรงแรมซิตี (City Hotel) นับได้ว่าเป็นโรงแรมแห่งแรก ที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปแบบของโรงแรมโดยแท้จริง มีจำนวนห้องพัก 70 ห้อง (ในสมัยนั้นถือได้ว่าเป็นสถานที่ใหญ่โต) ระยะเวลาไม่นานนักก็กลายเป็นแหล่งสังคมชั้นสูงของ กรุงนิวยอร์ก ซึ่งขณะนั้น เป็นเมืองที่เติบโตอย่างรวดเร็ว มีพลเมืองมากถึง 30,000 คน ต่อมาโรงแรม อีกหลายแห่งในรูปแบบอย่างเดียวกันก็ถูกสร้างขึ้นในเมืองบอสตัน ฟิลาเดลเฟีย และบัลติมอร์

(2) โรงแรมในสหรัฐอเมริกาสมัยใหม่ ยุคปัจจุบัน (ตั้งแต่ ค.ศ. 1801 (พ.ศ. 2344) จนถึงปัจจุบัน) โรงแรมที่สมบูรณ์แบบทันสมัยแห่งแรกสร้างขึ้นในบอสตัน เมื่อ ค.ศ. 1829 (พ.ศ. 2372) (สมัยต้นรัชกาลที่ 3) ชื่อ บอสตันส์ ทริมอนต์เฮาส์ (Boston's Tremont House) เป็นตึก 3 ชั้นครึ่ง มีห้องพัก 170 ห้อง ค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 3 แสนเหรียญสหรัฐฯ เป็น โรงแรมที่มีห้องเดี่ยว และห้องคู่ เริ่มให้บริการห้องพักส่วนตัว ปิดล็อกประตูได้ (ในขณะนั้น โรงแรมมีห้องพักเป็นห้อง รวมใหญ่ มีเตียงตั้งแต่ 3 - 10 เตียงขึ้นไป) มีตะเกียงน้ำมันก๊าดในทุกห้อง มีตะเกียงแก๊สให้ห้องใหญ่ อ่างล้างหน้า เข็มน้ำ และสบู่ฟรี มีห้องน้ำและห้องส้วมชั้นล่าง และชั้นที่สองมีห้องอาหาร แบบฝรั่งเศส รวมทั้งพนักงานยกกระเป๋าและยังมีพนักงานบริการอื่น ๆ ต่อมาโรงแรมนี้กลายเป็น ตัวอย่างด้านการจัดสถานที่และบริการต่าง ๆ ให้กับโรงแรมอื่น ๆ

(3) การโรงแรมในสหรัฐอเมริกายุคปัจจุบัน (ศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20) ธุรกิจโรงแรมได้เจริญก้าวหน้าอย่างมากทั้งในด้านปริมาณ และด้านการออกแบบตกแต่งเพื่อความ สบาย ความแปลกใหม่แก่ผู้เข้าพัก

ในตอนต้น ค.ศ. 1900 (พ.ศ. 2443) การเดินทางส่วนใหญ่เป็นการเดินทางโดยรถไฟ โรงแรมจึงมักตั้งอยู่ใกล้สถานีรถไฟ ต่อมาการใช้รถไฟในการขนส่งเดินทางลดจำนวนลง กลายเป็น การเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วของรถยนต์และเครื่องบิน นั่นคือ อุตสาหกรรมโมเต็ล (The Motel Industry) เกิดขึ้น

โมเต็ล (Motel) กำเนิดขึ้นใน ค.ศ. 1920 (พ.ศ. 2463) เนื่องจากความนิยมในการ เดินทางโดยทางรถยนต์มากในสมัยนั้น และเป็นที่พักแรมประเภท “มอมแอนด์ป๊อป” (Mom and Pop) ซึ่งหมายถึง ที่พักแรมขนาดเล็กที่มีกับบริหาร โดยคนในครอบครัว สมัยนั้น ผู้คนนิยมเดินทางโดย รถยนต์และมักชอบท่องเที่ยวข้ามมลรัฐ แม้แต่บุคคลดังเช่น นักร้องชื่อ บอนนี่แอนด์คลายด์ นักเขียนชื่อ เอ็ดการ์ เจ ฮูเวอร์ เป็นต้น และต่อมาใน ค.ศ. 1956 (พ.ศ. 2499) มักมีการพัฒนาระบบ ทางหลวงระหว่างรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวในสถานที่ห่างไกล โมเต็ลเริ่ม พัฒนาสำหรับเป็นที่พักแรมที่ให้ความสะดวกสบายมากขึ้น มีการขยายกิจการ โมเต็ลออกไปเป็น ลักษณะเครือข่าย (Motel Chain) โดยการเพิ่มจำนวนห้องพัก เพิ่มการบริการ เช่น ห้องอาหาร ระบายน้ำ โทรทัศน์ในห้องพัก จึงเป็นการเชิญชวนให้เกิดการพักแรมมากขึ้น

ต่อมาได้มีการสร้างโมเต็ลในแหล่งชุมชน (Down Town) ในเมืองใหญ่ และเรียกชื่อว่า มอเตอร์โฮเต็ลหรือมอเตอร์อินน์ (Motor Hotels or Motor Inns) และเพิ่มการบริการมากขึ้น แต่สิ่งหนึ่งซึ่งยังไม่เปลี่ยนแปลงคือ เป็นที่พักของผู้เดินทางโดยทางรถยนต์ และยังคงมีที่จอดรถสำหรับลูกค้าที่มาพักแรม และต่อมาก็ได้ขยายไปสร้างโมเต็ลใกล้สนามบิน (Howell, 1989 , 142) โมเต็ลเกิดขึ้นด้วยความต้องการที่พักและปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นของนักเดินทางโดยทางรถยนต์ โดยพนักงานขายของหรือเซลล์แมนซึ่งในสมัยก่อน พวกเขามักจะขอใช้บ้านของชาวนาที่อยู่ใกล้ทางหลวงเป็นสถานที่ค้างแรม ปรึชญาในการให้บริการของโมเต็ลคือการรักษาความสะอาด ห้องพักที่สะอาดสบาย ราคาถูก ใน ค.ศ. 1901(พ.ศ. 2444) จากสถิติพบว่าที่ค้างแรมที่มีลานจอดรถยนต์แห่งแรก คือ ฮัสคินส์ คอตเทจแคมป์ (The Askins Cottage Camp) ที่สร้างขึ้นที่ดักลาส มลรัฐแอริโซนา ปัจจุบันกิจการโมเต็ลลักษณะนี้ขยายตัวมากขึ้น โมเต็ลบางแห่งมีการเพิ่มจำนวนห้องพักมากกว่า 100 ห้อง ดำเนินงานโดยนักบริหารมืออาชีพ และได้เพิ่มความหรูหรา ทันสมัย สะดวกสบาย เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าพัก (คนไทยได้นำรูปแบบและแนวคิดดัดแปลงเป็นโรงแรมมาตรฐาน และใช้ชื่อว่า “โมเต็ล (Motel)” เช่นกัน)

(4) โรงแรมสมัยใหม่ในสหรัฐอเมริกา

เมื่อประมาณ ค.ศ. 1940 (พ.ศ. 2483) ได้มีการพัฒนาแนวความคิดใหม่ ๆ ในการออกแบบโรงแรมขึ้น เป็นความพยายามที่จะสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภค และการตอบรับปรับให้เข้ากับรูปลักษณะแนวโน้มใหม่ของการเดินทางท่องเที่ยว โรงแรมขนาดกลางทรงสี่เหลี่ยมซึ่งมักตั้งอยู่ใจกลางเมือง ถูกแทนที่ด้วยโรงแรมมาตรฐาน ซึ่งมีแบบอย่างสถาปัตยกรรมยุคใหม่เป็นโรงแรมหลังคาสูง มีลิฟต์ชมวิวนอกตัวอาคาร มีสิ่งใหม่ ๆ อีกหลายอย่าง กลายเป็นรูปลักษณะใหม่ของโรงแรมยุคนี้ เช่น โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า ที่ลอสแอนเจลิส และริเจนซีไฮแอท โรงแรมที่มีสถานที่เพื่อการสังสรรค์สมาคม จัดเลี้ยง จัดประชุม ฯลฯ เพื่อจุดประสงค์ด้านสังคม เพื่อสนองความต้องการของชุมชน โรงแรมนิวยอร์กฮิลตันจัดได้ว่าเป็นตัวอย่างของโรงแรมที่ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ขณะเดียวกันในยุคนี้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องทำเลที่ตั้งของโรงแรม เป็นผลให้สถานที่บางแห่งซึ่งเดิมมีทำเลไม่เหมาะสมที่จะตั้งโรงแรม ก็กลายเป็นที่ตั้งโรงแรมใหม่ ๆ หลายแห่ง เช่น ตั้งอยู่นอกเมืองแถบบริเวณสนามบินหรือใกล้ถนนทางหลวง

ปัจจุบันสหรัฐอเมริกามีโรงแรมมากกว่าห้าแสนโรงแรม ห้องพักรวมทั้งหมดมีมากกว่าหนึ่งร้อยล้านห้อง ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่พักแรมที่ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของโลก และยังเป็นประเทศผู้นำด้านการก่อสร้างโรงแรมและขายห้องพักของโลกอีกด้วย

2. สาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีกิจการที่พักแรมเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 13 ซึ่งเป็นกิจการของชาวมองโกล ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรับรองชาวต่างประเทศที่เดินทางมาราชการหรือติดต่อค้าขาย ในระยะหลังได้ปิดประเทศ เนื่องจากสาเหตุทางการเมืองและเปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ ดังนั้น ธุรกิจโรงแรมจึงไม่เจริญรุ่งเรืองและที่มีอยู่ก็มีขนาดเล็ก จนกระทั่งศตวรรษที่ 20 รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มมีการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศ จึงได้เริ่มก่อสร้างกิจการโรงแรมใหญ่ ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มโรงแรมเครือข่ายจากต่างประเทศ เช่น กลุ่มโรงแรมเชอราตัน (Sheraton Chain Hotel) กลุ่มโรงแรมเวสต์ดิโน (West Inn Chain Hotel) เพื่อรับรองชาวต่างประเทศที่เข้าไปติดต่อและทำธุรกิจ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและกลุ่มนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสิ่งที่น่าสนใจในประเทศ เช่น กำแพงเมืองจีนและสุสานกษัตริย์จีน เป็นต้น

3. ประเทศญี่ปุ่น (นิศา ชัชกุล, 2554, 159-160)

ธุรกิจที่พักแรมของประเทศญี่ปุ่นได้เกิดขึ้นมานาน โดยมีหลักฐานในกินเนสส์บุ๊ก (Guinness Book of World Records) ได้บันทึกไว้ว่า โรงแรมที่เก่าแก่ที่สุดและในปัจจุบันยังคงให้บริการอยู่คือ โรงแรมโฮชิ เรียวกัน (Hoshi Ryokan) ที่เมืองโคมัตสึ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเปิดให้บริการมากกว่า 1,300 ปี (ค.ศ. 717) ขนาด 100 ห้องดำเนินการโดยคนในครอบครัว 46 ชั่วอายุคน

ธุรกิจโรงแรมในประเทศญี่ปุ่นได้มีการปรับปรุงพัฒนาในศตวรรษที่ 18 - 19 จนเจริญทัดเทียมกับโรงแรมในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกา หลังจากญี่ปุ่นมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยก้าวหน้าเกินกว่าประเทศใด ๆ ในโลก ส่งผลให้โรงแรมในประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่ได้มาตรฐานชั้นหนึ่ง ฉะนั้นจึงนับได้ว่าธุรกิจโรงแรมของประเทศญี่ปุ่นมีความเจริญก้าวหน้าคิดเป็นอันดับหนึ่งในทวีปเอเชีย

1.2.2 พัฒนาการในการประกอบธุรกิจที่พักแรมในประเทศไทย

การประกอบธุรกิจให้เป็นที่พักอาศัยในประเทศไทยนั้น มีวิวัฒนาการมาจากการเดินทางของมนุษย์เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น (รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3) สภาพทั่วไปของประชาชนในสมัยนั้น ยังรวมตัวกันอยู่ในสังคมขนาดเล็ก มีการผลิตเพียงเพื่อบริโภคกันในครัวเรือนหรือชุมชนของตนเป็นหลัก การติดต่อค้าขายในระหว่างเมืองต่อเมืองหรือกับต่างประเทศยังมีไม่มากนัก ราษฎรยังไม่มีความขาดแคลนในเรื่องที่ดินทำกินหรือใช้เป็นที่พักอาศัยเนื่องจากการจับจองหรือถือครองที่ดินในสมัยนั้นยังไม่มีความเข้มงวดมากนัก ผู้ที่ต้องการจับจองที่ดินทำมาหากินก็ยังคงทำได้โดยง่าย หลังจากที่ผู้บุกเบิกทำมาขึ้นตอนครบถ้วนเขาก็มีสิทธิเหนือพื้นดิน การเข้าไปบุกเบิกจับจองนั้นต้องมีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่รวมทั้งนายอากรทราบ แต่ในสมัยรัตนโกสินทร์ การออกโฉนดที่ดินมีความเข้มงวดขึ้น กล่าวคือ

ผู้ทำนาใหม่นั้นเจ้าหน้าที่ยังไม่ออกโฉนดให้ทันทีแต่จะออกเป็นโฉนดตราจองให้ก่อน ที่ดินที่มีเพียงตราจองนี้ ถ้าไม่มีการทำมาหากินภายใน 3 ปี กรรมสิทธิ์ในการถือครองก็กลับเป็นของหลวง

สำหรับในเรื่องที่พักอาศัยชั่วคราวในระหว่างการเดินทาง ในหนังสือนิราศเมืองแกลง ซึ่งเป็นนิราศเรื่องแรกของสุนทรภู่ที่ประพันธ์ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 เมื่อไปหาบิดาซึ่งบวชอยู่ที่บ้านกร่ำอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้กล่าวถึงที่พักอาศัยชั่วคราวในระหว่างการเดินทางไว้หลายตอน เช่น

“หยุดตะพานย่านกลางบางปลาสร้อย	พุ่มกับน้อยสรวลสันต์ต่างหรรษา
นายแสวงหายคลายโทโสที่โกธธา	ชกักัญชานั่งกริมยิมละไม
แล้วหุงหาอาหารสำราญรื่น	จนเที่ยงคืนขึ้นศาลาได้อาศัย”
“พลางรำพึงถึงทางที่กลางเดือน	จึงคล้อยเคลื่อนนาวาเข้าอาศัย
มีมิตรชายท้ายย่านเป็นบ้านไทย	สำนักในคูหาขุนจำเมือง”
“ตะวันคล้อยน้อยหนึ่งถึงบางพระ	ดูระยะบ้านนั้นก็แน่นหนา
พอพบเรือนเพื่อนชายชื่อนายมา	เขาโอภาต้อนรับให้หลับนอน”
“พอสิ้นดวงตรงปากออกปากช่อง	ถึงระของเหย้าเรือนคูไสว
แวะเข้าย่านบ้านเก่าค่อยเบาใจ	เขาจุดได้ต้อนรับให้หลับนอน”

เมื่อพิจารณาจากนิราศเมืองแกลงของสุนทรภู่ดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าที่พักอาศัยชั่วคราวในสมัยนั้น หากเป็นชาวบ้านทั่วไป มักจะเป็นศาลที่สร้างขึ้นในระหว่างทางสำหรับใช้เป็นที่พักแรม หรือพักอาศัยบ้านเพื่อน และบ้านญาติเป็นหลัก แต่หากเป็นที่พักของแขกหรือคนสำคัญในอาชีพต่าง ๆ เช่น นักการทูต จะได้พักในพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน บ้านเสนาบดี หรือบ้านของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ โดยยังไม่มีการสร้างสถานที่รับรองเพื่อพักอาศัยเป็นการเฉพาะ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวใน พ. ศ. 2405 ได้มีหลักฐานปรากฏครั้งแรกในหนังสือ Bangkok Calendar ของหมอบลัดเลย์ว่า กรุงเทพมหานครในเวลานั้นมีสถานที่พักแรม (Boarding House) ถึง 4 แห่ง ซึ่งเจ้าของเป็นชาวต่างชาติได้แก่ Captain James White, Carter and Howard, C.W. Thomas และ Lewer ที่ตำบลคอกควาย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับสถานกงสุลสาธารณรัฐฝรั่งเศส และได้มีการลงประกาศโฆษณาถึงโรงแรมเป็นครั้งแรก คือ Union Hotel จากนั้นธุรกิจที่พักแรมของไทยก็มีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

2. แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องนี้ เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมในที่พักแรม การให้บริการแก่ผู้เข้าพัก การคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าพัก ฯลฯ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดการป้องกันอาชญากรรม แนวคิดการป้องกันอาชญากรรม แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและ

ความสงบเรียบร้อย ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ หลักการความปลอดภัยสำหรับนักทอ่งเที่ยว

2.1 แนวคิดในการป้องกันอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “อาชญา” กับ “กรรม” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต อาชญา หมายถึง อำนาจหรือโทษ คำนี้มักใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน เช่น พระราชอาชญา คดีที่เกี่ยวกับโทษหลวงเรียกว่าคดีอาชญาหรือคดีความอาชญา เป็นต้น ส่วนกรรม หมายถึง การกระทำ อาชญากรรม จึงหมายถึง การกระทำผิดอาญา ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Crime ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า *Crimen* คำว่า อาชญากรรม ทั้งในภาษาไทยและอังกฤษมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ การกระทำที่กฎหมายระบุไว้ว่าเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษไว้ (โสภณ ชาติมัน, 2537, 6)

อาชญากรรม (Crime) โดยทั่วไปแล้ว หมายความถึง การกระทำที่ผิดกฎหมาย (Unlawful) ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน เป็นเรื่องที่น่ากลัว สร้างความเสียหายและประทุษร้ายต่อบุคคล (สุดสงวน สุธีสร, 2554, 22)

นักสังคมวิทยาและนักกฎหมายบางท่าน เช่น Paul Tappan (1960) ได้ให้คำนิยามของอาชญากรรมว่าเป็นการกระทำหรือเจตนาอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ซึ่งกระทำลงโดยปราศจากข้ออ้างหรือมีเหตุผลอันสมควรและรัฐจะลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไม่ว่าการกระทำนั้นจะเป็นความผิดมหันต์โทษหรือลหุโทษ (Misdemeanors)

อาชญากรรมตามกฎหมายของบางประเทศได้ตีความในความหมายอย่างกว้างและครอบคลุมถึงความผิดอุกฉกรรจ์ (Felony) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ (Treason) และความผิดที่ไม่ร้ายแรง (Misdemeanors) ด้วยส่วนประเทศไทย ความหมายของคำว่าอาชญากรรมถูกกำหนดโดยกฎหมายอาญา ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์ไว้ในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 ว่าด้วยการใช้กฎหมายอาญาว่า บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18)

อาชญากรรม อาจหมายถึง การกระทำความผิดอาญา (Criminal Liability) ซึ่งในแง่ของกฎหมายอาญา เห็นว่า อาชญากรรมเป็นความประพฤติที่กฎหมายอาญาบัญญัติห้ามและระวางโทษไว้ ซึ่งตรงกับคำกล่าวโรมันที่ว่า ไม่มีกฎหมายก็ไม่มีผิด และตรงกับภาษาละตินที่ว่า “ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด (*nulla poena sine lege*)” อย่างไรก็ตาม นักอาชญาวิทยาเห็นว่า อาชญากรรมหมายถึง การกระทำความผิดที่ชั่วร้าย โดยมองกันในแง่ของความร้ายแรงของการกระทำและความชั่วที่มีอยู่ในตัวของผู้กระทำและพิจารณาถึงตัวผู้กระทำความผิดที่แสดงถึงความชั่วร้าย โดยจะเรียกบุคคล

ดังกล่าวว่าอาชญากร ซึ่งอาชญากรรมมีการแบ่งแยกออกเป็นหลายประเภทแตกต่างกัน ในปัจจุบันมีการแบ่งแยกอาชญากรรมออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1) อาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย (Victimless Crimes) หมายถึง อาชญากรรมซึ่งผู้กระทำความผิดยอมให้ผลของการกระทำนั้นเกิดขึ้นกับตนเอง โดยที่กฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิด หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่ผู้กระทำเป็นทั้งอาชญากรและเหยื่อไปพร้อม ๆ กัน เช่น การค้าประเวณี การเสพยาเสพติด การทำแท้ง ซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชญากรรมประเภทอื่น จัดว่าเป็นภยันตรายต่อสังคมในระดับต่ำ (นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, 2541, 149)

2) อาชญากรรมพื้นฐาน (Underlying Crime) หมายถึง อาชญากรรมทั่วไปที่เกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย หรือชีวิตของบุคคลอื่น เป็นต้น

3) อาชญากรรมองค์การ (Criminal Organizations) หรืออาชญากรรมที่ได้ร่วมกันกระทำความผิด (Joint Criminal Offense) หมายถึง อาชญากรรมซึ่งอาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปขององค์กร โดยมีการวางแผนและดำเนินการเพื่อกระทำความผิดกฎหมายอย่างมีระบบและเป็นขบวนการ บางครั้งถ้าจำเป็นก็จะใช้วิธีการรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลหนุนหลังหรือมีเจ้าหน้าที่รัฐให้ความร่วมมือ ซึ่งทำให้สามารถกระทำความผิดต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เช่น การค้าอาวุธสงคราม การค้ายาเสพติด เป็นต้น ผู้บริหารระดับสูงของอาชญากรรมประเภทนี้อาจถูกเรียกว่า “มาเฟีย (Mafia)” หรือ “เจ้าพ่อ (Godfather)”

4) อาชญากรรมคอปกขาว (White Collar Crimes) หมายถึง อาชญากรรมซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหรือว่ามีหน้าที่การงานที่ดี ไม่ว่าจะในภาคราชการ (Public Sector) รัฐวิสาหกิจ (State Enterprise) หรือภาคเอกชน (Private Sector) โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานดังกล่าวในทางมิชอบแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น ในอดีตขอบเขตของอาชญากรรมคอปกขาวมักมุ่งเพียงการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากตำแหน่งหน้าที่การงานของข้าราชการและรัฐวิสาหกิจในลักษณะของการทุจริตหรือนื้อราษฎร์บังหลวง (Corruption) ต่อมาขอบเขตของอาชญากรรมประเภทนี้ได้ขยายครอบคลุมไปถึงการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในภาคเอกชน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ของบุคคลระดับสูงของภาคเอกชนหรือภาคราชการด้วย จึงได้รับการขนานนามว่าเป็นอาชญากรรมของบุคคลชั้นสูง นอกจากนั้นการประกอบอาชญากรรมคอปกขาวมีการพัฒนาพฤติกรรมไปตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้การสืบค้นและเปิดเผยอาชญากรรมประเภทนี้ทำได้ยาก อาชญากรรมคอปกขาวจะทำลายระบบระเบียบของสังคมและประเทศชาติอย่างมหาศาล

5) อาชญากรรมพิเศษ (Special Crime) หมายถึง อาชญากรรมซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจาก 4 ประเภทดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีความสำคัญและควรได้รับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยอาชญากรรมเหล่านี้มีความละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อนทำนองเดียวกับอาชญากรรมองค์กรและอาชญากรรมคอปกขาว ในกลุ่มของอาชญากรรมพิเศษนี้ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ เป็นอาชญากรรมที่สร้างความเสียหายอย่างมหาศาลต่อสังคมโดยรวมทั้งระดับประเทศและสากล เช่น การโจมตีค่าเงินของประเทศต่างๆ การปันหุ้นของบริษัทข้ามชาติ หรือธุรกิจการขายเวลาสำหรับที่พักผ่อน (Time Sharing) ซึ่งเป็นธุรกิจจัดสรรวันพักผ่อนล่วงหน้าแต่มีการบิดเบือนการประกอบธุรกิจ มีการจัดหาสมาชิกอย่างมากมาจนกลายเป็นการระดมเงินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปในที่สุด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นอาชญากรรมคอปกขาวประเภทหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง โดยควบคุมและปราบปรามได้ยาก (วิระพงษ์ บุญโญภาส, 2548, 46)

ผู้วิจัยเห็นว่า อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่เจตนาละเมิดต่อกฎหมายหรือบรรทัดฐานทางสังคม โดยผู้กระทำจะต้องรับโทษทางอาญา

2.1.1 แนวคิดในการควบคุมอาชญากรรม

เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการยุติธรรม (Justice Process) เพื่อใช้จัดการกับปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว ในประเทศที่เจริญแล้ว ได้แบ่งแยกรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมอย่างหลากหลาย โดยแบ่งตามระบบการเมืองและเศรษฐกิจในระดับที่ต่างกัน ประเทศที่เป็นรัฐรวม (Unitary State) ก็จะมีกระบวนการที่แตกต่างไปจากรัฐเดี่ยว (Single State) หรือประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดก็จะมีกระบวนการแตกต่างไปจากประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนหรือเศรษฐกิจแบบควบคุม และแม้ประเทศที่อยู่ในระบบเดียวกันก็ยังมีกระบวนการควบคุมอาชญากรรมที่แตกต่างกัน โดย Herbert L. Packer (1968(พ.ศ.2511)) ได้กำหนดรูปแบบอาชญากรรมไว้ 2 รูปแบบ คือ (อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 2548, 109)

แบบควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control) ซึ่งมุ่งควบคุมระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก รูปแบบนี้เชื่อว่าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมหรือจับกุมอาชญากรมาลงโทษทางอาญาตามกฎหมายได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและสิทธิ เสรีภาพของประชาชน บุคคลสุจริตต้องถูกคุกคาม (Menace) จากอาชญากรรม การดำเนินการของระบบยุติธรรมทางอาญาจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จะต้องถูกกักขังออกไป ส่วนผู้กระทำความผิดก็จะถูกดำเนินคดีอย่างรวดเร็ว โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่าตำรวจ (Policeman) และอัยการ (Public Prosecutor) สามารถวินิจฉัยถูกผิดได้ (<http://www.law.cmu.ac.th/law2011>, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2562)

แบบกระบวนการนิติธรรม (The Due Process of Law) ยึดถือหลักกฎหมาย หรือความเป็นธรรมมากกว่าความคิดในการควบคุมอาชญากรรม และไม่เชื่อว่าแบบการควบคุมอาชญากรรมนั้นจะมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ไม่เชื่อว่าตำรวจและพนักงานอัยการสามารถวินิจฉัยได้อย่างเป็นธรรม ตำรวจอาจใช้อำนาจหน้าที่ในการสร้างพยานและหลักฐานเท็จ หรือพนักงานอัยการอาจมีความโน้มเอียงในการใช้ดุลพินิจได้ แนวคิดนี้เน้นการพิจารณาคดีเปิดเผย (Disclosure) โดยศาลเชื่อว่า ศาลยุติธรรม (Court of Justice) นั้น จะเป็นองค์กรที่เที่ยงธรรม (Justice) และจะไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือพิจารณาในอีกแง่หนึ่ง คือ ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิ (Rights) และเสรีภาพ (Liberties) ของ ผู้ถูกกล่าวหา (The Accused) จากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐโดยไม่เป็นธรรม (Unfair)

The Due Process of Law หมายความว่า รัฐหรือผู้มีอำนาจในการบัญญัติกฎหมายอาญา หรือผู้บังคับกฎหมายอาญาจะต้องเคารพต่อกฎหมาย รัฐจะไม่ยอมให้มีการฝ่าฝืนส่วนหนึ่งส่วนใดของกฎหมาย ซึ่งจะต้องบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยหมายความว่า การที่รัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐกระทำการใดนั้น รัฐจะต้องยึดถือกฎหมายเนื้อหาหรือกฎหมายสารบัญญัติ (Substantive Law) ของรัฐ โดยเคร่งครัดด้วย The Due Process of Lawต่อต้านการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยการจำกัดอำนาจของรัฐ เนื่องจากรัฐต้องการใช้บังคับกฎหมายให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ได้มากที่สุด ซึ่งอาจทำให้มีการใช้อำนาจเกินสมควรได้เสมอ

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของกฎหมาย คือ กฎหมายเป็นคำสั่ง หรือข้อบังคับที่ใช้ได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (Continuity) หมายความว่า กฎหมายนั้น เมื่อประกาศมีผลใช้บังคับแล้วก็ใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะถูกแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกโดยกระบวนการที่ถูกต้องตามขั้นตอนในภายหลัง เพราะหากตราบิตที่ยังไม่มีการยกเลิก ก็ต้องถือว่ากฎหมายนั้นยังคงมีอยู่ จะหยิบยกขึ้นมาใช้เมื่อใดก็ยังคงมีผลใช้บังคับ ดังสุภาษิตกฎหมายที่กล่าวไว้ว่า กฎหมายนอนหลับบางครั้งว แต่ไม่เคยตาย (the laws sometime sleep, but never die.)(<http://www.pub-law.net>. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560

เมื่อมีความผิดอาญาเกิดขึ้น ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมึระบบของการดำเนินคดีอาญาเพื่อใช้ในการดำเนินคดี โดยทั่วไปแล้วระบบของการดำเนินคดีอาญานั้น แบ่งแยกออกได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบกล่าวหา (Accusatory System) และระบบไต่สวน (Inquisitorial System) โดยระบบกล่าวหาที่มีที่มาจากประเทศอังกฤษและกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายระบบจารีตประเพณี (Common Law) เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศแคนาดา รวมทั้งกลุ่มอาณานิคมของอังกฤษ โดยระบบนี้จะแบ่งบุคคลออกเป็น 3 ฝ่ายด้วยกัน คือ โจทก์ (Prosecutor) จำเลย (Defendant) และศาล (Court) โดยให้โจทก์และจำเลยต่อสู้คดีกันเอง (Trial by Battle) ซึ่งศาลจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางหรือคนกลางเท่านั้น โจทก์มีหน้าที่นำพยานหลักฐานมาสู้บให้ศาลเห็นให้ได้ว่าจำเลยกระทำ

ความคิด หากสืบไม่ได้โจทก์ก็ต้องเป็นฝ่ายแพ้ ส่วนระบบไต่สวนมีที่มาจากศาลทางศาสนาของ คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในสมัยกลาง ซึ่งทางศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสันตะปาปา แห่งกรุงโรมจะมีอิทธิพลเหนือฝ่ายอาณาจักร ซึ่งก็คือกษัตริย์หรือเจ้าผู้ครองนครต่าง ๆ ในยุคสมัยกลาง ศาลศาสนาของยุโรปจะมีวิธีการพิจารณาคดีผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายของทางศาสนาด้วยวิธีการ ชักฟอกพยาน ในระบบไต่สวนนั้นศาลไม่ได้ทำหน้าที่วางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดเหมือนระบบ กล่าวหา แต่จะทำหน้าที่ค้นหาความจริงด้วยตนเองโดยศาลจะมีบทบาทในการดำเนินคดีอย่างสูงต่าง จากระบบกล่าวหาที่ศาลมีบทบาทน้อยมากเพราะต้องวางตัวเป็นกลางโดยที่ระบบไต่สวนนั้น จะเน้นในเรื่องการค้นหาความจริงเป็นหลัก ดังนั้นกฎเกณฑ์ในการดำเนินคดี เช่น การสืบพยาน การดำเนินการต่าง ๆ ในศาลจึงยืดหยุ่นกว่าระบบกล่าวหา (ชวลิต โสภณวัต, 2524, 36)

การควบคุมอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมถือว่าเป็นภารกิจหลัก ที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม บ่อยครั้งที่กระบวนการยุติธรรมมักจะทำให้ความสำคัญกับ ความสำเร็จในแง่ของการปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะของการสืบสวนสอบสวนเอาตัว ผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องเพื่อให้ศาลพิจารณาและพิพากษาลงโทษ โดยไม่ได้มองไปถึงประสิทธิภาพ ของระบบในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถปรับปรุงตัวเป็นคนดีกลับเข้า ผู้สังคมได้อย่างมีคุณภาพรวมถึงไปถึงผลในเชิงยับยั้ง (Deterrence) เพื่อให้ผู้กระทำความผิดนั้นไม่หวน กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกนอกจากนี้กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ยังรวมถึง การทำให้ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเข้าใจในคุณค่าของหลักนิติธรรม (The Rule of Law) ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) ที่ยึดถือหลักนิติธรรมเป็นใหญ่กล่าวคือ รัฐนั้นจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย มีหน้าที่เคารพสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนตามกฎหมาย รวมทั้งมีภารกิจในการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน มิให้ถูกล่วงละเมิดโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือโดยบุคคลหรือองค์กรของรัฐเอง ผ่านกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและเหมาะสมคำนึงถึงความสมดุลระหว่างหลักการควบคุม อาชญากรรมและหลักนิติธรรม อำนาจความยุติธรรมด้วยความเสมอภาครวดเร็วและเป็นธรรม (กองสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง, 2545, 1) ซึ่งการอำนาจความยุติธรรม นอกจากหมายถึง การใช้บังคับกฎหมายซึ่งต้องดำเนินการอย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติแล้วยังหมายถึง กระบวนการในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมยึดถือ หลักความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมาย (Equality before the Law) ดังสุภาษิตกฎหมายที่ว่า ความยุติธรรมที่ล่าช้าคือความไม่ยุติธรรม (Justice Delayed is Justice Denied) แต่ในความรวดเร็ว นั้นต้องมีความรอบคอบด้วย เพราะความยุติธรรมที่เร่งรีบก็คือเป็นความอยุติธรรม (Justice Hurried is Justice Buried) เช่นเดียวกัน (อัศวินวัฒนวิบูลย์และคณะ, 2552, 58-59)

2.1.2 แนวคิดการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization)

การลดทอนความเป็นอาชญากรรม คือ การลดการลงโทษของการกระทำที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นความผิดทางอาญา (Reduction of the penalty for an act deemed criminal by state law, but not actually legalizing it) กำเนิดขึ้นในช่วง ค.ศ. 1970 (พ.ศ. 2513) โดยสะท้อนให้เห็นทัศนคติของสังคม มาตรฐานทางศีลธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป สังคมพัฒนามาจนถึงจุดที่เห็นว่าพฤติกรรมนั้นไม่เป็นอันตรายต่อสังคมอีก ซึ่งแตกต่างไปตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรม

ทั้งนี้ ได้มีผู้ให้นิยามของการลดทอนความเป็นอาชญากรรมไว้ดังนี้

United Nations Office on Drug and Crime - UNODC กล่าวว่า การลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายเพื่อให้กระทำการบางอย่างที่เป็นอาชญากรรม ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ไม่มีความผิดทางอาญา (United Nations Office on Drug and Crime 2007, 13)

Greenwald ได้ให้ความหมายของการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) ว่าหมายถึง การถอดถอนความผิดออกจากการกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา และไม่ต้องถูกดำเนินคดีโดยกระบวนการยุติธรรม แต่ยังคงต้องรับการลงโทษทางบริหาร เช่น การเข้ารับบำบัด หรือการเสียค่าปรับ เป็นต้น (Glenn Greenwald 2009, 2)

กอบกุล จันทวโร ได้ให้นิยามจำกัดความของการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) ว่าหมายถึง การถอดถอนการกระทำที่ไม่ร้ายแรงออกจากความผิดทางอาญา โดยใช้มาตรการอื่นลงโทษแทน เช่น การปรับ โดยการลดทอนความเป็นอาชญากรรมมีผลต่อการเปลี่ยนมุมมองของสังคมและศีลธรรม โดยสังคมนั้นอาจมองว่า การกระทำผิดบางอย่างอาจไม่ร้ายแรงจนถึงขั้นต้องได้รับการลงโทษทางอาญา แต่บางกรณีอาจจะต้องบังคับใช้กฎหมายอาญา โดยทั่วไปแล้ว การลดทอนความเป็นอาชญากรรมส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในคดีที่มีความผิดไม่ร้ายแรง เช่น การทำแท้ง การเสพยาเสพติด เพื่อใช้เสพส่วนตัวหรือเพื่อความบันเทิง การช่วยให้เสียชีวิตเร็วขึ้น เนื่องจากปัญหาสุขภาพ เป็นต้น (http://www.Nsacmu.com/download/2554/01_2554.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562)

ผู้วิจัยเห็นว่า การลดทอนความเป็นอาชญากรรม หมายถึง มาตรการในการลดคดีที่มีโทษทางอาญาหรือ ปิดช่องทางกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายซึ่งต้องรับโทษทางอาญา

Decriminalization เป็นการมุ่งลดทอนความเป็นอาชญากรรม หรือถอดถอนจากการเป็นความผิดทางอาญาของการกระทำที่มีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีลักษณะที่ไม่ร้ายแรง โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของการกระทำผิด

ในการปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผลจากการนำตัวผู้กระทำผิดให้รับโทษในเรือนจำ ปัจจุบันพบว่า มีประชาชนที่ติดคุกอยู่ประมาณ 3 แสนคน โดยทุก ๆ 100 คน มีโอกาสเกี่ยวข้องกับคดีอาญา และทุก 20 ครอบครัว จะมีสมาชิก 1 ครอบครัวอยู่ในเรือนจำโดยประมาณ เมื่อหัวหน้าครอบครัวติดคุก ย่อมส่งผลกระทบต่อครอบครัว และเกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย สัดส่วนร้อยละ 67 ของผู้ต้องขัง คือ คดียาเสพติด ซึ่งร้อยละ 80 ในจำนวนนี้เป็นผู้เสพ และผู้ค้ารายย่อยที่ขายเพื่อเสพ (สมชาย หอมละออ, 2558)

ความจำเป็นที่จะต้องมีการลดทอนความเป็นอาชญากรรม เนื่องจากอาชญากรรมเป็นภัยที่ใกล้ตัวและเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินและชีวิตของประชาชน เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาชญากรรมเป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนหวาดกลัว รัฐจึงให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เกิดผลกระทบและความเดือดร้อนต่อสังคมให้น้อยที่สุด จำนวนคดีอาชญากรรมและระดับความรุนแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นเครื่องบ่งชี้ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้ง ปัญหาอาชญากรรมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในแต่ละปีรัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต้องสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนเงินมหาศาล นอกจากนี้ อาชญากรรมนั้นยังมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของคนในสังคม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนเสื่อมถอยหรือต่ำลง (วันชัย รุจนวงศ์, 2548, 20-21)

2.1.3 แนวคิดการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design)

แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากการนำแนวคิดในการบังคับใช้กฎหมายมาผสมผสานกับแนวคิดแบบชุมชนสัมพันธ์ เนื่องจากมาตรการหลายอย่างตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายยังสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน แทนที่จะยกเลิกและนำมาตรการภายใต้ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ใหม่ทั้งหมด ซึ่งทั้งสองทฤษฎีต่างก็มุ่งเน้นต่อกลไกของสังคมแตกต่างกัน จึงได้เสนอแนวทฤษฎีที่สามขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม” นับเป็นมรรควิธีหรือมาตรการที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์ของการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ 2 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 สภาพแวดล้อมรูปธรรม

1) มาตรการระดับชุมชน: การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบ อาคาร และการสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน

2) มาตรการระดับบ้านเรือน: ความมั่นคงของประตุน้ำต่างการใช้สัญญาณเตือนภัยการใช้อุปกรณ์ เครื่องไฟฟ้าและอื่นๆ

มิติที่ 2 สภาพแวดล้อมนามธรรม

- 1) มาตรการเพื่อบ้านเตือนภัย
- 2) มาตรการสายตรวจประชาชน
- 3) มาตรการตรวจตราบ้านเรือน

จากการศึกษาของอัลแมน (Altman, 1968 (พ.ศ. 2511)) อ้างถึงในประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526: 43) เกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมรูปธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมได้อธิบายว่าไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ต่างทำเครื่องหมายในสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงสิทธิในความเป็นเจ้าของ และต่อสู้เพื่อป้องกันตนเองจากผู้รุกราน สำหรับในสังคมมนุษย์ แบ่งตามลักษณะการครอบครองของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล คือ พื้นที่ปฐมภูมิ ได้แก่ พื้นที่ครอบครองโดยสังคมที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าไปได้โดยชอบธรรม ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดไว้ เช่น สวนสาธารณะ โรงพยาบาล โรงมหรสพ พื้นที่ทุติยภูมิ ได้แก่ พื้นที่เชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ปฐมภูมิและพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ ตรอก ซอย ย่านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างเพียงพอ จึงมักจะเกิดปัญหาอาชญากรรมในบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผังเมืองและชุมชนมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต และพฤติกรรมของพลเมืองทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกอาชญากรรมมักอาศัยช่วงโอกาสในสภาพแวดล้อมประกอบอาชญากรรมจึงทำให้ประชาชนผู้ใช้ประโยชน์พื้นที่ในชุมชนต้องพึ่งพามาตรฐานของผู้ออกแบบผังเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และลักษณะการจัดสภาพชุมชนก็มีผลต่อการเพิ่มหรือลดอาชญากรรมด้วย

การจัดสภาพแวดล้อมตามนามธรรม ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการป้องกันอาชญากรรมวิธีหนึ่ง เพราะเป็นบทบาทและความรับผิดชอบร่วมกันของชุมชนในการสอดส่องดูแลความปลอดภัยภายในชุมชนที่อยู่อาศัยของตน ตลอดจนแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ มาตรการในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่

1) เพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นการรวมตัวของประชาชนชาวเมืองในสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1960 (พ.ศ. 2503) โดยมีหลักการคือ สมาชิกอาสาสมัครในโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยแบ่งกลุ่มพื้นที่รับผิดชอบและเลือกตั้งบุคคลขึ้นทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มเพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงาน สมาชิกอาสาสมัครจะช่วยกันสังเกต สอดส่องและแจ้งพฤติกรรมบุคคล ยานพาหนะ หรือสภาพการณ์ที่น่าสงสัยไปยังตำรวจท้องที่และเพื่อนบ้าน โดยอาศัยการติดต่อทางโทรศัพท์เป็นหลัก สำหรับตำรวจท้องที่นอกจากจะช่วยวางแผนดำเนินการแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญ

ในการให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีของคนร้าย และแนะนำสมาชิกถึงวิธีที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองครอบครัวและทรัพย์สินจากโจรภัย มีการจัดทำจุลสารเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะอาชญากรรมประเภทและลักษณะพื้นที่เป้าหมายของอาชญากรรม แผนประทุษร้ายของคนร้าย คำนิรูปพรรณ และภาพถ่ายอาชญากรรมที่หลบหนี รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ

2) สายตรวจประชาชน เป็นโครงการที่นำมาใช้กับที่พักอาศัย แฟลต หรือสถานที่บริเวณทางหน้าห้องพัก ทางขึ้นบันได ลิฟท์ หรือแม้แต่บริเวณลานจอดรถ ซึ่งปราศจากผู้รับผิดชอบโดยตรง จึงเป็นโอกาสที่อาชญากรแต่ละประเภทจะฉวยโอกาสประกอบอาชญากรรมได้ง่าย ดังนั้นการเคหะของมหานครนิวยอร์กได้คัดเลือกอาสาสมัคร 11,000 คน ซึ่งพักอาศัยในอาคารเคหะแบ่งพื้นที่เขตการรับผิดชอบจากบริเวณทั้งหมดของอาคาร 650 หลัง โดยมีหลักดำเนินการ คืออาสาสมัครมีหน้าที่หมุนเวียนกันรับผิดชอบตรวจตราในเขตพื้นที่ของตน สังเกตบุคคลยานพาหนะและอาคารสถานที่ที่ผิดปกติ ดูแลความเรียบร้อยให้แก่สมาชิกในชุมชน และในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ก็ยังสามารถทำความคุ้นเคยกับเพื่อนบ้านของตนในย่านนั้นๆ ได้อีกด้วยเป้าหมายร่วมกันของอาสาสมัครเหล่านี้ก็คือ ช่วยกันสร้างชุมชนของตนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมให้มากที่สุดส่งเสริมความสัมพันธ์และความอบอุ่นในชุมชน รวมทั้งเกื้อกูลซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ เมื่ออาสาสมัครตรวจพบสถานการณ์ที่น่าสงสัยเกิดขึ้นในบริเวณใด หน้าที่ของสายตรวจอาสาสมัครก็คือ การโทรศัพท์แจ้งเหตุกับตำรวจท้องที่หรือสายตรวจวิทยุโดยเร็ว อาสาสมัครอาจพิจารณาดำเนินงานกระจายข่าวพร้อมทั้งแจ้งแนวทางที่ควรปฏิบัติสำหรับสมาชิกในละแวกบ้าน ตลอดจนประสานงานกับสายตรวจอาสาสมัครของชุมชนใกล้เคียง

3) ตรวจตราบ้านเรือน เป็นโครงการประชาชนช่วยจำกัดอาชญากรรมในเมือง Lima รัฐ Ohio และเมือง Kalamazoo รัฐ Michigan ซึ่งเป็นชุมชนที่ยังไม่มีการประยุกต์ใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัยและมาตรการสายตรวจประชาชน โดยมีหลักดำเนินการคือ เพื่อนบ้านในละแวกบ้านใกล้เคียงจะช่วยเป็นหูเป็นตาแทนกันในช่วงที่เพื่อนบ้านใกล้เคียงเดินทางไปธุรกิจ หรือพักผ่อนต่างจังหวัด โดยเฉพาะไม่มีคนดูแลบ้าน ได้ด้วยหลักการหรือกลยุทธ์ของการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อปัญหาอาชญากรรมในชุมชน โดยหลักการแล้วเป็นสิ่งซึ่งสามารถวางแผน เปลี่ยนแปลง แก้ไขเพื่อใช้เป็นมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม โดยปิดกั้นโอกาสมิให้อาชญากรเข้าถึงบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือลดช่องโอกาสในการกระทำผิดของคนร้ายให้น้อยลง ประชัช เปี่ยมสมบุรณ์ ได้นำทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เพื่อให้ผู้นำหลักการวางผังเมือง

มาประยุกต์ใช้ คำนึงถึงความสำคัญของการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม โดยการออกแบบสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยหัวใจสำคัญของการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม คือ ปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรมและช่วยทำให้สภาพแวดล้อมปลอดภัยไม่น่ากลัว

ก. เฝ้าระวังโดยธรรมชาติ (Natural Surveillance)

ข. ควบคุมการเข้าออกโดยธรรมชาติ (Natural Access Control)

ค. แบ่งพื้นที่ให้ชัดเจน (Territorial Reinforcement)

ง. บริหารจัดการและบำรุงรักษา (Maintenance & Management)

กลยุทธ์ทั้งสี่ข้อนี้ ทับซ้อนและคาบเกี่ยวกัน เพราะต่างอาศัยธรรมชาติของสภาพแวดล้อมมาเป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรม จะเห็นว่า เป็นกลยุทธ์ที่แตกต่างจากระบบรักษาความปลอดภัยทั่วไป ซึ่งเน้นติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย กลอนล็อกปิดเปิดประตู ระบบโทรทัศน์วงจรปิด แต่ระบบรักษาความปลอดภัยของการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม กลับเน้นใช้สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในทางที่ทำให้คนร้ายรู้สึกว่าเป็นเขตหวงห้าม และถูกเฝ้าระวังอยู่ จึงไม่ยอมเสี่ยงกระทำผิด

สรุปก็คือ การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม เป็นการพึ่งพาความปลอดภัยโดยธรรมชาติ (Natural Security) และลดการพึ่งพาความปลอดภัยโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Security)

ก. เฝ้าระวังโดยธรรมชาติ (Natural Surveillance)

หลักข้อนี้ใช้ความจริงที่ว่า คนร้ายไม่ชอบให้คนมองเห็น ไม่ชอบให้ใครจําหน้าได้ ดังนั้นจึงต้องทำให้พื้นที่นั้นมีการเฝ้าระวังโดยธรรมชาติ เช่น ทำให้คูโล่ง เอาสิ่งกํ่าบังสายตาออกไป เพื่อให้คนทั่วไปสามารถมองเห็นผู้บุกรุกได้ง่าย ทำหน้าตาประตูให้หันออกไปทางถนน หรือที่จอดรถปรับทางเท้าหรือถนน ทำเฉลียงประตูหน้าบาน ติดไฟแสงสว่าง ทำระเบียงหรือกำแพงให้โปร่งใส กํ่าจัดมุมอับและที่ลับตาออกไป จัดกิจกรรมเพื่อให้มีคนพลุกพล่านใกล้เคียงหรือในบริเวณที่ล่อแหลม เพื่อให้มีคนช่วยเฝ้าระวังมากขึ้น

ข. ควบคุมการเข้าออกโดยธรรมชาติ (Natural Access Control)

วิธีควบคุมการเข้าออกได้แก่ การใช้ประตู รั้ว พุ่มไม้เตี้ย ๆ แนวต้นไม้ เพื่อกันให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปจากบริเวณนั้น ถ้าเป็นบ้านพักอาศัย มักจะติดตั้งกลอน เหล็กดัด ฯลฯ แต่ถ้าเป็นพื้นที่สาธารณะหรือกึ่งสาธารณะ การควบคุมเข้าออกต้องพิจารณาเป็นพิเศษ เช่น จัดทางเข้าทางออกทำรั้ว จัดทิวทัศน์ (Landscaping) ติดตั้งไฟแสงสว่าง หรือตั้งโต๊ะเป็นที่ต้อนรับ หรือตรวจตราการเข้าออกก็ได้ เนื่องจากการควบคุมเข้าออกของที่สาธารณะค่อนข้างยากกว่าปกติ แต่สามารถใช้วิธี

ควบคุมโดยใช้สิ่งที่เรียกว่า “สิ่งกีดขวางทางจิตวิทยา (Psychological Barrier)” เช่น การติดป้ายทำเครื่องหมาย ดินสึบนพื้น ไม้กััน เพื่อประกาศให้ทราบว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่เฉพาะหลักของสิ่งกีดขวางทางจิตวิทยา ก็คือ ถ้าพื้นที่ดูแปลกไปจากธรรมดา หรือเข้าออกยากกว่าธรรมดา คนร้ายก็จะเปลี่ยนใจ

ก. แบ่งพื้นที่ให้ชัดเจน (Territorial Reinforcement)

มนุษย์เราโดยธรรมชาติจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ของตน และเคารพสิทธิในพื้นที่ของคนอื่น ฉะนั้น เราจึงออกแบบให้มองเห็นชัดเจนว่า พื้นที่นี้เป็นพื้นที่ควบคุมและหวงห้าม ไม่ใช่ที่สาธารณะ ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะรู้สึกว่าการบุกรุกหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เช่น สร้างทางเท้าเป็นแนวแบ่งพื้นที่ ทำทิวทัศน์ โดยใช้ต้นไม้ คุ้ร่งน้ำ แบ่งเป็นแนวเขตหรือรั้ว

ง. บริหารจัดการ (Maintenance & Management)

คนในชุมชนร่วมกันสร้างความน่าอยู่ ร่มรั้นให้กับชุมชน โดยการจั้ดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ ตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการในส่วนที่ร่วมกันของชุมชน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในชุมชนอาจจะมีที่รกร้าง พื้นที่ไม่ได้ใช้สอย สิ่งปรักหักพังพงหญ้า บ้านร้าง กลายเป็นที่เสื่อมโทรม ที่ช่องสุ่มของพวกมิจฉาชีพ ชุมชนต้องสอดส่องดูแล กำจั้ดที่รกร้างให้โปร่งตา ไม่เป็นพื้นที่ล่อแหลมให้เกิดอาชญากรรม (กองบังคับการปราบปราม, http://csd.go.th/Dimensions_csd/Chapter%2005.สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2560)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

เนื่องจากการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับที่พัก ไม่ว่าคำเนินการในรูปแบบใด โดยเรียกค่าตอบแทนจากผู้เข้าพัก เป็นการให้บริการรูปแบบหนึ่ง จึงจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ความหมาย ลักษณะ และประเภทของการบริการ

1. ความสำคัญของการบริการ

การบริการ (Services) นับว่าเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการบริการล้วนแต่เกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในฐานะที่ทุกคนต่างก็เป็นผู้บริโภค จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอยู่เสมอ เช่น การใช้บริการจากร้านค้าสะดวกซื้อ การใช้บริการจากโรงแรมหรือโรงพยาบาล การใช้บริการนำเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว การใช้บริการจากที่ว่าการอำเภอ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป นอกจากการบริการจะเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับผู้บริโภคโดยทั่วไปแล้ว การบริการยังมีส่วนช่วยให้การดำเนินชีวิตของผู้บริโภคมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นอีกด้วย (ศิริกิติ นวรัตน์ ฦ อุษยา, 2549, 2)

ความสำคัญของการบริการ เป็นการให้บริการที่ดีและมีคุณภาพจากตัวบุคคล ซึ่งต้องอาศัยเทคนิค กลยุทธ์ ทักษะและความแนบเนียนต่าง ๆ ที่จะทำให้นักค้า ผู้ที่มาติดต่อธุรกิจหรือบุคคลทั่วไปที่มาใช้บริการ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้การให้บริการสามารถกระทำได้ ทั้งก่อนและในระหว่างการติดต่อหรือภายหลังการติดต่อ โดยได้รับการบริการจากตัวบุคคลทุกระดับภายในองค์กร รวมทั้ง ผู้บริหารขององค์กรนั้น ๆ การบริการที่ดีจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้ติดต่อกับองค์กรธุรกิจเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และการสร้างภาพลักษณ์ ซึ่งจะมีผลในการจัดซื้อหรือบริการอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป (สมชาย กิจจรธง, 2536, 36)

2. ความหมายของบริการ

บริการ (Services) เป็นกิจกรรม ผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สามารถตอบสนองความต้องการให้แก่ลูกค้าได้ หรือเป็นการทำงานที่สร้างผลประโยชน์ (Benefits) สำหรับลูกค้า โดยการสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของผู้รับบริการ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2552, 334)

บริการ (Services) หมายรวมถึง การบริการส่วนบุคคล เช่น การตัดผม การแต่งหน้า จนถึงบริการที่แฝงอยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ (Product) ต่าง ๆ

สมาคมการตลาดแห่งสหรัฐอเมริกา มีความเห็นไว้ว่า บริการ (Services) คือ กิจกรรมผลประโยชน์ หรือความพึงพอใจที่ถูกเสนอขายหรือจัดไว้ให้ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการขายสินค้า

Kotler and Bloom ได้กล่าวไว้ว่า บริการ (Services) คือ กิจกรรมหรือผลประโยชน์ใด ๆ ก็ตามที่บุคคลหนึ่งสามารถให้อีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อาจจับต้องได้และไม่ทำให้เกิดความเป็นเจ้าของใด ๆ ทั้งสิ้น การผลิตบริการนี้อาจจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าก็ได้

Gronroos เห็นว่า บริการ (Services) คือ กิจกรรมหรือชุดของกิจกรรมที่โดยทั่วไปมีอาจจับต้องได้ ซึ่งตามปกติมักจะเกิดขึ้นเมื่อมีการติดต่อกันระหว่างลูกค้ากับพนักงานผู้ให้บริการ และหรือกับทรัพยากรที่มีตัวตนที่สนค้า และหรือระบบของผู้ให้บริการนั้น ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ลูกค้านั่นเอง

Zeithaml and Bitner มีความเห็นไว้ว่า บริการ (Services) คือ การกระทำ กระบวนการ และผลการปฏิบัติงาน

UNCTAD ให้คำจำกัดความของบริการ (Services) ว่าหมายถึง ผลผลิตทางเศรษฐกิจของสินค้าทั่วไปที่ไม่สามารถจับต้องได้ ซึ่งได้รับการผลิตขึ้น ส่งมอบ และบริโภคในเวลาเดียวกัน (ศิริกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา, 2549, 6-7)

บริการ (Services) หมายถึง กิจกรรมของกระบวนการส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตนของธุรกิจให้กับผู้รับบริการ โดยสินค้าที่ไม่มีตัวตนนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการจนนำไปสู่ความพึงพอใจได้ (ชัยสมพล ชาวประเสริฐ, 2547, 18)

3. ลักษณะเฉพาะของการบริการ

การบริการมีลักษณะเฉพาะ 5 ประการด้วยกัน ดังนี้

1) ความไม่มีตัวตน (Intangibility) บริการไม่สามารถมองเห็น จับต้อง และสัมผัสได้ (Abstract) โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าไม่ว่าจะเป็นตา หู จมูก ลิ้น ผิวน้ำหนัง บริการไม่สามารถแบ่งแยกเป็นชิ้นเหมือนสินค้าได้ เช่น หากจะซื้อน้ำหอม ผู้ซื้อย่อมจับขวดน้ำหอมมาทดลองฉีดได้ ดมกลิ่นได้ หรือซื้อเป็นขวดได้

2) ความแยกจากกันไม่ได้ระหว่างผู้ให้บริการและลูกค้ารับบริการ (Inseparability) ในช่วงเวลาให้บริการนั้น เช่น บริการนวดแผนโบราณ ผู้นวดและลูกค้าจะต้องอยู่พร้อมกัน ณ สถานที่ที่ให้บริการ ในการตรวจรักษาแพทย์และคนไข้จะต้องอยู่ที่เดียวกัน

3) การเก็บรักษาไม่ได้ (Perishability) การบริการต้องอาศัยคนในการให้บริการเป็นสำคัญ ดังนั้น หากไม่มีลูกค้ามาใช้บริการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง พนักงานที่ให้บริการก็จะว่างงาน (Idle) เกิดการสูญเสียค่าใช้จ่ายในด้านแรงงานโดยเปล่าประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใด ๆ

4) ความต้องการที่ไม่แน่นอน (Fluctuating Demand) ความต้องการใช้บริการของลูกค้าขึ้นลงอยู่เสมอ การให้บริการนั้นจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการจะมากหรือน้อยต่างกันขึ้นกับช่วงเวลาในแต่ละวัน วันในต้นสัปดาห์หรือท้ายสัปดาห์ รวมทั้งฤดูกาล เช่นที่สาขาของธนาคารช่วงพักกลางวันจะมีลูกค้ามาใช้บริการมากกว่าช่วงบ่าย ช่วงวันจันทร์และวันศุกร์จะมีลูกค้าฝากถอนเงินมากกว่าช่วงเวลาวันอื่น ๆ ในสัปดาห์ ช่วงปลายเดือนที่เงินเดือนพนักงานบริษัทออกเครื่องเอทีเอ็มจะมีปริมาณเงินสดมากกว่าช่วงอื่น ๆ ของเดือน จะเห็นได้ว่าการบริการนั้นจะแตกต่างจากสินค้าหลายประเภท เช่น ปริมาณการบริโภคน้ำตาลย่อมไม่แตกต่างกันมากมายนักในแต่ละวัน (ชัยสมพล ชาวประเสริฐ, 2547, 28)

4. ประเภทของการบริการ

การบริการสามารถแบ่งตามลักษณะความจำเป็นได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) บริการจำเป็น เป็นบริการที่เกิดเป็นครั้งคราว ลูกค้ามีความจำเป็นต้องมาใช้บริการ อาจเนื่องจากสภาพร่างกาย เวลา การป้องกันความเสี่ยง และปัจจัยอื่น ๆ หากไม่มาใช้บริการอาจทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง ไม่กลับสู่สภาวะปกติ และเสียเวลา เช่น บริการรักษาพยาบาล ตัดผม ทันตกรรม ประกันชีวิต ประกันภัย

2) บริการฟุ่มเฟือย เป็นบริการที่เกิดเป็นครั้งคราวเช่นกัน แต่ลูกค้าไม่จำเป็นต้องมาใช้บริการ สาเหตุของการใช้บริการประเภทนี้ คือ ความต้องการด้านความสวย ความงาม ความทันสมัย เช่น บริการทำศัลยกรรมความงาม บริการทำสีผม ทำเล็บ บริการทอ้งเที่ยว

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

วิวัฒนาการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยนั้น เกิดขึ้นมาพร้อมกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยก่อนที่ประเทศไทยจะทำสนธิสัญญาการค้าเสรีกับต่างประเทศ หรือที่เรียกว่า สนธิสัญญาบาวริง พ.ศ. 2398 ในสมัยของรัชกาลที่ 4 สภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้นมีขนาดเล็ก การติดต่อค้าขายสินค้าหรือบริการกระทำการเพียงชุมชน การผลิตสินค้าทำด้วยตนเองหรือในครอบครัว วิธีการผลิต ไม่สลับซับซ้อน ส่วนมากจะผลิตเพื่อบริโภคกันภายในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ สินค้าที่เหลือจากการบริโภคก็จะนำไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าของผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคเป็นไปอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อมีการทำสนธิสัญญาดังกล่าว สภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการค้าขายกับต่างประเทศ ก่อให้เกิดการแข่งขันกันทางการค้า กระบวนการผลิตสามารถผลิตได้ครั้งละมาก ๆ และสามารถรักษาคุณภาพของสินค้าไว้ได้เป็นเวลานาน ภายใต้ระบบการค้าเสรีนั้น ก่อให้เกิดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ เกิดการรวมกลุ่มกันการประกอบธุรกิจเพื่อประสงค์ที่จะแสวงหากำไรเป็นหลัก มีการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ในการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ เป็นผลทำให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากการบริโภคอาหาร และได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัย ถูกเอาเปรียบ มีการหลอกลวงจำหน่ายสินค้าและบริการให้แก่ประชาชน โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมาก่อน

เมื่อผู้บริโภคมีปัญหาได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าหรือบริการเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมา มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อรักษาความสงบสุขในบ้านเมืองเป็นหลัก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ประเทศไทยจึงเริ่มให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภค ดังจะเห็นได้จากกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 130 ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดขายโดยหลอกลวงด้วยประการใดๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือ ปริมาณแห่งของนั้น อันเป็นเท็จมีความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้กฎหมายอาญาแทนกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ก็ได้มีการนำบทบัญญัติดังกล่าวมาบัญญัติในมาตรา 271 และยังเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้ที่ปลอมปนอาหาร ยา เครื่องอุปโภค บริโภคอื่นใด เพื่อให้บุคคลอื่นเสพหรือใช้และการปลอมปน น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ หรือจำหน่าย หรือเสนอขายสิ่งเช่นนั้นเพื่อให้บุคคลเสพ หรือไว้ใช้ในมาตรา 236 เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภค โดยบทบัญญัติดังกล่าวยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน

การคุ้มครองผู้บริโภคมีลักษณะเป็นความผิดอาญาทั่วไป ซึ่งผู้กระทำจะต้องกระทำโดยเจตนาเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด ยังไม่ครอบคลุมถึงสิทธิของผู้บริโภคในด้านอื่น จนมาถึงในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มมีการคำนึงถึงสิทธิด้านผู้บริโภคในด้านอื่นมากขึ้น

โดยการให้ความสำคัญกับการบริโภคอาหารที่ไม่มีคุณค่าแก่ร่างกาย ได้แก่ การมีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า การใช้หางน้ำนมมาใช้เลี้ยงทารก ไม่มีคุณค่าทางอาหารเพียงพอต่อร่างกายและมีโรคภัยต่าง ๆ จึงออกกฎหมายมาคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติหางน้ำนม พ.ศ. 2470

ต่อมาเมื่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนามากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคก็ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ไปด้วย วิกฤตการณ์ทางกฎหมายที่เกิดขึ้นมาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อยมา เพื่อควบคุมการผลิต การจำหน่ายสินค้า และการให้บริการ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข เช่น พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2507 สำหรับมาตรการทางกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือวิชาชีพ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เป็นต้น ลักษณะการออกกฎหมายดังกล่าว รัฐเริ่มใช้อำนาจทางปกครองเข้าไปควบคุมกำหนดกรอบการประกอบธุรกิจที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนมากที่เป็นผู้บริโภค แต่ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยตรง นอกจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด

เมื่อมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่ครอบคลุมถึงสิทธิของผู้บริโภคในทุกด้าน ประกอบกับยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะ บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายได้เห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะสภาสตรีแห่งประเทศไทยซึ่งได้เข้าเป็นสมาชิกสหพันธ์องค์การผู้บริโภคระหว่างประเทศ (The International Organization of Consumers Unions : IOCU) มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในพ.ศ. 2517 ได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้บริโภคขึ้นอย่างเช่นประเทศอื่น ๆ

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2519 รัฐบาลสมัย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเป็นทางการ เรียกว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค แต่คณะกรรมการดังกล่าวได้สลายตัวไปพร้อมกับรัฐบาลในยุคนั้นตามวิถีทางการเมือง จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. 2520 ในสมัยรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมาอีกครั้ง โดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรีและศึกษาหามาตรการถาวรในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งทางสาระบัญญัติและการจัดตั้งองค์กรของรัฐเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค จึงได้มีการร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค รัฐบาลได้นำเสนอต่อรัฐสภาและผ่านการพิจารณา จนกระทั่งได้ตราเป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2522 เรียกว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ในส่วนของการเช่าที่พักอาศัย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางสัญญาประการหนึ่งระหว่าง ผู้ให้เช่าและผู้เช่าในลักษณะของสัญญาเช่าทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่มีการ พัฒนามาพร้อมกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อรองรับผู้เดินทางที่มีความต้องการ ที่พักอาศัย ธุรกิจให้เช่าที่พักอาศัยทำให้สถานะของคู่สัญญาเปลี่ยนเป็นผู้ประกอบธุรกิจกับผู้บริโภค ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ โดยเฉพาะธุรกิจให้เช่าที่พักอาศัยรูปแบบทั่วไป เป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบ ธุรกิจ อาศัยเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่สามารถทำได้อย่างเสรีและเป็นธรรม แต่ผู้ประกอบธุรกิจกลับใช้เฉพาะ เสรีภาพในการประกอบอาชีพโดยมุ่งแสวงหากำไรเป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงความเป็นธรรม ส่งผลให้ การประกอบธุรกิจขาดมาตรฐานการให้บริการกับผู้บริโภคที่เป็นผู้บริโภค ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่รัฐ ให้ความสำคัญถึงขนาดกำหนดไว้เป็นหลักประกันในรัฐธรรมนูญที่ให้มีการจำกัดเสรีภาพในการ ประกอบอาชีพได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค

ปัจจุบันการประกอบกิจการให้เช่าที่พักอาศัยหลายแห่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อ ผู้บริโภคที่เข้าไปใช้บริการเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการเอาเปรียบทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความ ปลอดภัยในการพักอาศัย ไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านอัตราค่าเช่าและค่าบริการต่าง ๆ รวมทั้ง ปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา มาตรการสำคัญที่จะนำมาใช้ในการคุ้มครอง ผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมนั้น ได้แก่มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Law) คือ กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่ประโยชน์ของผู้บริโภค ซึ่งกฎหมายใด ๆ ที่มีส่วน คุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจ ถือเป็นคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งสิ้น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีหลายเรื่องหลายฉบับ โดยในการคุ้มครองผู้เช่าพักหรือ ผู้บริโภคอยู่บนพื้นฐานของสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคที่กฎหมายกำหนดหรือให้การรองรับ

สิทธิและเสรีภาพของผู้เช่าพักในที่พักแรม

การประกอบกิจการให้เช่าที่พักแรมเป็นกิจการให้บริการ ซึ่งผู้เช่าพักได้จ่ายค่าตอบแทน เป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่พัก ตามนิยาม “บริการ” ที่หมายความว่า การให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใดๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือ ผลประโยชน์อื่น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่ง “ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อรับบริการและหมายความรวมถึง ผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ ดังนั้น ผู้เช่าพักซึ่งเป็น ผู้บริโภคจึงมีสิทธิและเสรีภาพที่ตามกฎหมายกำหนดและให้การรับรอง ดังนี้

1. สิทธิของผู้เข้าพัก

รัฐจึงได้ตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าพักซึ่งเป็นผู้บริโภค โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคไว้โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 57 “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ...” แม้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวจะถูกยกเลิกโดยคณะปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแต่ภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ยังคงมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคโดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 61 “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่แท้จริง...”

ในปัจจุบันกฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิของผู้บริโภคและยังคงมีผลบังคับใช้คือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 โดยได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 5 ประการ คือ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แผนกการดำเนินงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร, 8-9)

1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ หมายถึง สิทธิที่จะได้รับข่าวสารจากการโฆษณาหรือการแสดงฉลากที่เป็นจริงจากผู้ประกอบธุรกิจ รวมถึงสิทธิที่จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่เพียงพอที่ไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการซื้อสินค้าหรือบริการ

2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ หมายถึง การที่ผู้บริโภคสามารถที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการด้วยความสมัครใจมีอิสระในการตัดสินใจโดยปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรมทั้งปวง

3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ หมายถึง การที่ผู้บริโภคใช้สินค้าหรือบริการใดก็ตาม สินค้าหรือบริการนั้นต้องมีสภาพและคุณภาพที่ได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

4) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา หมายถึง สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

5) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย หมายถึง กรณีที่ผู้บริโภคถูกผู้ประกอบธุรกิจละเมิดสิทธิ ก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้บริโภคมีสิทธิในการเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

2. เสรีภาพของผู้เข้าพัก

หลักประกันว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ (มาตรา 38) เป็นเสรีภาพของมนุษย์ที่มีอิสระและเสรีในการเลือกที่พักอาศัย เป็นเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์ รวมไปถึงการอิสระในการเดินทางไปมาต่าง ๆ ซึ่งในมาตรา 38 ของรัฐธรรมนูญได้รองรับหลักการดังกล่าวไว้

ฉะนั้น ผู้เข้าพักที่ถูกละเมิดสิทธิ เสรีภาพ ย่อมได้รับการเยียวยารัฐธรรมนูญซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ก็เพื่อเป็นหลักประกันว่ารัฐจะรับรองและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนรัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ในมาตรา 25 ให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ สามารถยกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ รวมทั้ง ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือการกระทำความผิดทางอาญาของบุคคลอื่น มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือความช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อย

ภาระหน้าที่สำคัญที่สุดของรัฐ คือ การรักษาความสงบภายในและการป้องกันภัยจากภายนอก ภาระหน้าที่การรักษาความสงบได้ส่งผลให้รัฐต้องมีโครงสร้าง มีองค์กรที่ออกแบบมาเป็นพิเศษเพื่อการรักษาความสงบโดยเฉพาะ อันได้แก่ องค์กรฝ่ายปกครอง องค์กรตำรวจและองค์กรทหาร โดยมีรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหารเป็นผู้บังคับบัญชา องค์กรเหล่านี้ก็จะอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง หากพิจารณาบรรดากฎหมายทั้งหลายที่ให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารแล้วก็จะพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษที่สุด กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่บริหารอย่างเบ็ดเสร็จเพื่อที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ผิดปกติ เหตุฉุกเฉินและมีความร้ายแรงถึงขนาดที่กฎหมายที่บังคับใช้ในยามปกติไม่สามารถจัดการสถานการณ์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเพราะกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงเป็นกฎหมายที่มีทั้งพระเดชและพระคุณ

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุขภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิต เศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้อง ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตราไม่เสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยากกระส่ำระสาย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ง่าย ผู้คนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัยมีความหวังและความไว้วางใจในอนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่า ถึงแม้ผันผวนหรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมา รัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้”

พันเอก ดร.ธีรพันธ์ นันทขว้าง ตุลาการศาลทหารกรุงเทพ ได้ให้ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ คือ ความแน่นอนและทนทานของกลุ่มคนขนาดใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ภายใต้โครงสร้างเดียวกันและอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความแน่นอนและทนทานต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ของกลุ่มคนขนาดใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ภายใต้โครงสร้างเดียวกันและอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง”

เอกสารประกาศการศึกษาวิชาความมั่นคงศึกษา (Security Studies) ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ได้ให้ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติไว้ว่า "ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง สภาวะการณ์หรือสภาพที่รัฐชาติ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์การเสี่ยงใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเอกราชอธิปไตย ในด้านบูรณภาพแห่งดินแดน ในด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและความสุขของประชาชน ในด้านการปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของตน อีกทั้ง จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น"

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรจึงได้แบ่งประเภทของความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น 5 ด้าน คือ ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ความมั่นคงแห่งชาติด้านป้องกันประเทศ และลำดับสุดท้ายคือ ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า “ความมั่นคงของชาติ” นั้นมีลักษณะร่วมคือ การรักษาความเป็นอิสระของรัฐและความสงบสุขเรียบร้อยของประชาชนในรัฐ เดิมรัฐจะมองแต่ว่าความมั่นคงของชาติจะถูกกระทบโดยภัยคุกคามจากต่างชาติเป็นหลัก แต่หลังจากการก่อวินาศกรรมถล่มตึกเวิลด์เทรดเซนเตอร์ในนิวยอร์ก ภัยจากการก่อการร้ายได้กลายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐที่กำลังได้รับความสนใจ และส่งผลให้แนวคิดเรื่องความมั่นคงของชาติเปลี่ยนไป ปัจจุบันแนวคิดเรื่อง “ความมั่นคงของชาติ” มิได้จำกัดอยู่เฉพาะความมั่นคงของ “รัฐ” ในฐานะนิติบุคคลสมมุติเท่านั้น แต่จะกินความรวมไปถึง “ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)” ในชาตินั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNDP) ได้จัดแบ่งประเภทความมั่นคงของมนุษย์ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย พ.ศ. 2552 ออกเป็น 6 มิติ ได้แก่ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางสุขภาพ ความมั่นคงของปัจเจกบุคคล และความมั่นคงทางการเมือง ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า

เมื่อพิจารณาถึง “ความมั่นคงของรัฐ” เราจะต้องมองรัฐในองค์รวมโดยคำนึงถึงประชาชนและความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ในรัฐนั้น ๆ ด้วย มิใช่มองเพียงแต่ผู้ใช้อำนาจหรือองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐเท่านั้น (<http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1479>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562)

งานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นงานสำคัญของสหประชาชาติคือ ความปรารถนาที่จะให้ประเทศทั้งหลายต่างเคารพและให้ความคุ้มครองแก่สิทธิมนุษยชนตลอดทั่วโลก ดังมาตรา 1 ในกฎบัตรของสหประชาชาติได้บัญญัติไว้ว่า

(1) เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และมีเจตนามุ่งมั่นต่อจุดหมายปลายทางนี้ จะได้ดำเนินมาตรการร่วมกันให้บังเกิดผลจริงจัง เพื่อการป้องกันและขจัดปิดเป่าการคุกคามต่อสันติภาพ รวมทั้งเพื่อปราบปรามการรุกรานหรือล่วงละเมิดอื่น ๆ ต่อสันติภาพ ตลอดจนนำมาโดยสันติวิธี และสอดคล้องกับหลักแห่งความยุติธรรมและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งการปรับปรุงหรือระงับกรณีพิพาทหรือสถานการณ์ระหว่างประเทศ อันจะนำไปสู่การล่วงละเมิดสันติภาพ

(2) เพื่อพัฒนาสัมพันธไมตรีระหว่างประชาชาติทั้งปวงโดยยึดการเคารพต่อหลักการแห่งสิทธิเท่าเทียมกัน และการกำหนดเจตจำนงของตนเองแก่ประชาชนทั้งปวงเป็นมูลฐานและจะได้ดำเนินมาตรการอันเหมาะสมอย่างอื่น เพื่อเป็นกำลังแก่สันติภาพสากล

(3) เพื่อทำการร่วมมือระหว่างประเทศ ในอันที่จะแก้ปัญหาระหว่างประเทศในทางเศรษฐกิจ การสังคม วัฒนธรรม และมนุษยธรรม รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพ อันเป็นหลักมูลฐานสำหรับทุก ๆ คน โดยปราศจากความแตกต่างด้านเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา

(4) เพื่อเป็นศูนย์กลางและประสานการดำเนินงานของประชาชาติทั้งปวงในอันที่จะบรรลุจุดหมายปลายทางเหล่านี้ร่วมกันด้วยความกลมกลืน"

ดังนั้น เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) สมัชชาแห่งสหประชาชาติจึงได้ลงมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชุมชนระหว่างประเทศที่ได้ยอมรับผิชอบที่จะให้ความคุ้มครอง และเคารพปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยข้อความรวม 30 มาตรา ซึ่งกล่าวถึง

- 1) สิทธิของพลเมืองทุกคนที่จะมีเสรีภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งสิทธิทางการเมือง
- 2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 1 และ 2 เป็นมาตราที่กล่าวถึงหลักทั่วไป เช่น มนุษย์ทุกคนทั้งหลายต่างเกิดมาพร้อมกับอิสรภาพและทรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและสิทธิเท่าเทียมกัน ดังนั้น ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพตามที่ระบุในปฏิญญาสากล โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างใด ๆ เชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ ต้นกำเนิดแห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สินหรือสถานภาพอื่น ๆ ส่วนสิทธิของ

พลเมืองและสิทธิทางการเมืองนั้น ได้รับการรับรองอยู่ในมาตรา 3 ถึง 21 ของปฏิญญาสากล เช่น รับรองว่าทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ มีเสรีภาพและความมั่นคงปลอดภัย มีอิสรภาพจากความเป็นทาส หรือตกเป็นทาสรับใช้ มีเสรีภาพจากการถูกทรมานหรือการถูกลงโทษอย่างโหดร้าย สิทธิที่จะได้รับการรับรองเป็นบุคคลภายใต้กฎหมาย ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายมีเสรีภาพจากการถูกจับกุม กักขัง หรือถูกเนรเทศโดยพลการ มีสิทธิที่จะเคลื่อนย้ายไปไหนมาไหนได้ สิทธิที่จะมีสัญชาติ รวมทั้งสิทธิที่จะแต่งงานและมีครอบครัว เป็นต้น ส่วนมาตรา 22 ถึง 27 ได้กล่าวถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม เช่น มีสิทธิที่จะอยู่ภายใต้การประกันสังคม สิทธิที่จะทำงาน สิทธิที่จะพักผ่อนและมีเวลาว่าง สิทธิที่จะมีมาตรฐานการครองชีพสูงพอที่จะให้มีสุขภาพอนามัย และความเป็นอยู่ที่ดี สิทธิที่จะได้รับการศึกษาและมีส่วนร่วมในชีวิตความเป็นอยู่ตามวัฒนธรรมของ ชุมชน มาตรา 28 ถึง 30 กล่าวถึงการรับรองว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความสงบเรียบร้อยของสังคมและระหว่าง ประเทศ และขณะเดียวกันได้เน้นว่า ทุกคนต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อชุมชนด้วยสมาชิกสหประชาชาติได้ประกาศ ให้ถือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ เป็นมาตรฐานร่วมกันที่ทุกประชาชาติจะต้องปฏิบัติตามให้ได้ และเรียกร้องให้รัฐสมาชิกของสหประชาชาติช่วยกันส่งเสริมรับรองเคารพสิทธิและเสรีภาพตามที่ปรากฏในปฏิญญาสากลโดยทั่วกัน โดยเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนนี้ สมาชิกสหประชาชาติจึงได้ลงมติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1950 ให้ถือเอาวันที่ 10 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิทธิมนุษยชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

“ความสงบเรียบร้อยของประชาชน (Public Policy หรือ Public Order)” และคำว่า “ศีลธรรมอันดีของประชาชน (Good Moral)” เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมากและเปลี่ยนแปลงได้ตามนโยบายของรัฐ สภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ รวมทั้งทัศนคติของมหาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงเป็นเรื่องยากที่จะให้คำจำกัดความหรือสามารถกำหนดได้ว่า กรณีใดบ้างที่เป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อย่างไรก็ตาม ศาสตราจารย์ ดร.จิต เศรษฐบุตร ได้ให้คำอธิบาย “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ไว้ว่า “เป็นข้อห้ามซึ่งสังคมบังคับแก่เอกชน เป็นการแสดงให้เห็นว่าสังคมยอมอยู่เหนือเอกชน ทั้งนี้ เพื่อสังคมจะได้ดำรงอยู่ได้และจะได้คุ้มครอง ปกป้องรักษาเอกชนซึ่งอยู่ในสังคมนั้นเอง”

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติหรือประชาชนโดยส่วนรวม มิใช่ของเอกชนคนใด หมู่ใดโดยเฉพาะ ส่วนคำว่า “ศีลธรรมอันดีของประชาชน” หมายถึง ธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามของสังคมที่ประชาชนนั้นถือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสงบสุขของสังคมศีลธรรมอันดีของประชาชนมักจะมี ความเกี่ยวพัน

ใกล้ชิดกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงทำให้การกระทำใดที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนด้วย

ด้วยเหตุนี้ การใดที่ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงไม่อาจเกิดผลตามกฎหมายและไม่อาจบังคับการให้เป็นไปตามนั้น ได้จุดประสงค์ของหลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน คือ ความเรียบร้อยทางการเมืองการปกครอง เพื่อคุ้มครองสถาบันต่าง ๆ ในสังคมอันได้แก่ รัฐ ครอบครัว และเอกชน รวมทั้งความเรียบร้อยทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาประโยชน์ของสังคมและเอกชน หลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนมีปรากฏอยู่ในกฎหมายต่าง ๆ ทั้งกฎหมายเอกชน เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ และกฎหมายมหาชน เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายอาญา กฎหมายภาษีอากร กฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจหรือสังคมตลอดจนการกระทำทางปกครองโดยที่หลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนมีความหมายกว้างและเปลี่ยนแปลงได้ไม่อาจกำหนดไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายได้ จึงเป็นเรื่องที่ศาลจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ๆ ไป เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ความซึ่งจากคำพิพากษาศาลฎีกาอาจจำแนกเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ ดังต่อไปนี้

(1) การขัดขวางมิให้เป็นไปตามครรลองของกระบวนการยุติธรรม เช่น ข้อตกลงห้ามนำคดีมาสู่ศาลไม่ว่าคดีแพ่งหรือคดีอาญา สัญญาเลิกคดีอาญาแผ่นดิน โดยไม่ให้ฟ้อง ไม่ให้แจ้งความหรือถอนฟ้องหรือช่วยให้ผู้กระทำผิดไม่มีความผิด

(2) การยุยงส่งเสริมให้เป็นความกันหรือการซื้อขायความ เช่น การแสวงหาประโยชน์จากการที่บุคคลอื่นเป็นความกัน โดยการออกทุนรอนยุยงส่งเสริมให้เขาเป็นความหรือรับซื้อความจากเขา โดยตนมิได้มีส่วนได้เสียตามกฎหมาย

2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

ในการเข้าพักแรม สิ่งที่ผู้เข้าพักต้องการคือความปลอดภัยในที่พัก การพักผ่อนที่มีความสุขเป็นประการสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์หรือลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs Theory) ของนักจิตวิทยาชื่อ Abraham Maslow ที่คิดค้นขึ้นในค.ศ. 1943(พ.ศ. 2486) เป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและนำไปประยุกต์ใช้ โดยทฤษฎีของมาสโลว์มีสมมติฐาน ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการและความต้องการนี้จะมียุ่ตลอดเวลาและไม่สิ้นสุด
2. ความต้องการของมนุษย์สามารถเรียงลำดับตามความสำคัญตั้งแต่ระดับต่ำสุด คือ ความต้องการพื้นฐานสูงขึ้นไปจนระดับสูงสุด

3. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจพฤติกรรมของมนุษย์ต่อไปมนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้น ซึ่งจะกลายเป็นสิ่งที่จูงใจแทน

4. ความต้องการของมนุษย์จะสลับซับซ้อนมนุษย์มีความต้องการหลายอย่างพร้อมกันได้ ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไปความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้นได้

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ประกอบด้วยความต้องการ 5 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) ได้แก่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย อากาศ และการพักผ่อน เป็นต้น ซึ่งเป็นความต้องการระดับต่ำที่สุด

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) ได้แก่ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายเช่นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความมั่นคงในงานตลอดจนความปลอดภัยจากความวิตกกังวลที่อาจขึ้น

3. ความต้องการทางสังคม (Social or belongingness Needs) ได้แก่ความต้องการอยู่ในสังคมหรือความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งความต้องการมิตรภาพและความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือที่ทำงาน

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ประกอบด้วยความต้องการที่ตอบสนองความรู้สึกในคุณค่าของตนเองความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือและความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญมีชื่อเสียงเกียรติยศโดยการสร้างผลสำเร็จของงานให้เกิดคุณค่าและชื่อเสียงบุคลากรที่มีความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในผลงานและรับรู้ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงาน

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) ได้แก่ความต้องการใช้ความพยายามทักษะและศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ในตนเองให้เกิดผลสำเร็จตามที่นึกคิดหรือเป็นดั่งที่คาดหวังความต้องการความสำเร็จในชีวิตเป็นความต้องการสูงสุดที่มนุษย์คาดหวังและอาจเป็นไปได้ยากและหากบุคคลใดบรรลุความต้องการขั้นนี้ก็จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ

2.6 หลักการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558, 38-45)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 1996) กล่าวว่า ความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวในการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบคุณภาพให้กับนักท่องเที่ยว ต้องมีรากฐานที่สำคัญจากการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ดี โดยที่บุคลากรในทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นในภาคการท่องเที่ยว

ความปลอดภัยจึงหมายถึง สภาพแห่งความอิสระจากอันตรายและความเสี่ยง และความรู้สึกลปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในเชิงระบบและมาตรการความปลอดภัยอาจหมายถึง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ลด ควบคุม หรือป้องกันความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุที่สามารถเกิดจากการประกอบอาชีพ การสนทนา การขนส่ง หรืออื่น ๆ อันมีมนุษย์มาเกี่ยวข้อง โดยผ่านกิจกรรมที่สามารถลดหรือกำจัดสภาวะอันตรายทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัยในอาชีพ (Occupational Safety) และด้านความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) โดยความปลอดภัยในอาชีพนั้น เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในที่ทำงาน สถานที่ก่อสร้าง หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนด้านความปลอดภัยในสาธารณะ นั้นหมายถึง อันตรายที่อาจพบได้ระหว่างอยู่ที่บ้าน ขณะเดินทางท่องเที่ยว หรือระหว่างกิจกรรมสนทนา การ ดังนั้น ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจึงจัดอยู่ในกลุ่มความปลอดภัยสาธารณะ

Pizam and Mansfeld (2006) ระบุถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวบางรูปแบบที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Safety Risk) แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่

- (1) การถูกสัตว์ป่าทำร้าย (Wildlife Attack)
- (2) การติดเชื้อโรค (Disease Infection)
- (3) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Natural Disaster)
- (4) สภาพการเดินทางที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Travel Conditions)

Page Bentley และ Walker (War and Civil/Political Unrest) (2005: 154) ได้ระบุถึงเหตุการณ์ที่กระทบต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (Tourist Safety) โดยเรียงตามความรุนแรงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

- (1) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (แผ่นดินไหว พายุหมุนเขตร้อน น้ำท่วม)
- (2) การก่อการร้าย การลักพาตัว
- (3) ความเจ็บป่วยจนถึงแก่ชีวิต
- (4) การลอบทำร้าย เช่น การข่มขืน
- (5) โรคทางการแพทย์และการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
- (6) อาชญากรรม การชิงทรัพย์ โจรกรรมรถยนต์ การลักเล็กขโมยน้อย
- (7) ความเจ็บป่วยเล็กน้อย เช่น นักท่องเที่ยวมีอาการท้องเสีย
- (8) ของใช้ส่วนตัวสูญหาย
- (9) อุบัติเหตุเล็กน้อย เช่น ลื่นหกล้ม

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization 1996: 17) ได้ให้คำแนะนำว่า การกำหนดประเด็นหรือขอบเขตการวางแผนเพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในภาคการท่องเที่ยว ต้องพิจารณาจากความเสี่ยง (Risk) ที่เกิดขึ้นได้จาก 4 สาเหตุหลัก ได้แก่

ก. ความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และหน่วยงานนอกภาคการท่องเที่ยว จากกรณีต่อไปนี้

1. การกระทำผิดกฎหมายที่ทั่วไป เช่น การลักขโมย การล้วงกระเป๋า การรุมทำร้าย การบุกโจรกรรม การหลอกลวงนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. การกระทำอันตรายแบบสุ่ม และแบบเจาะจง เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา และการกระทำอันตรายใด ๆ เพื่อให้เกิดความอับอาย เป็นต้น

3. การก่ออาชญากรรมโดยวางแผนและไตร่ตรองไว้ก่อน เช่น การบิบบังคับ ชูกรรโชก และการค้ำมนุษย์ เป็นต้น

4. การก่อการร้ายและการบุกกรุกสถานที่ของรัฐโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การจี้เครื่องบิน การชุมนุมประท้วงต่ออำนาจของรัฐบาลของสถานที่ท่องเที่ยว หรือสถานทูตของประเทศอื่น ๆ ที่มีปัญหาทางการเมืองอยู่ในขณะนั้น รวมไปถึงการจี้พาหนะหรือการจับคนเป็นตัวประกันเพื่อการต่อรองทางการเมือง

5. สงคราม ความขัดแย้งทางสังคมและการก่อความไม่สงบทางการเมืองและทางศาสนา

6. ความบกพร่องของระบบป้องกันภัยสาธารณะองค์กรและบริการที่เกี่ยวข้อง

ข. ความเสี่ยงจากภาคการท่องเที่ยวและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคการขนส่ง ธุรกิจค้าปลีก และธุรกิจบริการ เป็นต้น

1. ความบกพร่องของมาตรฐานความปลอดภัย (กรณีเกิดเพลิงไหม้ ช้อผิดพลาดจากการก่อสร้าง ขาดการป้องกันแผ่นดินไหว และอื่นๆ)

2. ความบกพร่องด้านสุขอนามัยที่ดีและสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในสถานที่ท่องเที่ยว

3. การขาดการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย การก่ออาชญากรรม และการกระทำผิดในแหล่งท่องเที่ยว

4. การค้าขายที่หลอกลวงนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลมาจากการละเลยต่อการตรวจสอบการโกงของผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยว

5. การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

6. การนัดหยุดงานของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่

ค. ความเสี่ยงจากผู้เดินทางแต่ละบุคคล (Individual Travelers) ผู้มาเยือนอาจเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงแก่ตนเอง และแก่ผู้คนที่อยู่ในชุมชน (Hosts) ได้เช่นกัน สาเหตุเหล่านี้อาจเกิดได้จาก

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เกินขอบเขตหรือเสี่ยงอันตรายเกินไป ในกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ การขับขี่โดยขาดความระมัดระวัง ความเสี่ยงจากการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มมีนมที่มากจนเกินไป

2. นักท่องเที่ยวมีปัญหาด้านสุขภาพหรือร่างกายอยู่แล้วระหว่างเดินทางท่องเที่ยว

3. นักท่องเที่ยวไม่เคารพต่อสถานที่ท่องเที่ยว หรือมีเรื่องกับคนภายในสถานที่ท่องเที่ยว

4. การมีส่วนร่วมกับการกระทำที่ผิดกฎหมายเฉพาะทางหรือการกระทำที่มีความผิดทางอาญา เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด เป็นต้น

5. การเข้าไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ที่ไม่มีความปลอดภัยและอันตราย

6. การกระทำที่ไม่ได้ตั้งใจหรือประมาท จนสูญเสียทรัพย์สินส่วนตัว เอกสารสำคัญหรือเงินขณะท่องเที่ยว เป็นต้น

ง. ความเสี่ยงที่เกิดจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภัยที่เกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวขาดความระมัดระวังตัวเอง หรือเกิดจากภัยธรรมชาติ ตัวอย่าง เช่น

1. นักท่องเที่ยวไม่มีความระมัดระวังกับสภาวะทางธรรมชาติของท้องถิ่นหรือไม่สนใจผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง โดยเฉพาะอันตรายจากพืชและสัตว์ประจำถิ่น

2. นักท่องเที่ยวขาดความพร้อมในเรื่องของการปฐมพยาบาลเมื่อเกิดอันตราย นักท่องเที่ยวไม่เตรียมยารักษาโรคหรือขาดสุขอนามัย เช่น การฉีดวัคซีน การป้องกันโรค

3. นักท่องเที่ยวไม่สนใจคำเตือนภายในสถานที่ท่องเที่ยว และขาดสุขอนามัยที่ดีในการรับประทานอาหาร

4. นักท่องเที่ยวเผชิญกับเหตุฉุกเฉิน (ภัยธรรมชาติ โรคระบาด) จากความเสี่ยงที่เกิดตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากนักท่องเที่ยวสนใจเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง คือร้อน ไม่สนใจต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน ถือว่าเป็นความเสี่ยงส่วนบุคคล (Personal risk)

3. กฎหมายควบคุมและเกี่ยวข้องกับกิจการที่พักรวม

กิจการที่พักรวมเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้เกี่ยวข้อง สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ ตลอดจนความสงบเรียบร้อย แต่ละประเทศจึงได้ตรากฎหมายเพื่อควบคุมกิจการที่พักรวม โดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าพัก ความสงบในประเทศ และเพื่อให้การแข่งขันในตลาดที่พักรวมเป็นไปโดยความเรียบร้อย

3.1 กฎหมายควบคุมที่พักแรมของต่างประเทศ

3.1.1 สหราชอาณาจักร (คณาธิป ทองรวีวงศ์, 2554, 5/20)

สหราชอาณาจักรใช้ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law) ซึ่งหลักกฎหมายจะมาจากคำพิพากษาของศาล อย่างไรก็ตาม ก็มีการบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรขึ้นในหลาย ๆ เรื่อง สำหรับในเรื่องโรงแรมนั้น นอกจากใช้หลักกฎหมายคอมมอนลอว์แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะออกมาคือ The Hotel Proprietors Act 1956 หรือ HPA 1956 (พ.ศ. 2499) สาละสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ โรงแรมอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของแขก และได้นิยามความหมายของ Inn ไว้ ดังนั้น กิจการที่มีสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบตาม HPA ต้องอยู่ในนิยามความหมายของคำว่า Inn ตาม HPA เสียก่อน โดย HPA Section 1(1) นิยาม “Inn” ว่าหมายถึง โรงแรม (Hotel) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกฎหมายนี้เท่านั้น จึงจะถือว่าเป็น “Inn” และมีผลให้ผู้ประกอบการมีสิทธิหน้าที่ในฐานะ “Inn Keeper” ดังนั้น กิจการอื่นใดแม้มีลักษณะคล้ายโรงแรม แต่ถ้าไม่อยู่ในคำนิยามของโรงแรมตาม HPA แล้วก็จะไม่มีสิทธิตาม HPA ทั้งนี้ HPA Section (2) ได้นิยามความหมายของโรงแรม (Hotel) ไว้ว่า

1. สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาให้ซึ่งอาหารเครื่องดื่มและสถานที่พักผ่อนนอน
  2. เพื่อให้แก่คนเดินทางซึ่งได้แสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติเหมาะสมสมควรจะรับไว้ได้
  3. สามารถและเต็มใจที่จะจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดหาให้
  4. โดยปราศจากสัญญาพิเศษต่อกัน (Without Special Contract)”
- อย่างไรก็ตาม กฎหมายประเทศอังกฤษได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ว่า กิจการต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความหมายของโรงแรม

- 1) สถานประกอบการใด ๆ ที่ให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม แต่ไม่ให้บริการที่พักแรม เช่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร เป็นต้น
- 2) สถานประกอบการที่ให้บริการทั้งร้านอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักแรม แต่มีการทำสัญญาเช่าที่พักโดยเฉพาะ เช่น บ้านเช่า (Lodging House)
- 3) สถานประกอบการที่เจ้าของแสดงให้เป็นที่รู้กันว่าสถานประกอบการนั้นมีสิทธิที่จะเลือกรับลูกค้าได้ หรือชมรม หรือสถาบันต่าง ๆ ที่บริการที่พักเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิกของชมรมหรือลูกค้าของตนเท่านั้น
- 4) สถานประกอบการที่รับเฉพาะแขกที่มาพักอาศัยเป็นเวลานาน

หน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมต่อคนเดินทาง (Traveller) ตามกฎหมายของสหราชอาณาจักร มีดังต่อไปนี้

1) หน้าที่จัดหาอาหารและเครื่องดื่มการจัดหาอาหารและเครื่องดื่มให้กับคนเดินทาง เป็นหน้าที่ที่ถูกกำหนดขึ้น โดยกฎหมายคอมมอนลอว์ซึ่งกำหนดให้เจ้าสำนักโรงแรมต้องจัดหาอาหารและเครื่องดื่มตามสมควรให้แก่คนเดินทาง อย่างไรก็ตามเจ้าสำนักโรงแรมอาจจะปฏิเสธการให้บริการดังกล่าวได้หากได้มีเหตุผลอันสมควร ดังนั้น หน้าที่ดังกล่าวจึงไม่ใช่หน้าที่โดยเด็ดขาด เจ้าสำนักโรงแรมอาจปฏิเสธได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่หากเจ้าสำนักโรงแรมปฏิเสธโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรอาจจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาได้ และความผิดนี้ไม่ใช่ความผิดตามบทบัญญัติของ HPA1956 แต่เป็นความผิดตามกฎหมายคอมมอนลอว์ ซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นก็เพื่อบังคับให้โรงแรมต้องมีมาตรฐานในการเตรียมหรือมีวิธีการที่ดีพอในการให้บริการด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการสนทนาแก่คนเดินทางและแขกอาศัย

2) หน้าที่ของเจ้าสำนักโรงแรมต่อทรัพย์สินของแขกอาศัย

เจ้าสำนักโรงแรมมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของแขกอาศัย แต่ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในสูญหายหรือบุบสลายต่อทรัพย์สินที่แขกอาศัยได้นำเข้ามาในโรงแรม เว้นเสียแต่

1. ในเวลาที่ทรัพย์สินสูญหายหรือบุบสลายนั้นคนเดินทางได้ทำการตกลงผูกพันกับทางโรงแรมที่จะใช้บริการที่พักรวมแล้ว

2. ความสูญหายหรือบุบสลายนั้นได้เกิดขึ้นในระหว่างที่คนเดินทางยังเป็นแขกอาศัยของทางโรงแรมอยู่และยังมีสิทธิที่จะใช้ที่พักรวมได้ในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อความเสียหายหรือบุบสลายอันเกิดแก่ทรัพย์สินที่นำเข้ามาในโรงแรม ความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมต่อแขกอาศัยคนหนึ่งคนใดก็ตามจะต้องไม่เกิน 50 ปอนด์ต่อของหนึ่งชิ้นหรือไม่เกิน 100 ปอนด์ (ประมาณ 4,000 บาทไทย) ต่อของทั้งหมด เว้นแต่

1. ทรัพย์สินนั้นได้ถูกขโมยสูญหายหรือเสียหายไปเพราะการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ประมาทเลินเล่อหรือกระทำโดยจงใจของเจ้าสำนักหรือของลูกจ้างของเขา หรือ

2. ทรัพย์สินนั้นถูกฝากไว้ในตู้เซฟหรือฝากไว้อยู่ในความอารักขาดูแลของเจ้าสำนักหรือลูกจ้างที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้หรือบุคคลที่ปรากฏเป็นที่เข้าใจได้ว่าเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่นั้น

3. ในเวลาหลังจากที่แขกอาศัยได้มาถึงโรงแรมแล้ว หากเขาต้องการที่จะฝากทรัพย์สินนั้น แต่เจ้าสำนักโรงแรมหรือลูกจ้างปฏิเสธที่จะรับฝากของนั้นไว้ หรือเพราะการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าสำนักหรือลูกจ้างเป็นเหตุให้ไม่อาจจะฝากของนั้นได้ ซึ่งในกรณีข้างต้น เจ้าสำนักโรงแรมไม่สามารถจะอ้างใช้สิทธิในข้อความจำกัดความรับผิดชอบนั้นได้และจะต้องรับผิดชอบใช้เต็มจำนวน

3.1.2 ประเทศญี่ปุ่น

ที่พักแรมของประเทศญี่ปุ่น แบ่งประเภทและมาตรฐานของที่พักและห้องพัก ได้ดังนี้

1. ประเภทที่พัก

ที่พักโรงแรมในประเทศญี่ปุ่นมี 2 แบบ คือ ที่พักแบบชาวตะวันตก ได้แก่ โรงแรมระดับสากล บิสซิเนสโฮเต็ล เพนชั่น และที่พักแบบญี่ปุ่น (เรียวกัง) ได้แก่ เรียวกัง มินชุกุ โดยมีรายละเอียดของการจัดที่พัก ดังต่อไปนี้

(1) โรงแรมระดับสากล (Hotel) เป็นที่พักที่มีความพร้อม สะดวกสบาย และโอ้อ่าแบบสากล หลายแห่งเป็นโรงแรมในเครือต่างประเทศ ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่

(2) บิสซิเนสโฮเต็ล (Business Hotel) เป็นที่พักที่มีราคาย่อมเยากว่าแบบแรก มีความสะดวกสบายเท่าที่จำเป็นเหมาะแก่การทำธุรกิจระยะสั้น ไม่มีความหรูหราใด ๆ แต่ละชั้นมีผู้ขายเครื่องคืมของคบลีแ้วอัตโนมัติสำหรับแขกที่ต้องการหยอดเหรียญ ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถานีรถไฟ

(3) เพนชั่น (Pension) เป็นการลอกแบบมาจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีบรรยากาศเหมือนชนบทตามสถานพักตากอากาศจะมีห้องพักแบบยุโรป เป็นการบริหารงานภายในครอบครัว มีบริการอาหารสองมือ ให้ความรู้สึกเหมือนอยู่บ้านตนเอง บรรยากาศนอกบ้านเหมาะกับการเล่นกีฬา

(4) เรียวกัง (Ryokan) เป็นที่พักที่จัดห้องแบบพื้นบ้าน ประตูห้องแบบบานเลื่อน อุปกรณ์เครื่องนอนและเฟอร์นิเจอร์จำนวนจำกัด มีบริการปูที่นอนให้เวลาค่ำหลังอาหารมือเย็นในห้องปูพื้นด้วยเสื่อญี่ปุ่นพร้อมเบาะรองนั่ง ห้องสุขาแบบนั่งยองของประเทศญี่ปุ่น

(5) มินชุกุ (Minshuku) เป็นโฮเต็ลของประเทศญี่ปุ่นซึ่งเปิดรับให้คนเข้าพักบ้านพร้อมอาหารสองมือ บริการแบบคนในครอบครัว ไม่มีผู้ให้บริการมารอรับใช้ เก็บที่นอนเอง

นอกจากนี้ ยังมีที่พักราคาถูก ได้แก่ หอพัก บ้านพักเยาวชน และที่พักประเภทพิเศษ ได้แก่ Capsule Hotels ซึ่งมีเพียงเตียงนอนและมีการใช้ห้องน้ำร่วมกัน และบริการตู้เก็บของแบบหยอดเหรียญ Love Hotels สำหรับผู้ที่ต้องการพักเพียง 2-3 ชั่วโมง และที่พักตามวัด สำหรับผู้ที่ประสงค์เข้าพักเพื่อทำสมาธิในยามค่ำคืน สำหรับผู้ซึ่งอาศัยอยู่เป็นระยะเวลานาน จะมีอพาทเมนท์รายสัปดาห์และรายเดือนให้เช่า

โดยภาพรวม ที่พักแรมของประเทศญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวภายหลังจากโรงแรมแบบชาวตะวันตกเข้ามาในประเทศ ประกอบกับช่วงที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดบิสซิเนสโฮเต็ล ซึ่งมีราคาต่ำกว่าโรงแรมแบบสากล ในส่วนของเรียวกังพบว่ามีมีการปรับตัวเป็นลักษณะที่เรียกว่า “รีสอร์ทโฮเต็ล” (Resort Hotel) ในส่วนพื้นที่ชานเมือง อย่างไรก็ตาม โรงแรมได้มีการพัฒนารูปแบบให้มีความหลากหลาย (Multi-Functional) ที่เรียกว่า “City Hotels” ซึ่งอุตสาหกรรมที่พักและห้องพักของญี่ปุ่นมีการเติบโตอย่างคงที่

2. มาตรฐานที่พัก

ที่พักแรมของประเทศญี่ปุ่นหลายแห่งพยายามรักษามาตรฐานของตนเองโดยการจดทะเบียนกับหน่วยงานและสมาคมที่เกี่ยวข้อง เช่น Japanese City Hotel Association, Japanese Inn Group, RYOKAN เป็นต้น

ตามกฎหมายโรงแรมและที่พักของประเทศญี่ปุ่น (Hotels and Inns Act 1948 (พ.ศ. 2491)) แบ่งโรงแรมและที่พักออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ Hotels, Ryokan, Low-cost lodging houses, และ Boaring houses ซึ่งกฎหมายนี้ครอบคลุมข้อบังคับหลายประการ เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ สิ่งปลูกสร้าง สุขาภิบาลและมาตรฐานอนามัย ในการจัดตั้งที่พักหรือโรงแรมในประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องหลายฉบับ เช่น กฎหมายมาตรฐานสิ่งปลูกสร้าง กฎหมายประกอบธุรกิจโรงแรม กฎหมายด้านสุขอนามัย อาหาร นอกจากนี้ยังมีกฎหมายหรือข้อกำหนดอีกเพิ่มเติม เช่น กรณีที่มีสระว่ายน้ำที่มีความจุเกินกว่า 50 ลูกบาศก์เมตร จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับสระว่ายน้ำหรือสระน้ำ กฎหมายว่าด้วยการประกอบการเสริมสวย กฎหมายว่าด้วยการซักรีด เป็นต้น

โรงแรมแบบสากลของประเทศญี่ปุ่นใช้มาตรฐานเหมือนโรงแรมสากลทั่วไป บางแห่งเป็นเครื่องจากต่างประเทศ โดยมีกำหนดที่จำเป็นต้องมีหรือจัดเตรียมไว้สำหรับลูกค้า ได้แก่

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรม
- 2) การเข้าถึงและ/หรือการคมนาคม รวมถึงการเดินทางจากโรงแรมไปยังสถานีรถไฟ รถปรับอากาศ รถประจำทาง
- 3) เครื่องอำนวยความสะดวกและบริการส่วนกลาง ได้แก่ ภัตตาคาร ห้องประชุม คอฟฟี่เลาจน์ บ่ออาบน้ำสาธารณะ การจัดพื้นที่สูบบุหรี่ ร้านสะดวกซื้อ เครื่องขายของอัตโนมัติ เครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ เครื่องถ่ายรูป เครื่องโทรสาร คอมพิวเตอร์พร้อมเครื่องพิมพ์ บริการซักรีด บริการรับส่ง เป็นต้น
- 4) เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ภายในห้องพัก ได้แก่ โทรทัศน์ ช่องรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โทรทัศน์เคเบิล โทรศัพท์ ช่องเสียบโทรศัพท์ กาต้มน้ำร้อนพร้อมถุงชา ตู้เย็น เครื่องเป่าผม เครื่องรีดผ้า ยูคัตะหรือชุดนอน ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว สบู่หรือสบู่เหลว แชมพูหรือครีมปรับสภาพผม แปรงสีฟันและยาสีฟัน มีดโกนหนวด และอื่น ๆ

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับที่พักแรมของประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วย

- 1) กฎหมายประกอบธุรกิจ โรงแรม (Hotel Business Law)
- 2) กฎหมายมาตรฐานสิ่งปลูกสร้าง (Building Standards Law)
- 3) กฎหมายป้องกันอัคคีภัย (Fire Defense Law)

- 4) กฎหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้พิการและทุพพลภาพ (Amended “Heart Building” Law (Accessible Public Transport for Aged/Disabled)
- 5) กฎหมายด้านสุขาภิบาลอาหาร (Food Sanitation Law)
- 6) กฎหมายว่าด้วยที่อาบน้ำสาธารณะ (Public Bath House Law)
- 7) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างสถานบันเทิง (Entertainment Establishment Control Law)
- 8) กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงอุปกรณ์โรงแรมนานาชาติ (International Hotel Facility Improvement Law)
- 9) มาตรฐานของสมาคมโรงแรมแห่งญี่ปุ่น (Japan City Hotel Association Standards)

เดิมการให้เช่าที่พักอยู่ภายใต้กำกับของพระราชบัญญัติโรงแรมและโรงแรมขนาดเล็ก (Hotels and Inns Act 1948, พ.ศ. 2491) ต่อมาเมื่อเดือนมิถุนายน 2017 (พ.ศ. 2560) รัฐสภาประเทศญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายอนุญาตให้คนนำ ห้องในบ้านของตนออกให้นักท่องเที่ยวเช่าพักเพื่อหากำไร ประเทศญี่ปุ่นจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการให้เช่าที่พักอาศัยเป็นประเทศแรก ๆ ในภูมิภาคเอเชียที่มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อรองรับธุรกิจแบบแบ่งปัน หรือ “The Minpaku Home Sharing Law” ซึ่งมักเรียกกันว่า ธุรกิจ Airbnb มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2018 (พ.ศ. 2561) โดยสาระสำคัญของกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้เช่าถูกจำกัดให้เปิดที่พักอาศัยให้เช่าได้ 180 วันต่อปีจากเดิมที่ไม่มีจำกัดจำนวนวันในการเปิดที่พักอาศัยให้เช่า ซึ่งแม้ว่าข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ให้เช่าแต่ในทางกลับกันนับเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรมรวมทั้งยังช่วยคุ้มครองคุณภาพชีวิตของคนท้องถิ่นจากปัญหานักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักอาศัยในระยะสั้น เช่น ปัญหาจราจร ปัญหามลภาวะทางเสียง ปัญหาความปลอดภัยของคนในชุมชน เป็นต้น

2. ผู้เช่าหรือผู้เข้าพักต้องเช่าที่พักที่เดียวกันต่อเนื่องเป็นเวลา 7 วันซึ่งไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มักจะไม่พักอาศัยในเมืองเดียวกันเป็นระยะเวลาสั้น แต่เพื่อประโยชน์ด้านการคุ้มครองผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรมที่ถูกแย่งส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องจากการปล่อยให้ผู้ให้เช่าของ Airbnb เปิดให้เช่าที่พักแบบคืนเดียวดังเช่นที่ผ่านมาแล้วก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างไม่ยุติธรรมกับธุรกิจ โรงแรมด้วยเหตุผลเรื่องราคาที่พักต่อกันของ Airbnb ที่ต่ำกว่า โรงแรมในพื้นที่เดียวกัน

3. ผู้ให้เช่าต้องลงทะเบียนที่พักกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อตรวจสอบมาตรฐานที่พักอาศัย เช่น ประวัติของผู้ให้เช่า ระบบเตือนภัย ขนาดห้องพัก รวมทั้ง ต้องส่งรายงานเกี่ยวกับรายละเอียดการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่อหน่วยงานท้องถิ่นผู้รับผิดชอบเป็นประจำทุก ๆ 2 เดือน เป็นต้น

4. ผู้ให้เช่าในบางพื้นที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะ อาทิ

1) เขตจตุโอของกรุงโตเกียว กฎหมายห้ามไม่ให้ผู้เช่าเปิดให้เช่าที่พักอาศัยในวันธรรมดาด้วยเหตุผลเรื่องความปลอดภัยและความสงบสุข ของชุมชน

2) เขตชินจูกุของกรุงโตเกียว กฎหมายจำกัดให้ผู้เช่าสามารถเปิดให้เช่าที่พักอาศัยได้เฉพาะช่วงปิดภาคเรียนของโรงเรียนเพื่อไม่ให้เด็กนักเรียนในเขตพื้นที่ต้องพบเจอกับคนแปลกหน้าระหว่างเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียนและ

3) จังหวัดเกียวโต กฎหมายกำหนดให้ผู้เช่าเปิดให้เช่าที่พักได้ระหว่างวันที่ 15 มกราคม -15 มีนาคมของทุกปีเท่านั้น เพื่อไม่ให้Airbnb แข่งขันกับธุรกิจโรงแรมในช่วงเทศกาลท่องเที่ยวและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงไม่ให้อยู่ในระดับที่ไม่มากจนเกินไป

5. ในกรณีที่ผู้ให้เช่าไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น เปิดให้เช่าที่พักโดยไม่มีกรมทะเบียนกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือให้เช่าที่พักเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 7 วัน กฎหมายกำหนดบทลงโทษขั้นต่ำ คือ การปิดให้บริการที่พักดังกล่าวเป็นการชั่วคราวและบทลงโทษสูงสุดคือ การปรับไม่เกิน1,000,000 เยน (ประมาณ 289,467.00 บาทไทย) หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน

ดังนั้นThe Minpaku Home Sharing Law จึงมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมธุรกิจ Airbnb ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และข้อจำกัดต่าง ๆ รวมถึง ระบบการจ่ายภาษีเช่นเดียวกับธุรกิจโรงแรมและบ้านเช่าขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจโรงแรม ซึ่งสอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นที่พึ่งพาภาคการท่องเที่ยวมากขึ้นและเป็นการช่วยชุมชนลดปัญหาที่เกิดจากนักท่องเที่ยวที่เข้าพักแบบระยะสั้น และเป็นการง่ายต่อรัฐบาลที่จะใช้มาตรการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจประเภทนี้ด้วย

“The Minpaku Home Sharing Law หรือ มินปากุ” (minpaku)” มีมาตรการ ดังนี้
“การดำเนินธุรกิจให้เช่าบ้านพักเอกชน”

(1) การดูแลสุขภาพของผู้พักอาศัยให้ปลอดภัย โดยจะต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 33 ตารางเมตรหรือกว้างกว่าของพื้นที่ทั้งหมดของบ้านพักอาศัย เพื่อใช้สำหรับการทำความสะอาดและระบายอากาศในห้องพัก

(2) การดูแลความปลอดภัยของบ้านพัก ผู้ประกอบการพักอาศัยจะต้องดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นดังต่อไปนี้

ติดตั้งอุปกรณ์ให้แสงสว่าง จุกเงินแสดงเส้นทางอพยพ ใช้มาตรการอื่น ๆ เพื่อความปลอดภัยของผู้พักอาศัยในกรณีที่เกิดไฟไหม้หรือภัยพิบัติอื่น ๆ

(3) ความสะดวกสบาย ความปลอดภัยและความสะดวกสบายของผู้เข้าพักที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ประกอบการที่พักอาศัยเอกชนจะต้องมีสิ่งที่เป็นดังต่อไปนี้

มาตรการในการพักอาศัยการให้คำแนะนำเป็นภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับวิธีการใช้อุปกรณ์ในที่พัก ให้ข้อมูลเป็นภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับการขนส่ง ให้คำแนะนำเป็นภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์ที่จะโทรในกรณีที่เกิดไฟไหม้หรือภัยพิบัติอื่น ๆ

(4) สมุดลงทะเบียนบ้านพักของผู้ประกอบการให้เช่าบ้านพักอาศัยเอกชน โดยจะต้องมีมาตรการที่จำเป็น ดังต่อไปนี้

ในการจัดทำทะเบียนของผู้เข้าพักเพื่อการยืนยันตัวตน เช่น ชื่อ ที่อยู่อาชีพ และวันที่เข้าพักของผู้พักแต่ละราย สัญชาติและหมายเลขหนังสือเดินทางในกรณีที่ผู้พักอาศัยไม่มีที่อยู่ถาวรในประเทศญี่ปุ่นโดยเก็บรักษาไว้เป็นเวลา 3 ปีนับจากวันที่ได้ทำขึ้น

(5) การป้องกันอันตรายที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในบริเวณ โดยรอบผู้ประกอบการบ้านพักส่วนตัวจะต้องอธิบายให้ผู้พักอาศัยทราบ โดยทำเป็นเอกสารหรือใช้วิธีการอื่นที่เหมาะสมในเรื่องมาตรการเพื่อป้องกันเสียงรบกวนมาตรการเพื่อกำจัดของเสีย มาตรการเพื่อป้องกันไฟไหม้

(6) การตอบสนองต่อการร้องเรียน ผู้ประกอบการบ้านพักอาศัยเอกชนจะต้องตอบข้อร้องเรียนและข้อซักถามจากผู้อยู่อาศัยในพื้นที่โดยรอบที่พัก เมื่อได้รับการแจ้งเตือนอย่างรวดเร็วและเหมาะสม

(7) ความรับผิดชอบของการเช่าที่พัก การบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการให้เช่าที่พักจะต้องมอบหมายให้ผู้บริหารธุรกิจใช้มาตรการตามข้อ (1) – (6) ภายใต้งบเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ห้องพักที่ได้ลงทะเบียนไว้มีจำนวนเกินกว่า 5 ห้อง : กรณีผู้ประกอบการให้เช่าที่พักไม่ได้พักอาศัยอยู่ในบ้าน ในขณะที่มีผู้เช่าทุกวันกรณีผู้ประกอบการไม่ได้พักอาศัยอยู่ในบ้านพักที่ให้เช่าเป็นปกติ

(8) ความรับผิดชอบของตัวแทนผู้ประกอบการให้เช่าที่พัก ผู้ประกอบการให้เช่าที่พักจะต้องไว้วางใจตัวแทนผู้ให้เช่าหรือผู้ให้บริการจองที่พักหรือตัวแทนการนำเที่ยวในกรณีที่มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงการบริการให้เช่า (ข้อตกลงที่คำนึงถึงการให้บริการที่พอกตามกับผู้เช่าได้แจ้งไว้)

(9) การ DISPLAY แสดงสัญลักษณ์ ผู้ให้เช่าที่พักแต่ละแห่งที่ลงทะเบียนไว้จะต้องมีป้ายแสดงไว้ในที่ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

(10) การรายงานเป็นระยะต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ประกอบการบ้านพักส่วนตัวจะต้องรายงานรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทุก ๆ สองเดือนสำหรับที่อยู่อาศัยที่ได้จดทะเบียนไว้ภายในวันที่ 15 ของเดือน กุมภาพันธ์ เมษายน มิถุนายน สิงหาคมและธันวาคม ของทุกปี : จำนวนวันที่มีผู้พักอาศัยในบ้านพักที่ได้จดทะเบียนไว้ จำนวนผู้พักอาศัยจำนวนผู้พักอาศัยทั้งหมด จำแนกตามสัญชาติ การรายงานดังกล่าวผู้ประกอบการบ้านส่วนตัวสามารถทำได้โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และจะต้องแจ้งกฎที่กำหนดไว้ในจังหวัดที่มีการลงทะเบียนที่พัก

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบ้านพักอาศัยเอกชน ต้องดำเนินการตามมาตรการดังนี้

(1) การห้ามโฆษณาที่ทำให้ผู้พักอาศัยเข้าใจผิด ในการ โฆษณาธุรกิจของผู้ดูแลบ้านพักส่วนตัวจะต้องไม่ขัดแย้งกับความเป็นจริงในสิ่งที่ป็นสาระสำคัญ หรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดหรือเชื่อว่าเงื่อนไขดังกล่าวดีกว่าหรือดีกว่าสภาพที่เป็นจริง

(2) ข้อห้ามการชักชวนที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจการจัดการบ้านพักส่วนตัว การกระทำในเรื่องที่สำคัญซึ่งอาจมีผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้เข้าพักและข้อมูลที่บิดเบือนความจริง เพื่อให้ผู้เข้าพักตกลงเช่าห้องพัก ไม่ว่าจะกระทำการโดยสอบถามทางโทรศัพท์ หรือการเยี่ยมชมด้วยตัวเองในเวลา que ผู้เข้าพักได้เดินทางไปถึงสถานที่ดังกล่าว หรือการกระทำเพื่อพยายามชักชวนถึงแม้ว่าผู้เช่าจะแสดงเจตนาของเขาที่จะไม่เช่าหรือไม่เช่าต่อ

(3) การออกเอกสารเกี่ยวกับข้อสรุป ในการทำสัญญาว่าด้วยการบริหาร ในการสรุปข้อตกลงการบริหารจัดการที่ได้รับมอบหมาย ผู้ดูแลบ้านพักส่วนตัวจะต้องออกเอกสารและอธิบายรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มอบหมายให้แก่ผู้รับสัญญา ก่อนหรือตามที่ตกลงเรื่องหลักที่จะต้องระบุไว้ในเอกสารก่อนที่จะได้ทำสัญญาประกอบด้วยชื่อทางการค้า ชื่อของผู้ดูแลบ้านพักส่วนตัวที่มี วันที่จดทะเบียน และหมายเลขทะเบียนที่พักที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองโดย Business Contents Private Lodging Administration Business และวิธีดำเนินการของธุรกิจการจัดการบ้านพักส่วนตัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียม เช่น เงื่อนไขการชำระเงินและวิธีการชำระเงิน เรื่องหลักที่ระบุในเอกสารตามข้อสรุป เรื่องที่รายงานต่อผู้ประกอบการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 นอกเหนือจากเรื่องที่ระบุไว้ในเอกสารก่อนที่จะตกลงกัน

(4) การห้ามมิให้ปฏิเสธความรับผิดชอบของผู้บริหารธุรกิจที่พักอาศัยของเอกชน และผู้บริหารธุรกิจให้เช่าที่พักเอกชนจะปฏิเสธความรับผิดชอบผู้อื่นในการดำเนินธุรกิจบริการให้เช่าที่พักส่วนตัวที่ได้รับอนุญาตไม่ได้

(5) การดำเนินงานของผู้บริหารธุรกิจบริการที่พักส่วนตัว เมื่อผู้ประกอบการบ้านพักส่วนตัวมอบหมายงานบริหารให้กับผู้บริหารบ้านพักส่วนตัว ให้นำบทบัญญัติในข้อ 5 ถึงข้อที่ 10 มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับผู้บริหารธุรกิจบ้านพักส่วนตัวที่ได้รับการมอบหมายและจะต้องรับผิดชอบการบริหารธุรกิจบ้านพักส่วนตัวตามที่มีการแจ้งเตือน

บทบัญญัติจากข้อที่ 5 ถึงข้อที่ 10 การดูแลสุขภาพของผู้พักอาศัย การรักษาความปลอดภัยของผู้พักอาศัย การรับประกันความสบายและความสะดวกสบายของผู้พักอาศัยที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศการจัดทำหนังสือทะเบียนเพื่อรับผิดชอบกรณีถูกร้องเรียน

(6) การพักบัตรประจำตัว ผู้บริหารธุรกิจบ้านพักส่วนตัวจะต้องไม่อนุญาตให้พนักงานหรือคนงานอื่นๆ ที่ไม่พักบัตรประจำตัวเข้ามาปฏิบัติงาน หรือไม่หนังสือรับรองว่าเป็นบุคคลหรือเป็นพนักงานหรือเป็นลูกจ้างของผู้บริหารธุรกิจโดยชื่อพนักงานซึ่งปฏิบัติงานในธุรกิจและหมายเลขการลงทะเบียนและเรื่องอื่น ๆ จะต้องระบุไว้ในบัตร

(7) การจัดทำบัญชีผู้บริหารธุรกิจบ้านพักส่วนตัวจะต้องจัดทำบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่สำนักงานธุรกิจแต่ละแห่งหรือสำนักงานอื่นๆ โดยระบุวันที่ได้ทำข้อตกลงในการบริหารจัดการทุกสิ้นปีและ 5 ปี หลังจากที่ได้ปิดตัวลง

(8) การติดป้ายแสดงสัญลักษณ์ ผู้บริหารธุรกิจบ้านพักส่วนตัวจะต้องติดป้ายแสดงสัญลักษณ์ตามรูปแบบที่กำหนดโดยกฎกระทรวงที่ดิน สาธารณูปโภค ขนส่ง และการท่องเที่ยวในสถานที่ที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายที่สำนักงานธุรกิจแต่ละแห่งหรือสำนักงานอื่นๆ เพื่อแสดงว่าได้มีการลงทะเบียนอย่างถูกต้อง

(9) การทำรายงานย้อนหลัง ผู้บริหารธุรกิจที่พักส่วนตัวจะต้องทำรายงานสถานะการดำเนินงานของธุรกิจบริการบ้านพักส่วนตัวและเรื่องอื่น ๆ ต่อผู้ประกอบการธุรกิจบริการบ้านพักส่วนตัวตามที่ได้ทำข้อตกลงการบริหารจัดการเมื่อสิ้นปีหรือหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาตามที่ตกลงกันไว้

3.1.3 สาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่กว้างใหญ่ โดยมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันยาวนานกว่า 5,000 ปี มีนครแห่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลกถึง 99 แห่ง รวมทั้ง มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและโบราณสถานที่ได้รับการประกาศจาก UNESCO ให้เป็นมรดกโลกหลายแห่ง การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้อันดับต้นของสาธารณรัฐประชาชนจีน นับแต่จีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและระบบคมนาคมขนส่ง ตลอดจนระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้ามาเที่ยวประเทศจีนมากขึ้นทุก ๆ ปี นอกจากนี้รัฐบาลยังได้เปิดตลาดต้อนรับ ผู้ร่วมลงทุนจากต่างประเทศเพื่อประกอบธุรกิจท่องเที่ยว อันได้แก่ โรงแรม ที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร สถานบันเทิง และบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวโดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่พักขนาดเล็กเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อรับรองนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์ในการอยู่อาศัยในชนบท รวมถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นภูมิทัศน์ธรรมชาติ

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พักแรมโฮมสเตย์ (Regulations for the Management of Home Stay Facilities, 2001) (พ.ศ. 2554)

“ที่พักแรมโฮมสเตย์” ตามข้อกำหนดนี้หมายถึง ที่พักซึ่งดำเนินการเป็นกิจการเสริมของครอบครัวโดยใช้ห้องสำรองที่มีไว้เพื่อใช้เอง เพื่อรับรองนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์ในการอยู่อาศัยในชนบท ที่พักเช่นว่านั้นรวมถึง วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมระบบนิเวศน์ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และการเกษตร การป่าไม้ การประมง และกิจการการเลี้ยงสัตว์

1. การขออนุญาต

องค์กรบริหารที่มีอำนาจสำหรับที่พักโฮมสเตย์ คือ กระทรวงคมนาคมและสื่อสารในระดับรัฐบาลกลาง สำหรับรัฐบาลท้องถิ่นในระดับของเขตปกครองตนเองอยู่ภายใต้อำนาจโดยตรงของผู้บริหารจากรัฐบาลกลาง (Executive Yuan) และเขตหรือเขตปกครองส่วนท้องถิ่น

การประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์นั้น โดยหลักแล้วจะต้องมีขนาดไม่เกินกว่า 5 ห้องพัก และมีพื้นที่ไม่เกินกว่า 150 ตารางเมตร อย่างไรก็ตาม การออกใบอนุญาตประกอบการธุรกิจนั้น อาจออกให้แก่ที่พักที่มีลักษณะของการท่องเที่ยวเฉพาะ ซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยไม่เกินกว่า 15 ห้องพัก โดยมีพื้นที่ใช้สอยไม่เกินกว่า 200 ตารางเมตร สำหรับที่พักที่ตั้งอยู่ในเขตสงวนอินเดียน หรือฟาร์มสันตนาการ ที่ใบอนุญาตจดทะเบียนออกโดยองค์กรบริหารที่มีอำนาจสำหรับการเกษตร แหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ห่างไกลและเกาะโพ้นทะเล

"พื้นที่ห่างไกล" และ "ลักษณะของการท่องเที่ยวเฉพาะ" ที่กล่าวถึงในวรรคก่อน จะถูกกำหนดขึ้นโดยผู้มีอำนาจในการบริหารท้องถิ่น ซึ่งจะต้องเสนอเกณฑ์สำหรับการพิจารณาร่วมกับผู้มีส่วนกลาง ก่อนที่จะดำเนินการตามเกณฑ์ เกณฑ์เช่นว่านั้นอาจมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความจำเป็นในทางปฏิบัติได้

ผู้ที่มีความประสงค์ที่จะดำเนินการที่พัก ก่อนเริ่มดำเนินการจะต้องยื่นใบสมัครพร้อมเอกสารต่าง ๆ ให้แก่ผู้มีอำนาจสำหรับการจดทะเบียน ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน และการได้ใบอนุญาตจดทะเบียนและสัญลักษณ์ทางการค้าแต่เพียงผู้เดียว

ในกรณีที่มีรายการใดที่จะต้องส่งหรือแก้ไขให้ถูกต้องเกี่ยวกับการสมัครเพื่อจดทะเบียนที่พักนั้น ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจแจ้งให้ผู้สมัครทราบเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ส่งหรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

2. การทำประกันภัย

กำหนดผู้ประกอบการต้องซื้อประกันที่คุ้มครองความรับผิดชอบและเอาประกันสิ่งมีค่าอย่างน้อยที่สุดตามที่กำหนด (มาตรา 21)

- 1) กรณีบุคคลบาดเจ็บแก่กายหรือตายต่อคน (NT\$ 2 million.)

2) กรณีบุคคลบาดเจ็บแก่กายหรือเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายในแต่ละกรณี (NT\$ 20 million.)

3) ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหายในแต่ละกรณี (NT\$ 20 million.)

4) รวมสิ่งมีค่าที่เอาประกันสำหรับระยะเวลาที่ประกัน (NT\$ 24million.)

3. การจัดเก็บทะเบียนผู้เข้าพัก

ผู้ประกอบการต้องเก็บรักษาสมุดลงทะเบียนผู้พักอาศัยการบันทึกข้อมูลการเข้าพักในแต่ละวันในรูปแบบที่กำหนด และส่งให้ข้อมูลดังกล่าวแก่สถานีตำรวจท้องที่ด้วย (มาตรา 25)

สมุดบันทึกเช่นนี้ต้องเก็บรักษาไว้ในเป็นเวลา 1 ปี ตามแบบที่เจ้าพนักงานกำหนด

4. การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่

เมื่อพบว่ามีสถานการณ์ต่อไปนี้ ให้ผู้ประกอบการแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่

1) สงสัยว่าเป็นเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคง

2) มีอาวุธปืน อาวุธ สิ่งของที่เป็นอันตราย หรือสิ่งของต้องห้ามอื่น

3) มีการเสพยาเสพติดให้โทษและต้องห้ามตามกฎหมาย

4) มีสถานการณ์ที่จะมีการฆ่าตัวตาย หรือตาย

5) มีการส่งเสียงดัง เล่นการพนัน หรือมีพฤติกรรมสร้างความวุ่นวายแก่สาธารณชน หรือฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคม และปฏิเสธที่จะทำตามคำร้องขอเพื่อให้หยุดการกระทำดังกล่าว

6) เห็นได้ว่าจะเข้าพักโดยไม่แสดงตนตามที่กำหนด หรือปฏิเสธลงทะเบียนเข้าพัก

7) กระทำการให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่สาธารณชน หรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดอาชญากรรมอื่น ผู้ประกอบการจะต้องส่งข้อมูลสถิติจำนวนการเข้าพักรายได้และอื่น ๆ สำหรับหกเดือนล่าสุด ในเดือนมกราคมและกรกฎาคมแต่ละปี (มาตรา 30) ผู้มีอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งข้อมูลดังกล่าวถึงสำนักงานการท่องเที่ยวของกระทรวงคมนาคมและการสื่อสารสิ้นเดือนถัดไป

3.1.4 สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีกฎหมายในการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจโรงแรม คือ Hotel Act 1954 (พ.ศ. 2496) (Chapter 127) ซึ่งนิยามความหมายของโรงแรม (Hotel) ไว้ในมาตรา 2 ว่า “โรงแรม” หมายรวมถึง บ้านที่ให้พักพร้อมอาหาร (Boarding House) บ้านที่แบ่งห้องให้เช่า (Lodging House) ที่พักขนาดเล็ก (Guest House) และอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีใช้สถานที่สาธารณะ (Public Institution) และมีจำนวนห้องไม่น้อยกว่า 4 ห้อง หรือห้องแยกส่วน (Cubicle) ซึ่งให้คนพักอาศัยหรือนำออกให้เช่าหรือให้เป็นรางวัลไม่ว่าจะลักษณะใด โดยมีเจ้าของผู้เช่าที่ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการให้บริการภายในที่พักแก่ผู้ที่เข้ามาพัก

กฎหมายโรงแรมของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น มีหลักการคล้ายกับกฎหมายไทย กล่าวคือ กำหนดห้ามมิให้ประกอบธุรกิจโรงแรม เว้นแต่จะได้รับอนุญาต (Hotel Act Chapter 127 ข้อ 5 (1))ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการออกใบอนุญาต (Hotel Licensing Board) เพื่อพิจารณาดำเนินการออกใบอนุญาตการประกอบกิจการโรงแรม สำหรับเงื่อนไขของการพิจารณาอนุญาตนั้น กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างกว้างเช่น สถานที่นั้นต้องจัดการอย่างมีระเบียบ สถานที่พักนั้นจะต้องมีสุขอนามัยเหมาะสม สถานที่พักนั้นต้องมีความเหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์ของการเป็นโรงแรม อย่างไรก็ตามคณะกรรมการอาจปฏิเสธคำขอโดยไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลก็ได้

สำหรับประเด็นการแบ่งประเภทของโรงแรมนั้น Hotel Act ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีในการตรากฎกระทรวง (Regulation) เพื่อจำแนกประเภทโรงแรม ซึ่งได้มีการตรากฎกระทรวงแบ่งประเภทโรงแรมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) โรงแรมขนาดเล็ก (Small Hotel) คือ โรงแรมที่มีจำนวน 100 ห้องหรือน้อยกว่านั้น ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต 200 เหรียญต่อปี
- 2) โรงแรมขนาดกลาง (Medium Hotel) คือ โรงแรมที่มีจำนวนห้องมากกว่า 100 ห้อง แต่ไม่เกิน 300 ห้อง ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต 300 เหรียญต่อปี
- 3) โรงแรมขนาดใหญ่ (Large Hotel) คือ โรงแรมที่มีจำนวนห้องตั้งแต่ 300 ห้องขึ้นไป ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต 400 เหรียญต่อปี

กฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีการนำเอาปัจจัยด้านขนาด กล่าวคือ จำนวนห้องพักมาใช้ใน 2 กรณีคือ

- (1) นิยามความหมายของโรงแรมนั้น ได้นำเอาจำนวนห้องไม่เกิน 4 ห้องเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ หากสถานที่นั้นมีห้องพักไม่เกิน 4 ห้องก็ไม่ถือว่าเป็นโรงแรม
- (2) การจัดประเภทของโรงแรมได้นำเอาจำนวนห้องมาเป็นเกณฑ์จำแนกประเภท เช่น โรงแรมขนาดเล็ก (Small Hotel) คือ โรงแรมที่มีจำนวนห้องไม่เกิน 100 ห้อง

Hotels Act (Chapter 127) (Original Enactment: Ordinance 24 of 1954) (พ.ศ. 2497)

"โรงแรม" หมายความว่า รวมถึง หอพัก (Boarding-House) บ้านพัก Lodging-House และ อาคารหรือสถานที่ใด ๆ ที่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นสาธารณะ และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 4 ห้อง หรือเรือนเล็ก ๆ ซึ่งบุคคลใช้พักหรืออาศัย หรือบริการใด ๆ ที่จัดไว้โดยเจ้าของ ผู้ให้เช่า ผู้ครอบครองหรือผู้จัดการ สำหรับบุคคลซึ่งพักหรืออาศัยนั้น

"เจ้าสำนักโรงแรม" หมายความว่า บุคคลผู้มีใบอนุญาตให้ดำเนินการหรือที่มีสิทธิจัดการโรงแรม

เงื่อนไขที่จะได้รับใบอนุญาตจดทะเบียน

ใบอนุญาตจดทะเบียนไม่อาจออกให้ได้ เว้นแต่จะเป็นที่พอใจแก่คณะกรรมการว่า

- 1) สถานที่นั้นมีได้มีไว้เพื่อประกอบการโสเภณี
- 2) สถานที่นั้นจดทะเบียนเพื่อปรับโครงสร้างเพื่อใช้เป็นโรงแรม
- 3) มีบทบัญญัติที่เหมาะสมสำหรับสุขอนามัยของสถานที่
- 4) สถานที่มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และ
- 5) มาตรฐานการจัดเตรียมที่พักเพียงพอแก่การได้รับการจดทะเบียนเป็นโรงแรม

ความรับผิดชอบของผู้บริหารสำหรับการกระทำของบุคคลที่ให้บริการ

- 1) บุคคลที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติหรือข้อบังคับใด ๆ ในความผิดเกี่ยวกับทางการเงิน การริบ ละเว้น ประมาทเลินเล่อ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบในลักษณะเดียวกันสำหรับตัวแทนหรือพนักงานของตนในทางการดำเนินการทางธุรกิจเสมือนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาต
- 2) บุคคลทุกคนซึ่งปรากฏว่าถูกจ้างอยู่ในโรงแรมที่ได้จดทะเบียนภายใต้กฎหมายนี้ ต้องถือเสมือนว่าเป็นพนักงานของบุคคลที่ได้รับอนุญาตเช่นว่านั้น

ข้อสันนิษฐาน

การดำเนินคดีภายใต้กฎหมายนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนจนกว่าพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

- 1) สถานที่ใด ๆ ซึ่งเป็นห้องหรือส่วนของห้องที่ออกให้เช่า หรือให้เช่าช่วงเป็นเวลาน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ให้ถือว่าเข้าลักษณะโรงแรม และ
- 2) บุคคลใดก็ตามที่ดูแล หรือจัดการสถานที่เช่นว่านี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ครอบครองสถานที่เช่นว่านั้น

3.1.5 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีกฎหมายซึ่งควบคุมที่พักประเภทต่าง ๆ อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เรียกว่า กฎและข้อบังคับทั่วไปเพื่อควบคุมการให้การรับรองของโรงแรม, ที่พักนักท่องเที่ยว, โมเทล, อพาร์ทเทล, รีสอร์ท, เพนชันเฮาส์ และสถานประกอบการที่พักอื่น

กฎและระเบียบทั่วไปเพื่อควบคุมการให้การรับรองของโรงแรม ที่พักนักท่องเที่ยว โมเทล อพาร์ทเทล รีสอร์ท เพนชันเฮาส์ และสถานประกอบการที่พักอื่น (Rules and Regulations to Govern the Accreditation of Hotels, Tourists Inns, Motels, Apartels, Resorts, Pension Houses and other Accommodation Establishments, 2009) (พ.ศ. 2552)

หมวดที่ 1 นิยามศัพท์

A. Hotel โรงแรม อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ หรือส่วนที่ซึ่งแยกออกเป็นเอกเทศ ซึ่งใช้ในการรับรอง ที่พักอาศัย หรือการพำนักของนักเดินทางและนักท่องเที่ยว

B. รีสอร์ท ที่ใดก็ตามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่รื่นรมย์ และบรรยากาศที่สื่อถึงความสบาย เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และพักผ่อนคลาย บริการอาหารที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสาธารณะ เพื่อค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทน

C. Tourist Inn ที่พักนักท่องเที่ยว-สถานประกอบการที่พำนักจัดเลี้ยงชั่วคราว ที่ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของโรงแรมชั้นประหยัด (Economic Hotel)

D. Apartel อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างประกอบด้วยพื้นที่แยกอิสระหลายส่วน และมีรถตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ หรือกึ่งตกแต่งอาพาร์ทเมนต์ โดยทั่วไปให้นักท่องเที่ยวเช่าสำหรับพักอาศัย ระยะสั้นหรือยาว และมีบริการพื้นฐานให้ผู้เช่าคล้ายโรงแรม

E. Pension House ที่เป็นส่วนตัวหรือมาเป็นครอบครัวของนักท่องเที่ยวเข้าพักในบ้านพักนักท่องเที่ยว บ้านที่พำนักนักท่องเที่ยว จ้างผู้ช่วยเหลือที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทั่วไปภายในประเทศมาจัดเลี้ยง ประกอบไปด้วยห้องพักเอกเทศให้เช่า จัดหาบริการทั่วไปอำนวยความสะดวกให้ เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ ห้องนั่งเล่น ห้องกินข้าว และหรือห้องครัว รวมกันในที่พัก

F. Motorist hotel (Motel)- สิ่งปลูกสร้างใดๆ ประกอบด้วยห้องหลายห้อง ตั้งอยู่ริมทางหลวง กับที่ว่างจอดรถของเอกชน ซึ่งผู้ใช้เส้นทางจะพำนัก และในบางแห่งอาจมีอาหารให้

G. Department or DOT กระทรวงการท่องเที่ยว

H. Accreditation ใบรับรองออกโดยกระทรวงที่ผู้ถือได้รับการพิจารณาจากกระทรวง ว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการประกอบกิจการที่รับรองความปลอดภัย สะดวกสบาย สำหรับนักท่องเที่ยว

หมวดที่ 2 การแบ่งและมาตรฐานที่ต้องการสำหรับ โรงแรม

หมวดที่ 3 การแบ่งระดับและมาตรฐานที่ต้องการสำหรับรีสอร์ท

มาตรา 7 ประเภทของรีสอร์ท. รีสอร์ทอาจรวมถึงรีสอร์ทริมชายหาด รีสอร์ทในเมือง รีสอร์ทบนเกาะ (ทั้งเกาะที่มนุษย์สร้างหรือเกาะตามธรรมชาติภายในน่านน้ำฟิลิปปินส์) รีสอร์ทริมน้ำ หรือริมทะเลสาบ, รีสอร์ทภูเขา และรีสอร์ทสวนสนุก

หมวดที่ 4 เงื่อนไขมาตรฐานที่ต้องการสำหรับ อพาร์ทเทล

หมวดที่ 5 เงื่อนไขมาตรฐานที่ต้องการสำหรับที่พักนักท่องเที่ยว

หมวดที่ 6 เงื่อนไขมาตรฐานที่ต้องการสำหรับ โมเทล

มาตรา 39 การพนัน และความประพฤติที่ผิดระเบียบโรงแรม จะต้องใช้ความพยายามอย่างที่สุดไม่ให้อนุญาตเล่นการพนันในทุกรูปแบบ การเมาสุรา หรือความประพฤติที่ไม่ชอบในรูปแบบต่าง ๆ โดยใครก็ตามที่อยู่ในสถานประกอบการ

มาตรา 40 การค้าประเวณี และกิจกรรมผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอื่น ๆ ผู้จัดการ หรือผู้ประกอบการโรงแรมจะต้องพยายามที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่อนุญาตให้ใครก็ตามที่รู้หรือมีเหตุควรรู้ว่าจะค้าประเวณีของผู้ที่ครอบครองห้องพัก โดยเจ้าของโรงแรมต้องรีบแจ้งความทันทีกับสถานีตำรวจในท้องที่

3.2. กฎหมายควบคุมที่พักแรมของประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่พักแรมสำหรับคนเดินทางที่พักค้างแรม เพื่อควบคุมกิจการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งประกอบด้วยพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558

3.2.1 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของคำว่า “โรงแรม” ว่าหมายถึง สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน และได้ยกเว้นสถานที่พักไม่เป็นโรงแรมไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) สถานที่พักของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจองค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการศึกษา หรือการศึกษา ที่มีใช้เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน สถานที่พักประเภทนี้ หากพบว่ามีกำไรรายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเมื่อไหร่ก็ถือว่าเป็นโรงแรม

2) สถานที่พักที่คิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไป การยกเว้นตาม 2) นี้ เน้นการคิดค่าบริการในการให้เช่าที่พัก หากคิดเป็นรายเดือนรายปีก็ไม่เป็นโรงแรม แต่หากคิดค่าบริการต่ำกว่ารายเดือนลงมา เช่น รายสัปดาห์ รายวัน รายชั่วโมง หรือคิดค่าบริการปนกันทั้งรายเดือนและต่ำกว่ารายเดือน ก็จะถือว่าเป็นโรงแรมต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมาย

3) สถานที่พักอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะกำหนดยกเว้นสถานที่พักประเภทใดบ้างไม่เป็นโรงแรม โดยจะต้องออกเป็นกฎกระทรวงเท่านั้น

1. การขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

การประกอบธุรกิจให้บริการที่พักหากเข้าข่ายเป็นโรงแรมตามนิยามของกฎหมายแล้ว ต้องขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อนจึงจะประกอบกิจการได้ มิฉะนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีโทษปรับรายวันอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ เว้นแต่โรงแรมที่เปิด

ดำเนินกิจการมาก่อนหรือในวันที่ 12 พฤษภาคม 2548 ให้ประกอบธุรกิจต่อไปได้ โดยต้องมายื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรม หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ตามมาตรา 13 มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีความผิดฐานประกอบธุรกิจโรงแรม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แต่อาจมีความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ได้ เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นต้น

2. คุณสมบัติผู้ขออนุญาต

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 ดังต่อไปนี้

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- 3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

7) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยเหตุอื่นที่มีใช้เหตุตาม (6) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวข้างต้น

3. สถานที่ยื่นคำขออนุญาต

การยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมในกรุงเทพมหานครต้องยื่นขออนุญาตที่กรมการปกครอง (วังไชยา) ถนนนครสวรรค์นางเลิ้งเขตดุสิตกรุงเทพมหานครในจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขออนุญาตแก่ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่อันเป็นที่ตั้งของโรงแรม

เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต

- 1) กรณีเป็นบุคคลธรรมดา

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (2) สำเนาทะเบียนบ้าน
- (3) หนังสือมอบอำนาจติดอากรแสตมป์และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ (กรณีให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน)
- (4) แบบแปลน แผนผัง พร้อมรายการประกอบแบบแปลน แผนผังอาคาร โรงแรม ที่วิศวกร และสถาปนิกผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมายลงชื่อรับรอง
- (5) สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิการใช้ที่ดิน
- (6) กรณีโรงแรมตั้งอยู่ในเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้ยื่นสำเนาใบอนุญาตใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (อ.๑) (กรณีขอตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร)
- (7) แผนที่ตั้งโรงแรมโดยสังเขป
- (8) ภาพถ่ายอาคาร (กรณีขอตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร)
- (9) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการแล้วกรณีโรงแรมที่มีห้องพัก 80 ห้องขึ้นไป หรือโรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ 10 ห้อง ถึง 79 ห้อง ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ต้องจัดทำและเสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) ที่ผ่านความเห็นชอบ

2) กรณีเป็นนิติบุคคล

- (1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (นายทะเบียนรับรองไม่เกิน 6 เดือน นับถึงวันยื่นขออนุญาต)
- (2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล)
- (3) เอกสารเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาตาม (3) - (9)

4. ขั้นตอนการพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำขออนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานครบถ้วนให้ดำเนินการขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยวางแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 2952 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2546 ดังนี้

- 1) ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาต
  - (1) ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 16
  - (2) ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (กรณีผู้ขออนุญาตเป็นคนต่างด้าว)
- 2) ตรวจสอบอาคารและสถานที่ตั้ง

(1) ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวกหรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 139

(2) ที่ดินและอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม หรือมีสิทธิครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารดังกล่าว เช่น สิทธิในการเช่า การยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินและอาคารเพื่อประกอบธุรกิจโรงแรม เป็นต้น

(3) ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และข้อบัญญัติท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตรวจสอบ) กรณีอาคารโรงแรมตั้งอยู่นอกเขตควบคุมอาคาร และอาคารโรงแรมไม่มีลักษณะเป็นอาคารสูง

อาคารขนาดใหญ่พิเศษซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นายทะเบียนไม่อาจส่งแบบแปลนแผนผังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบตามกฎหมายควบคุมอาคารได้ และไม่อาจเรียกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร (แบบ อ.๑) ใบอนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร (แบบ อ.๕) หรือใบรับอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือเคลื่อนย้ายอาคาร (แบบ อ.๖) ได้ เช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือว่าอาคารโรงแรมดังกล่าวมีความมั่นคง แข็งแรงหรือไม่ นายทะเบียนอาจใช้ดุลพินิจเรียกหนังสือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร โดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 มาประกอบการพิจารณาได้ 10 (3) ตรวจสอบตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 463/2545 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2545 ข้อ 1 (1) (2) (3) และ (4) ดังนี้

(1) อาคารที่ใช้เป็นห้องพัก ต้องเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หรืออาคารอื่นที่มีลักษณะมั่นคง แข็งแรง ส่วนจำนวนชั้นและห้องพักต้องเหมาะสมกับสภาพแห่งท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับเป็นที่พักผู้เดินทางหรือนักท่องเที่ยวโดยแท้ และไม่มีลักษณะหรือพฤติการณ์อันนำไปในทางเป็นแหล่ง มั่วสุมหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี

(2) สถานที่ตั้งต้องไม่อยู่ใกล้สถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานรักษาพยาบาลผู้ป่วยหรือโรงพยาบาล ในรัศมี 100 เมตร และต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีความเหมาะสม สะดวกแก่การตรวจตราควบคุมของทางราชการ การวัดระยะ 100 เมตร ให้วัดระยะห่างระหว่างแนวเขตที่ดินของโรงแรมกับแนวเขตที่ดินของสถานที่ราชการ โรงเรียน ฯลฯ และหากมีการขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมในรัศมี 100 เมตรจากสถานที่ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการ

พิจารณา ผ่อนผันหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ โดยให้พิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือไม่ส่งผลกระทบต่อสถานที่ดังกล่าว

(3) เส้นทางเข้า ออก จะต้องไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจราจร

(4) สถานที่จอดรถ โรงแรมต้องมีสถานที่จอดรถ กลับริด เพียงพอสมมูลกับจำนวนห้องพักโดยสถานที่จอดรถต้องอยู่แยกส่วนออกจากบริเวณห้องพักไม่ให้ปะปนกันและไม่มีทางสำหรับให้รถแล่นผ่านบริเวณห้องพักแต่ละชั้น

เนื่องจากมาตรฐานการประกอบธุรกิจ โรงแรมและกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

1) ต้องมีใบอนุญาตและจดทะเบียนให้ถูกต้องก่อนเริ่มดำเนินกิจการ (มาตรา 15) โดยใบอนุญาตจะได้ใช้เฉพาะกับโรงแรมที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้ใบอนุญาตมีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (มาตรา 19) หากประกอบกิจการโรงแรมโดยมิได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนก็จะมีผลผิดต้องโทษปรับหรือทั้งจำคุกและปรับ การขออนุญาตเปิดหรือจดทะเบียนโรงแรม ผู้ยื่นขออนุญาตต้องยอมและให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการเข้าไปตรวจสถานที่และเครื่องใช้ในโรงแรมให้ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย (กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 ข้อ (2)) โดยพิจารณาอนุญาตจะยึดถือตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 337/2536 เรื่องการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 (ซึ่งกำหนดเรื่องการพิจารณาอนุญาตสร้างหรือตั้งโรงแรม การเปิดดำเนินกิจการโรงแรม การเปลี่ยนชื่อหรือยี่ห้อ การย้ายสถานที่ การเพิ่มหรือลดจำนวนห้องสำหรับพักโรงแรม การพิจารณาปิดโรงแรมหรือการยึดใบอนุญาต การปฏิบัติต่อโรงแรมที่ถูกปิดหรือยึดใบอนุญาต)

2) ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการโรงแรมมิได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยบุคคลธรรมดาต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ส่วนผู้ขอใบอนุญาตกรณีเป็นนิติบุคคล ผู้เป็นผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วน

ผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคล ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 16) และกรณีที่จะมีการโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น ผู้รับโอนจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กล่าวมาด้วย

3) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข

4) ดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

5) ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

6) ผู้จัดการมีหน้าที่ตามมาตรา 38 คือ ดูแลไม่ให้นักเลงหรือคนเลวชอนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม และนอกจากนี้ผู้จัดการอาจปฏิเสธไม่รับบุคคลเข้าพักในโรงแรมได้หากมีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใดอันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่นในโรงแรม มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่สามารถจ่ายค่าห้องพักได้ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อตามมาตราว่าด้วยโรคติดต่อ แต่หากผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพักจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบ (มาตรา 39)

7) ผู้จัดการ โรงแรมต้องจัดให้มีการบันทึกการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่เข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พักให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก (มาตรา 35) ทั้งนี้ ผู้ใดแจ้งรายการเท็จลงในบัตรทะเบียนผู้พักหรือทะเบียนผู้พัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 61)

8) ผู้จัดการมีหน้าที่ดูแลไม่ให้นักเลงหรือคนเลวชอนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม โดยแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม (มาตรา 38)

9) ผู้จัดการอาจปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมได้ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใดอันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่น หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือ

โรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ ซึ่งหากผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพัก จะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบ (มาตรา 39)

10) เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมเป็นสถานที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทั้งใบอนุญาตและใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ (มาตรา 41)

11) ค่าธรรมเนียม

- (1) ใบอนุญาตฉบับละ 50,000 บาท
- (2) ใบแทนใบอนุญาตฉบับละ 200 บาท
- (3) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้นแต่ละฉบับ
- (4) ค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจโรงแรมปีละ 80 บาทต่อห้อง

3.2.2 พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558

กฎหมายว่าด้วยหอพัก ได้กำหนดแนวทางและวิธีการในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษาระหว่างหอพักกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“หอพัก” คือ สถานที่ที่รับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้เข้าพักอาศัยโดยมีการเรียกเก็บค่าเช่า

“ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี

“หอพักสถานศึกษา” หมายความว่า หอพักที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นสถานศึกษา

“หอพักเอกชน” หมายความว่า หอพักที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นบุคคลทั่วไปซึ่งไม่ใช่สถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงสถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยหอพักมี 2 ประเภท ได้แก่หอพักชายและหอพักหญิง

การควบคุมกิจการ

1. การรับผู้พัก ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

2. สถานศึกษาใดประสงค์จะประกอบกิจการหอพัก ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

3. หอพักสถานศึกษาที่จะได้รับใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) ชื่อและประเภทของหอพัก

(2) สถานที่ตั้งสิ่งแวดล้อมและสุขลักษณะของหอพัก

(3) ห้องนอนห้องน้ำและห้องส้วม

(4) สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมชมและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก

(5) ระบบสาธารณสุขปลอดภัยและระบบการรักษาความปลอดภัย

ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นใดได้กำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งไว้แล้วกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะไม่กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวก็ได้ กรณีที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. เพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษากองเที๋ยหรือการกีฬาหอพักสถานศึกษาอาจรับบุคคลทั่วไปเข้าพักเป็นการชั่วคราวได้ในระหว่างปิดภาคการศึกษาที่ไม่มีผู้พัก

5. ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่น เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

6. หอพักเอกชน ให้รับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี เว้นแต่หอพักเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษาให้รับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐานได้ด้วยการขึ้นทะเบียนหอพักเอกชนไว้กับสถานศึกษา

7. ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องจัดให้มีการประกันภัยเพื่อคุ้มครองชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของผู้พักตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

8. ผู้ประกอบกิจการหอพัก ต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติคนที่รับเข้าทำงานในหอพัก ว่าไม่มีประวัติอาชญากรรมและไม่เป็นโรคติดต่อหรือนำรังเกียจตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาคนดูแลห้องพักของหอพักหญิงต้องเป็นหญิง

9. ผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้จัดการหอพักมีหน้าที่และความรับผิดชอบ

(1) ดูแลรักษาสภาพของหอพักให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(2) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของหอพักให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(3) จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ในหอพักเพื่อให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้พักที่เจ็บป่วย

(4) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟในแต่ละชั้นของหอพักและห้องพักทุกห้องและป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของหอพัก

(5) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัยอุทกภัยหรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้น และอาจมีผลกระทบต่อผู้พัก

10. ผู้จัดการหอพักต้องจัดทำทะเบียนผู้พักแต่ละรายและส่งให้แก่นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าสิ้นสุดลง

11. ผู้จัดการหอพักมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดูแลไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้พักเข้าไปในห้องพักเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดการหอพัก

(2) ดูแลไม่ให้มีการเล่นการพนันเสพสุราหรือยาเสพติดในหอพัก

(3) ดูแลไม่ให้มีการกระทำการอันควรเชื่อได้ว่ามีการสมคบกันหรือร่วมกันกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

(4) ดูแลไม่ให้ผู้พักก่อความรำคาญแก่ผู้พักอื่นหรือผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับหอพัก

(5) ให้ความช่วยเหลือและแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบโดยทันทีในกรณีที่ปรากฏว่าผู้พักได้รับอันตรายเพราะเจ็บป่วยหรือเหตุอื่นใด

(6) แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบในกรณีที่ผู้พักไปพักที่อื่นโดยไม่แจ้งให้ทราบ

(7) แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบในกรณีที่มีพฤติกรรมตาม (2) หรือ (3)

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่พักแรมของประเทศไทย

ในการประกอบธุรกิจที่พักแรมของประเทศไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการซึ่งกระจายไปตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาหรือดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืนจำนวนหลายฉบับด้วยกัน

4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

4.1.1 ประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ใดปลอมปนอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใด เพื่อบุคคลอื่นเสพย์หรือใช้ และการปลอมปนนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ หรือจำหน่าย หรือเสนอขายสิ่งเช่นนั้น เพื่อบุคคลเสพย์หรือใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 236)

ผู้ใดสั่งซื้อและบริโภคอาหาร หรือเครื่องดื่ม หรือเข้าอยู่ในโรงแรม โดยรู้ว่าตนไม่สามารถชำระเงินค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่มหรือค่าอยู่ในโรงแรมนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 345)

ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียง หรือกระทำความอื้ออึงโดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อนต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท (มาตรา 370)

ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำ หรือท่อระบายของโสโครกอันเป็นสิ่งสาธารณะ เกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา 375)

ผู้ใดทำให้เกิดปฏิกูลแก่น้ำในบ่อ สระหรือที่ขังน้ำ อันมีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย (มาตรา 380)

ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย กีดขวางทางสาธารณะจนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความ สะดวกในการจราจร โดยวางหรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้น เป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา 385)

4.1.2 พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วย ก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น (มาตรา 5)

ผู้ใดอยู่ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวง หรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย

เว้นแต่ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณะสถาน (มาตรา 5)

ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรง หรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือได้รับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต มีความผิดต่อไปนี้ (มาตรา 12)

(1) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญชี ก. หรือการเล่นตามบัญชี ข. เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไปจนถึง 5,000 บาท ด้วย เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้า ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4.1.3 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

“ผลิต” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปปรุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สกัด ระบายทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้

“เสพ” หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด

4.1.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

1. ให้สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ ดังต่อไปนี้ อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

- (1) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (2) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (3) อาคารที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ประเภทหอพัก อาคารชุด หรือเกสต์เฮ้าส์ (Guest House) ที่ให้ผู้อื่นเช่า
- (4) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- (5) เรือประมงต่างประเทศที่เข้ามาในน่านน้ำไทยหรือเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยยกเว้นเรือที่เดินด้วยกรรเชียง แจว หรือพาย

2. ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินการสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะตามข้อ 1 ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ชี้แจงหรือจัดให้มีการอบรมลูกจ้างของตนเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามที่กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดอย่างน้อยปีละครั้ง
- (2) อนุญาตให้ใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างลูกจ้างกับบุคคลภายนอก
- (3) ตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือ ในกรณีที่ลูกจ้างกล่าวอ้างว่า มีการใช้กำลังบังคับหรือทำร้าย เพื่อกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (4) อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานประกอบกิจการ โรงงานหรือยานพาหนะที่ตนเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการค้ามนุษย์หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
- (5) ควบคุม สอดส่อง และดูแลไม่ให้มีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในหรือบริเวณสถานประกอบกิจการ โรงงานหรือยานพาหนะที่ตนเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินการ
- (6) แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพบว่ามีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือให้ข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยหรือควรเชื่อได้ว่า จะกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะที่ตนเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินการ

4.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

4.2.1 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456

เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการปลูกสร้างอาคารที่พักแรมหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นในการประกอบธุรกิจล่องลำลำนากฎหมายจึงห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่องลำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า (มาตรา 117)

นอกจากนี้ ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้นิน กรวด ทรายดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใด ๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้น (มาตรา 119) และห้ามมิให้เท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือสิ่งใด ๆ อันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการแก้ไขถึงเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119 ทวิ)

4.2.2 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หลักเกณฑ์ในการจัดทำสถานที่พักและห้องพัก ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบธุรกิจให้เข้าที่พักอาศัยรูปแบบทั่วไป โดยกำหนดที่เป็นมาตรฐานในการจัดทำสถานที่พักและห้องพักเพื่อการท่องเที่ยว ให้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามเพื่อให้สถานที่พักมีความเหมาะสม อันมีลักษณะเป็นการคุ้มครองผู้เช่าที่พักให้ได้รับความปลอดภัยจากการเข้าพัก ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ขอบเขตการใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับเกี่ยวกับการควบคุม การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนและเคลื่อนย้ายอาคาร โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้การดำเนินการดังกล่าวว่า จะต้องแจ้งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน หากไม่ปฏิบัติตาม เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายได้

สำหรับอาคารที่อยู่ในขอบเขตการควบคุมของ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 4 หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และให้หมายความรวมถึง

- (1) อัญมณีหรือสิ่งทีก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น เพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน
  - (2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตูทีสร้างติดต่อกันหรือใกล้เคียงกับทีสาธารณะหรือสิ่งทีสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย
  - (3) ป้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับคิดหรือติดป้าย
    - (3.1) ทีติดหรือตั้งไว้เหนือทีสาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมี น้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม
    - (3.2) ทีติด หรือตั้งไว้ในระยะห่างจากทีสาธารณะห่างจากทีสาธารณะ ซึ่งเมื่อวัด ในทางราบแล้ว ระยะห่างจากทีสาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้น เมื่อวัดจากพื้นดินและ มีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าทีกำหนดในกระทรวง
  - (4) พื้นที หรือสิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ทีกลับรถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารทีกำหนดตามมาตรา 8 (9)
  - (5) สิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ให้หมายความ รวมถึง ส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย แต่ไม่ใช้บังคับกับสถานที่บางประเภท เช่น
    - (5.1) พระที่นั่งหรือพระราชวัง
    - (5.2) อาคารทีรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไข ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ดังต่อไปนี้
      - (ก) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ทีใช้ในราชการหรือสาธารณประโยชน์
      - (ข) อาคารของทางราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทีใช้ในราชการ หรือใช้สาธารณประโยชน์
      - (ค) อาคารขององค์การของรัฐทีจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายทีใช้ในกิจการของ องค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
      - (ง) โบราณสถาน วัตถุอาราม หรืออาคารต่าง ๆ ทีใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ
      - (จ) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรหรืออาคาร เพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวทีมีการกำหนดเวลาการรื้อถอน
- 2) ลักษณะสำคัญของกฎหมายในการควบคุมทีพักอาศัย
- เป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรตลอดจนการอื่นทีจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้นายกรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

ในการควบคุมอาคาร เช่น ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่และที่ตั้งอาคาร แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคารหรือ แนวอาคาร เป็นต้น

สำหรับกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันได้มีการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องที่เพิ่มเติมจากกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ได้ แต่ต้องไม่ขัดแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว เว้นแต่จะมีความจำเป็น หรือเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

ดังนั้น ในการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่อง ควบคุมอาคาร ต้องแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี กล่าวคือ หากเป็นจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานครจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ แต่สำหรับกรุงเทพมหานคร โดยหลักแล้ว จะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 ถ้ากรณีที่ไม่ใช่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครกำหนดไว้ ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

สำหรับการประกอบธุรกิจให้เช่าที่พักและห้องพักอาศัยรูปแบบทั่วไป การจัดทำสถานที่พักอาศัย ซึ่งกฎหมายเรียกว่าอาคารอยู่อาศัยนั้น ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายดังกล่าวด้วย โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการควบคุมการจัดทำอาคารอยู่อาศัย ดังต่อไปนี้

(1) ประเภทของอาคารอยู่อาศัย

กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 ได้กำหนดลักษณะของอาคารอยู่อาศัยไว้ 2 ประเภท

(1.1) อาคารอยู่อาศัย หมายความว่า อาคารซึ่งโดยปกติบุคคลใช้อาศัยได้ ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่ว่าจะเป็นการอยู่อาศัยอย่างถาวรหรือชั่วคราว

(1.2) อาคารอยู่อาศัยรวม ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) หมายความว่า “อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยสำหรับหลายครอบครัว โดยแบ่งออกเป็นหน่วยแยกจากกันสำหรับแต่ละครอบครัว” สำหรับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2544 หมายความว่า “อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย

สำหรับหลายครอบครัว โดยแบ่งออกเป็นหน่วยแยกจากกันสำหรับแต่ละครอบครัว มีห้องน้ำ ห้องส้วม ทางเดิน ทางเข้าออก และทางขึ้นลงหรือลิฟต์แยกจากกันหรือร่วมกัน ทั้งนี้ ให้รวมถึงห้องพักด้วย”

(2) พื้นที่ภายในอาคารที่อยู่อาศัย

อาคารอยู่อาศัยแต่ละประเภทต้องมีพื้นที่ภายในอาคารตามมาตรฐาน ดังนี้

(2.1) พื้นที่ในอาคารอยู่อาศัยรวม ทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร อาคารพักอาศัยรวมต้องมีพื้นที่ภายในอาคารแต่ละหน่วยที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัยไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอาคารดังกล่าวจะมีรูปแบบในการให้อยู่อาศัยอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นห้องพักหรือที่พักอาศัยในรูปแบบอื่น ๆ

(2.2) ขนาดห้องนอนในอาคาร อาคารนี้รวมทั้งอาคารอยู่อาศัยและอาคารอยู่อาศัยรวมในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร จะต้องมีมาตรฐานขนาดของห้องนอนในอาคาร โดยต้องมีความกว้างด้านแคบสุดไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 8 ตารางเมตร ทั้งนี้ ขนาดของห้องนอนดังกล่าวใช้กับสถานที่พักอาศัยทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นห้องนอนในอาคารอยู่อาศัยที่เป็นบ้าน ตึกแถว ในอาคารที่อยู่อาศัยรวมที่เรียกว่า อพาร์ทเมนต์ แมนชั่น แพลตต่าง ๆ รวมทั้ง ห้องนอนในห้องพักตามพระราชบัญญัติห้องพัก พ.ศ. 2558 ด้วย

สำหรับกรุงเทพมหานคร ขนาดของห้องนอนในอาคารอยู่อาศัยจะมีขนาด เช่นเดียวกับต่างจังหวัด เว้นแต่ อาคารอยู่อาศัยดังกล่าวจะเข้าลักษณะเป็นห้องพักจะต้องมีขนาด ห้องพักกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 12 ตารางเมตร

4.2.3 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยฯ เป็นสิ่งจำเป็น ในชีวิตมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์หลีกเลี่ยงความเจ็บไข้ได้ป่วย มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข การรักษามันเมืองให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน เรือ แพ ตลาด คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง อัฒจันทร์ เขื่อน ประตูน้ำ อุโมงค์ หรือป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

กฎหมายฉบับนี้ ได้บัญญัติให้บุคคลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง โดยเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่พัก ดังนี้

1. ห้ามมิให้ผู้ใดอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใด ๆ บนถนนหรือในสถานสาธารณะซึ่งมิได้จัดไว้ เพื่อการนั้น หรือในบริเวณทางน้ำที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้

2. เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือบริเวณของอาคารที่อยู่ติดกับทางเท้ามีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทางเท้า ที่อยู่ติดกับอาคารหรือบริเวณของอาคาร

3. ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย

(2) จอดหรือขับขี่ยานยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนทางเท้า เว้นแต่ เป็นการจอดหรือขับขี่ยานยนต์เพื่อเข้าไปใน อาคาร หรือมีประกาศของเจ้าพนักงานจราจรผ่อนผันให้จอดหรือขับขี่ยานยนต์ได้

4. ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระ หรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ ซึ่งมีใช้สถานที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น

5. ห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อย หรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะ จากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ

6. ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกอาณาเขตหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้

7. ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ

(2) ปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

8. ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครก หรือสิ่งอื่นใดลงบนถนน หรือในทางน้ำ

9. ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำหรือกองไว้หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ

การฝ่าฝืนข้อห้ามหรือข้อบังคับดังกล่าวย่อมมีความผิดทางอาญา โดยมีระวางโทษปรับบางกรณีปรับไม่เกิน 500 บาท ไม่เกิน 2,000 บาท หรือไม่เกิน 10,000 บาท แล้วแต่ความหนักเบาของการกระทำ

4.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย

4.3.1 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

1. หน้าที่ในการแจ้งความ

ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้น หรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 7)

(1) ในกรณีที่มีการป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีการป่วย โดยโรคติดต่อดังกล่าว เกิดขึ้นในบ้าน ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้าน หรือของผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือของแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาล

(2) ในกรณีที่มีการป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีการป่วยด้วยโรคติดต่อดังกล่าว เกิดขึ้นในสถานพยาบาล ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาลนั้น

(3) ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางแพทย์ตรวจพบว่า อาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ทำการชันสูตรทางการแพทย์ หรือของผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตรทางแพทย์นั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. อำนาจของเจ้าพนักงาน

เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขว่าได้เกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายอย่างใดเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใด ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้ (มาตรา 8)

(1) ให้คนหรือสัตว์ซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตรายเป็นผู้สัมผัสโรค หรือเป็นพาหะของโรคติดต่ออันตราย มารับการตรวจ การชันสูตรทางการแพทย์ หรือการรักษา หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

กรณี que เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า คนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคอยู่ในภาวะซึ่งอาจเป็นเหตุให้เชื้อโรคแพร่หลาย จนเป็นอันตรายร้ายแรงแก่ประชาชน ได้ให้มีอำนาจแยกกักผู้นั้นไปรับการรักษาในสถานพยาบาล หรือในที่เอกเทศ จนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือหมดเหตุสงสัย

(2) กักหรือคุมไว้สังเกตซึ่งคนหรือสัตว์ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ

(3) ให้คนหรือสัตว์รับการป้องกัน ตามวัน เวลาและสถานที่ซึ่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

(4) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะใดที่โรคติดต่ออันตรายได้เกิดขึ้น จัดการกำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ หรือสัตว์ที่มีเหตุเชื่อได้ว่าเป็นสิ่งที่ติดโรค จนกว่าเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะเห็นว่าปราศจากความติดโรค

(5) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใดที่โรคติดต่ออันตรายได้เกิดขึ้น จัดการแก้ไข ปรับปรุงการสุขาภิบาล หรือรื้อถอนสิ่งที่ไม่ถูกสุขลักษณะ หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ให้ถูกสุขลักษณะ

(6) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งปรากฏหรือมีเหตุสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ไปรับการตรวจ หรือจัดการทางแพทย์ หรือจัดการแก่ศพหรือซากสัตว์นั้นด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(7) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติเพื่อป้องกัน กำจัดสัตว์หรือแมลง หรือตัวอ่อนของแมลงที่เป็นเหตุให้เกิดโรค

(8) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติในการทำ ประกอบ ประคับประคอง บรรจุ เก็บสะสม จำหน่ายอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำ เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(9) จัดหาและให้เครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งเวชภัณฑ์หรือเคมีภัณฑ์เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(10) จัดหาน้ำที่ถูกต้องสุขลักษณะไว้ในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะ

(11) ห้ามกระทำใด ๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภาวะไม่ถูกสุขลักษณะแก่ถนน หนทาง บ้าน โรงเรือน พาหนะ หรือที่สาธารณะอื่นใด

(12) ห้ามกระทำการใด ๆ อันอาจจะเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ออกคำสั่งประกาศตามมาตรา 8 ให้ปิดประกาศนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่แยกกัก สถานที่กักกัน บ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะที่ผู้ป่วยอาศัยหรือพักอยู่ และหรือบริเวณที่ใกล้เคียงตลอดเวลาที่คำสั่งตามประกาศนั้นยังคงใช้บังคับอยู่ ห้ามผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานสาธารณสุขเข้าไปในหรือออกจากสถานที่แยกกัก สถานที่กักกัน บ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะที่ผู้ป่วยอาศัยหรือพักอยู่ หรือย้ายสิ่งของใด ๆ ออกจากที่นั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข (มาตรา 9)

เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นหรือน่าจะเกิดขึ้นในท้องที่ใดรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตน มีอำนาจประกาศโดยระบุชื่อและอาการสำคัญของโรค ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ใดเป็นเขตติดโรค และจะกำหนดปริมาณพลโดยรอบไว้เป็นเขตติดโรคด้วยก็ได้ (มาตรา 10)

เมื่อได้มีประกาศดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการใด ๆ ในเขตหรือในบริเวณปริมาณพลนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการใด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8

(2) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากเขตติดโรค หรือที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(3) เข้าไปในบ้าน โรงเรือนสถานที่หรือพาหนะใดที่เกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าเกิดโรคได้ โดยมีต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องกระทำในภาวะอันสมควร

(4) รื้อถอน ทำลาย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็นซึ่งบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง สถานที่ พาหนะ หรือสิ่งของใด ๆ เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(5) ปิดตลาด โรงมหรสพ สถานศึกษา สถานที่ประกอบหรือจำหน่ายอาหาร สถานที่ผลิตหรือจำหน่ายเครื่องดื่ม โรงงาน สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใดไว้ชั่วคราวตามที่เห็นสมควร เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(6) ห้ามคนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตรายประกอบอาชีพใด ๆ หรือเข้าไปในสถานศึกษา สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

เมื่อโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่ พาหนะ หรือท้องที่ใด เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าโรคติดต่อดังกล่าวจะระบาดต่อไป ให้มีอำนาจปฏิบัติกรใด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 10 ได้ โดยอนุโลม (มาตรา 11)

4.3.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

กฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการตราข้อกำหนดของท้องถิ่น เรื่อง สุขลักษณะของกิจการที่ต้องการควบคุมหรือกำกับดูแล เพื่อให้กิจการดังกล่าวได้ปฏิบัติหรือดำเนินกิจการเป็นไปตามสุขลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยได้บัญญัติไว้ในหมวดต่าง ๆ ซึ่งในหมวดที่ 7 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นบทบัญญัติที่วางข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพักผ่อน

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กระบวนการที่มีการผลิตหรือกรรมวิธีการผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือสิ่งที่ทำให้เกิดโรค ซึ่งจะกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณข้างเคียง (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย, 1) ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางดิน ทางเสียงแสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน รังสี ฝุ่นละออง เขม่า ฝ้า ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อกำกับมิให้ผู้ประกอบกิจการดำเนินกิจการโดยไม่ต้องสุขลักษณะ จึงควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

1) ต้องไม่ยอมให้มีคนอยู่มากจนเกินไป เนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้น (มาตรา 24)

ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ หรือที่ใส่มูลหรือฉี่ หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของที่มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มี

กลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(2) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใด ไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(3) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี ความร้อน ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เขม่า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(4) เหตุอื่นใดหรือรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 25)

2) ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในที่สาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเหตุสมควรจะให้กระทำโดยวิธีการใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานระงับเหตุรำคาญอาจจัดการความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

ทั้งนี้ประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งเจ้าของหรือผู้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่ละประเภทต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นมีประกาศกำหนดไว้เช่น กิจการที่เกี่ยวกับการบริการซึ่งประกอบด้วย

(1) กิจการสปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(2) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็นการให้บริการ ใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(4) การประกอบกิจการ โรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน

(5) การประกอบกิจการหอพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน เป็นต้น

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมด้านสาธารณสุข สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การควบคุมกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและอาหารให้ถูกสุขลักษณะ โดยเฉพาะกิจการ โรงแรม ร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหาร รวมทั้ง ส้วมสาธารณะ ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวและนโยบายด้านความปลอดภัยของอาหาร โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ตามความในมาตรา 10 (3) และ (4) คณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกคำแนะนำให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในการควบคุมดูแลสุขลักษณะของกิจการที่สำคัญ ดังนี้

(1) เรื่องกิจการ โรงแรม

1.1) เพื่อให้โรงแรมในเขตท้องถิ่นสะอาดและถูกสุขลักษณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดให้กิจการ โรงแรมเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในเขตท้องถิ่น โดยตราเป็นข้อกำหนดของท้องถิ่น ตามมาตรา 32(1) ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีผลให้โรงแรมต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนประกอบการ

1.2) ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมดูแลให้ผู้ประกอบการ โรงแรมนั้นปฏิบัติ ให้ถูกสุขลักษณะได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 32(2) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการด้านสุขลักษณะ ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ โดยอาจพิจารณาตามหลักเกณฑ์สุขลักษณะในเอกสารแนบท้าย

1.3) ในการพิจารณาอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงแรมนั้น ขอให้ ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์ด้านสุขลักษณะที่กำหนดในข้อ 1.2) ประกอบด้วย

1.4) โดยที่มีพระราชบัญญัติโรงแรม ใช้บังคับ ดังนั้น ในการควบคุมดูแลกิจการ โรงแรมของราชการส่วนท้องถิ่น จึงต้องประสานงานกับเจ้าพนักงานตามกฎหมายดังกล่าว

ประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งกำหนดกิจการไว้ทั้งสิ้น 13 ประเภทกิจการหลัก เจ้าของหรือผู้ประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่ละประเภทต้องปฏิบัติตาม กฎหมายที่หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นมีประกาศกำหนดไว้สรุปดังนี้

1. ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยยื่นแบบตาม ที่กำหนด ได้ที่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่กิจการนั้นๆตั้งอยู่

2. ใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดก่อนใบ
อนุญาตหมดอายุ

3. ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

4. ต้องควบคุมกิจการ จัดสถานที่สำหรับประกอบกิจการทำให้เป็นไปตามเงื่อนไข
อันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะและมาตรการด้านสุขภาพและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่กำหนดในกฎหมาย

5. แสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการ
ตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

4.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

4.4.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและ
ชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้น โดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ส่วนคุณภาพสิ่งแวดล้อม
หมายถึง คุณภาพของธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์
ได้ทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

1) สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ของชาติ

เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ ประชาชนมี
สิทธิและหน้าที่ ดังนี้

1. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารของทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ยกเว้นข้อมูลทางราชการที่ถือว่าเป็นความลับ

2. มีสิทธิได้รับชดเชยค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหาย
จากภัยอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษจากกิจการหรือโครงการที่มีราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
ริเริ่มจากสนับสนุนหรือดำเนินการ

3. มีสิทธิร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำความผิดที่ละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการ
ควบคุมมลพิษหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

4. ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

5. ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด

2) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

1. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่างๆ เช่น มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำอื่น ๆ มาตรฐานคุณภาพอากาศ มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือน โดยจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

2. เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม สำหรับเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งถือว่าเป็นเขตอนุรักษ์หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สูงกว่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดข้างต้น

ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นทั่วไป หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจจะได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ และพื้นที่นั้นยังไม่ได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอนุรักษ์ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น

(1) กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

(2) ห้ามกระทำการที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้น

3) การควบคุมมลพิษ

มลพิษ หมายถึง ของเสีย วัตถุอันตราย และมวลสารอื่นๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิด เช่น ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร บ้านเรือน หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือภาวะเป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และหมายความรวมถึงไปถึงรังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิด

1. เขตควบคุมมลพิษ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะร้ายแรงถึงขั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อ

คุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดให้ท้องถิ่นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

2. มลพิษทางอากาศและเสียง

(1) ยานพาหนะที่นำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าได้มีการใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานกำหนดก็จะออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้น โดยเด็ดขาด หรือจนกว่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข

(2) ในการออกคำสั่งห้าม พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำเครื่องหมายเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า "ห้ามใช้เด็ดขาด" หรือ "ห้ามใช้ชั่วคราว" หรือเครื่องหมายอื่นใดที่มีความหมายอย่างเดียวกัน ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้น ให้เห็นเด่นชัด

(3) ในการตรวจสอบยานพาหนะ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุดเพื่อตรวจสอบ หรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใดๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

(4) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศมีหน้าที่ต้องติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดสำหรับควบคุม กำจัด ลด หรือขจัดมลพิษซึ่งอาจมีผลกระทบต่ออากาศ

3. มลพิษทางน้ำ

(1) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสิ่งก่อสร้าง สถานประกอบกิจการ เป็นต้น มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด

(2) ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ประสงค์จะก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียขึ้นเอง มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสีย หรือของเสียเหล่านั้นไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดหรือระบบกำจัดรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น แต่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดยกเว้นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อย ไม่ต้องเสียค่าบริการ

3) ในกรณีที่ทางราชการยังไม่ได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือการกำจัดของเสียได้ตามที่จำเป็น จนกว่าจะได้มีการจัดระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น

4. มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

(1) การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการมลพิษอื่นและของเสียอันตราย เช่น ขยะมูลฝอย วัตถุระเบิด วัตถุมีพิษ วัตถุกัมมันตรังสี เป็นต้น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ

(2) ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดชนิด ประเภท การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการมลพิษและของเสียอันตรายนั้นด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่พักแรมได้มีประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ได้แก่ อาคารชุด โรงแรม หอพัก สถานบริการอาบน้ำ นวดหรืออบตัว โรงพยาบาล โรงเรียนและสถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน สถานที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การระหว่างประเทศและของเอกชน ศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า ตลาด ภัตตาคาร หรือร้านอาหาร โดยแบ่งค่ามาตรฐานออกเป็น 5 ประเภท คือ อาคารประเภท ก. ถึง จ. และการกำหนดวิธีการตรวจสอบค่ามาตรฐาน โดยให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษเป็นผู้มีอำนาจในการคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคารและจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ ความถี่ในการเก็บ และระยะเวลาในการเก็บ

4.4.2 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

การผังเมือง เป็นการวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้อุดมั่งคั่ง ซึ่งสัญลักษณ์ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือ โบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

1) ผังเมืองรวม

ผังเมืองรวมเป็นแผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินการคมนาคมและการขนส่งการสาธารณสุขปโภคบริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง (มาตรา 4)

ผังเมืองรวมประกอบด้วยข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ดังต่อไปนี้ (มาตรา 17)

- (ก) ประเภทและขนาดกิจการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ
- (ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูงและลักษณะของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาต
- (ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร
- (ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร
- (จ) อัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร
- (ฉ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติถนนแนวเขตที่ดินอาคาร หรือสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น
- (ช) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้สร้างอาคาร
- (ซ) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็น โดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

2) ผังเมืองเฉพาะ

ผังเมืองเฉพาะเป็นแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง (มาตรา 4)

ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วยข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมือง ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28)

- (ก) แนวทางและขนาดของที่อุปกรณ์
- (ข) ประเภทชนิดขนาดและจำนวนของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้สร้าง
- (ค) ประเภท ชนิด ขนาด จำนวน และลักษณะของอาคารที่ซำรุดทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจ หรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อาศัย หรือสัญจรไปมา ซึ่งจะถูกลงให้หรือหรือย้ายตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น
- (ง) การใช้ประโยชน์ของอาคารที่อนุญาตให้สร้างขึ้นใหม่หรืออนุญาตให้เปลี่ยนแปลงอันผิดไปจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้าง ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- (จ) ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้เป็นที่ตั้งอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในผังเมืองเฉพาะ รวมทั้ง บริเวณของที่ดินที่กำหนดให้เป็นที่ตั้งเพื่อประโยชน์ตามที่ระบุไว้

(ง) การส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(ข) การดำรงรักษาที่โล่ง

(ช) การส่งเสริมหรือบำรุงรักษาต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่

(ฉ) การรื้อย้ายหรือคัดแปลงอาคาร

(ญ) การอื่นที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ

นอกจากนี้กฎหมายว่าด้วยผังเมือง ได้กำหนดประเภทพื้นที่ในการนำไปใช้ทำประโยชน์ในรูปสีของที่ดินบนผังเมือง ดังนี้

สีเหลือง ที่ดินประเภทนี้จัดอยู่ในที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นน้อย มีรหัสผังกำกับคือ ข.1-ข.4 โดยที่ดินประเภทนี้จะมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเขตชานเมือง ให้อยู่ในระดับที่ดีและรองรับซึ่งการขยายตัวของการอยู่อาศัยในเขตชานเมือง รวมไปถึงเขตการให้บริการขนส่งมวลชนอีกด้วย

สีส้ม ที่ดินประเภทนี้จัดอยู่ในที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นปานกลาง มีรหัสผังกำกับคือ ข.5-ข.7 โดยที่ดินประเภทนี้มีจุดประสงค์ที่จะมุ่งเน้นไปที่การรองรับการอยู่อาศัย และการขยายตัวบริเวณเขตต่อเนื่องกับเขตเมืองชั้นใน รวมไปถึงพื้นที่เขตให้บริการขนส่งมวลชน

สีน้ำตาล ที่ดินประเภทนี้จัดอยู่ในที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นสูง มีรหัสผังกำกับคือ ข.8-ข.10 ที่ดินประเภทนี้จะเน้นไปที่การอนุรักษ์และดำรงให้คงอยู่ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และรองรับการอยู่อาศัยในเขตขนส่งมวลชนไปจนถึงเขตเมืองชั้นใน ที่ต่อเนื่องกับย่านพาณิชย์

สีแดง ที่ดินประเภทนี้จัดอยู่ในที่ดินที่มุ่งเน้นไปในทางพาณิชยกรรมสูง มีรหัสผังกำกับคือ พ.1-พ.5 โดยจุดประสงค์ในการใช้งานที่ดินสีนี้คือการเป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรมตั้งแต่ระดับชุมชน ไปจนถึงระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาระดับศูนย์กลางทางธุรกิจการค้าบริการ รวมไปถึงการท่องเที่ยว ทั้งนี้ก็นำไปใช้เพื่อการอยู่อาศัยได้เช่นกัน

สีม่วง ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม มีรหัสผังกำกับคือ อ.1 และ อ.2 โดยที่ อ.1 นั้นจะเน้นไปที่อุตสาหกรรมการผลิตที่มีมลภาวะต่ำ ส่วน อ.2 นั้น เป็นนิคมอุตสาหกรรม หรือย่านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตและส่งออก และสามารถ用地เพื่อกิจการในรูปแบบอื่นได้ไม่เกิน 10%

สีเม็ดมะปราง เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมใช้ประโยชน์ในรูปแบบคลังสินค้า มีรหัสกำกับคือ อ.3 จุดประสงค์ในการใช้งานคือ นำไปสร้างเป็นคลังสินค้า คลังบรรจุภัณฑ์ หรืออุตสาหกรรมเกี่ยวกับการประกอบต่าง ๆ โดยไม่มีการผลิต และอุตสาหกรรมในชุมชน

สีขาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว จัดเป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม มีรหัสกำกับคือ ก.1-ก.3 ที่ดินประเภทนี้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร หรือ เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสถานที่ราชการ โดยจะเน้นหนักไปที่การอนุรักษ์และดูแลพื้นที่การเกษตร เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม โดยอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นได้ไม่เกินร้อยละห้า และร้อยละสิบ

สีเขียว จัดว่าเป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม จะมีลักษณะคล้ายกับที่ดินสีขาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว มีรหัสกำกับคือ ก.1-ก.3 ที่ดินประเภทนี้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร หรือ เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสถานที่ราชการ โดยอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นได้ไม่เกินร้อยละห้า และร้อยละสิบ

สีน้ำตาลอ่อน ที่ดินประเภทอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย มีรหัสกำกับคือ ส.1-ส.2 โดยมักจะเป็นที่ดินที่เน้นไปในทางการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ และยังสามารถใช้ในเชิงพาณิชย์และท่องเที่ยว จึงสามารถสร้างโรงแรมได้ แต่ก็มีเงื่อนไขคือ ต้องไม่เป็นการขนาดใหญ่จนเกินไปและไม่สามารถสร้างหอพักหรืออพาร์ทเมนท์ได้

สีน้ำเงิน ที่ดินประเภทหน่วยงานราชการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีรหัสกำกับคือ ส. เป็นที่ดินของรัฐ มีทั้ง สถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล และ สถานที่ราชการต่าง ๆ จึงมักจะพบพื้นที่สีน้ำเงินให้เห็นกระจายตัวอยู่ในเกือบทุกพื้นที่ บางครั้งพื้นที่ใดที่ทางรัฐยังไม่นำมาทำการอันเป็นประโยชน์ก็มักจะนำมาปล่อยสัมปทานให้เช่าแก่ภาคเอกชนแทน

4.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้บริโภค

4.5.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจที่พักรวมซึ่งผู้ประกอบการนำที่พักหรือห้องพักออกให้เช่า ดังต่อไปนี้

1. พระราชกฤษฎีกากำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญา และลักษณะของสัญญา พ.ศ. 2542

คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเช่าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

“ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเช่าใช้สถานที่พัก” หมายความว่า ธุรกิจให้บริการที่พักซึ่งให้สิทธิเข้าไปใช้สถานที่พักเพื่อประโยชน์ในทางการค้าที่ผู้ประกอบการทำสัญญากับผู้บริโภคให้เป็นสมาชิกตามระยะเวลาที่ตกลงกัน ไม่ว่าสถานที่พักนั้นสมาชิกจะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ด้วยหรือไม่ก็ตาม

“สมาชิก” หมายความว่า ผู้บริโภคที่ทำสัญญาหรือปรากฏชื่อในสัญญาตามประกาศนี้ กับผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อให้มีสิทธิใช้บริการตามประกาศนี้ และให้หมายความรวมถึงผู้รับโอนสิทธิ และทายาทของบุคคลดังกล่าวด้วย

“ค่าสมาชิก” หมายความว่า ค่าตอบแทนที่สมาชิกชำระแก่ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อให้ได้ สิทธิรับบริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักตามสัญญา

“สถานที่พัก” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นที่พักอาศัย เช่น อาคาร อาคารชุดอพาร์ทเมนต์ หรือสถานที่พักอาศัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเป็นโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม และรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ภายในสถานที่พัก

สัญญาการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำกับผู้บริโภค ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสอง มิลลิเมตร โดยมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดตัวอักษรในหนึ่งนิ้ว และจะต้องใช้ข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจและสถานที่พักที่ให้บริการ ดังนี้

(1) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร อีเมลล์ และช่องทางสื่อสารอื่น ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ประกอบการธุรกิจ

(2) ชื่อและที่อยู่ของผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของสถานที่พัก ที่ให้บริการ

(3) ชื่อและสถานที่ตั้งของสถานที่พักที่ให้บริการ

(4) ลักษณะแห่งสิทธิของผู้ประกอบการธุรกิจในสถานที่พัก รวมทั้งระยะเวลาการ มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในสถานที่พักแต่ละแห่งของผู้ประกอบการธุรกิจ ประเภท ระดับ ราคา จำนวนสมาชิกและจำนวนสถานที่พักที่ให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการให้ บริการที่สมาชิกจะได้รับจากสถานที่พัก

(5) ให้กำหนดวันที่ให้สิทธิสมาชิกรับบริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก

(6) กรณีที่มีสถานที่พักอยู่แล้วและมีสถานที่พักอื่นอยู่ระหว่างก่อสร้าง หรือ อยู่ระหว่างการได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ให้กำหนดวันที่ที่สมาชิกจะสามารถเข้าใช้บริการ ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกได้ และต้องระบุชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบ โครงการ รายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดิน แผนผังการก่อสร้างที่แสดงลักษณะที่ตั้งขอบเขตที่ดินและ อาคารที่ก่อสร้าง รวมทั้ง ข้อมูลที่สมาชิกจำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับที่พักอีกด้วย

2) รายละเอียดเกี่ยวกับค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

(1) อัตราค่าสมาชิก

(2) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มีการเรียกเก็บจากสมาชิก เช่น ค่าธรรมเนียมสมาชิกรายปี หรือค่าบำรุงสมาชิกรายปี ค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญา ค่าธรรมเนียมในการใช้สิทธิแบ่งวันเข้าพัก ค่าธรรมเนียมในการแลกเปลี่ยน ฤดูกาลในการเข้าพัก

(3) อัตราการปรับขึ้นหรือลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตาม (2) และค่าปรับอื่นใด

(4) เงื่อนไขและวิธีการชำระเงิน ตาม (1) (2) และ (3)

(5) รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิ ข้อจำกัดสิทธิ และเงื่อนไขการใช้สิทธิของสมาชิก ดังนี้

(5.1) วันเริ่มต้นและสิ้นสุดในการใช้สิทธิของสถานที่พัก

(5.2) วันเริ่มต้นและสิ้นสุดในการใช้สิทธิพักในสถานที่พัก

(5.3) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าพัก จำนวนวัน และจำนวนครั้งที่สมาชิกมีสิทธิใช้สถานที่พักต่อปี

(5.4) รายชื่อและที่อยู่ผู้ประกอบการอื่นที่เข้าร่วมดำเนินการ ผู้ประสานงานในการแลกเปลี่ยนสถานที่พักหรือซื้อสิทธิสถานที่พักเพิ่มเติมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(5.5) สิทธิของผู้บริโภคในการโอนสิทธิตามสัญญาให้บุคคลที่สาม ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกได้เมื่อได้มีการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบการ

(5.6) การผิดสัญญาเรื่องใดของผู้บริโภคที่ผู้ประกอบการมีสิทธิเลิกสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ประกอบการจะต้องระบุเหตุในเรื่องนั้น ๆ ไว้เป็นการเฉพาะด้วยตัวอักษรสีแดงหรือตัวดำ หรือตัวเอนที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป และก่อนการบอกเลิกสัญญาต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(5.7) สิทธิเลิกสัญญาของผู้บริโภค มีดังนี้

(ก) ผู้ประกอบการมีสถานที่พักไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิก

(ข) ผู้ประกอบการไม่สามารถจัดหาสถานที่พัก

2. ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาเรื่อง ให้ธุรกิจการให้เช่าที่อยู่อาศัยที่เรียกเงินประกันเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2549

1) นิยาม

“ธุรกิจการให้เช่าที่อยู่อาศัย” หมายความว่า การประกอบธุรกิจที่ผู้ประกอบการทำการตกลงกับผู้เช่าในการให้เช่าที่อยู่อาศัยโดยมีสถานที่ที่จัดแบ่งให้เช่าตั้งแต่ 5 หน่วยขึ้นไป

“ที่อยู่อาศัย” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นสำหรับการให้เช่าเพื่อเป็นที่พักอาศัย เช่น บ้าน อาคาร อาคารชุด อพาร์ตเมนต์ หรือสถานที่พักอาศัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และให้หมายความ

รวมถึงหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการให้เช่าที่อยู่อาศัยโดยเรียกเงินค่าเช่าหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นเพื่อการเช่าจากผู้เช่า

“ผู้เช่า” หมายความว่า ผู้บริโภคซึ่งเช่าที่อยู่อาศัยเพื่อการพักอาศัยเป็นหลัก และการเช่านั้น ต้องมิใช่เป็นการเช่าเพื่อให้เช่าช่วง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้บริโภคซึ่งเป็นนิติบุคคล

“เงินประกัน” หมายความว่า เงินที่ผู้เช่ามอบให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นค่าประกันการเช่าที่อยู่อาศัย หรือค่าประกันความเสียหาย หรือเงินอื่นใดที่ผู้ประกอบการธุรกิจเรียกเก็บจากผู้เช่าในลักษณะทำนองเดียวกัน

2) หลักฐานการรับเงิน

หลักฐานการรับเงินที่ผู้ประกอบการธุรกิจออกให้แก่ผู้เช่าข้างต้น ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีขนาดของตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร และต้องใช้ข้อความที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการธุรกิจ และของผู้มีอำนาจออกหลักฐานการรับเงิน
- (2) ชื่อและที่อยู่ของผู้เช่า ชื่อและสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย
- (3) กำหนดระยะเวลาเช่าที่อยู่อาศัย โดยระบุวันเริ่มต้นการเช่า และวันสิ้นสุดการเช่า
- (4) วัน เดือน ปี ที่รับเงินประกัน
- (5) จำนวนเงินประกัน และข้อความว่า ผู้เช่ามีสิทธิได้รับคืนเงินประกันทันทีเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาเช่าที่อยู่อาศัยหรือเมื่อสัญญาเช่าที่อยู่อาศัยเลิกกัน เว้นแต่กรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจประสงค์จะตรวจสอบความเสียหายที่ผู้เช่าต้องรับผิดชอบ หากผู้เช่ามิได้ทำความเสียหาย ให้ผู้เช่ามีสิทธิได้รับคืนเงินประกันภายใน 7 วัน โดยให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับภาระค่าใช้จ่ายในการนำส่งคืนเงินประกันนั้นตามวิธีการที่ผู้เช่าแจ้งให้ทราบ
- (6) ลายมือชื่อของผู้ประกอบการธุรกิจ หรือผู้มีอำนาจออกหลักฐานการรับเงิน

3. ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2562

ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัย หมายความว่า การประกอบธุรกิจที่ผู้ประกอบการธุรกิจตกลงให้ผู้เช่าซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้ใช้อาคารเพื่ออยู่อาศัย และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น โดยมีสถานที่ให้เช่าตั้งแต่ 5 หน่วยขึ้นไป ไม่ว่าจะอยู่ในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกัน โดยข้อสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำกับผู้เช่าต้องไม่ใช่ข้อสัญญาที่มีลักษณะหรือความหมายในลักษณะทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อสัญญาที่เป็นการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบจากการผิดสัญญาหรือการกระทำละเมิดของผู้ประกอบธุรกิจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ โดยไม่มีเหตุผลที่สมควรเพียงพอ
- (2) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บค่าเช่าล่วงหน้าและเงินประกันเมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนเกินกว่าสามเดือนของอัตราค่าเช่าที่คิดเป็นรายเดือน
- (3) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่าอาคาร อัตราค่าสาธารณูปโภค และอัตราค่าใช้จ่ายในการให้บริการก่อนสัญญาเช่าอาคารสิ้นสุดลง
- (4) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิริบเงินประกันหรือค่าเช่าล่วงหน้าโดยมิใช่ความผิดของผู้เช่า
- (5) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจหรือตัวแทนเข้าตรวจสอบอาคารโดยมิต้องแจ้งให้ผู้เช่าทราบก่อนล่วงหน้า เว้นแต่มีเหตุฉุกเฉินหากไม่ดำเนินการจะเกิดความเสียหายหรือมีผลกระทบต่อผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้เช่ารายอื่น
- (6) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดอัตราค่าบริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปา ซึ่งเกินกว่าอัตราที่ผู้ให้บริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปาเรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจ
- (7) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิระงับการปิดกั้นไม่ให้ผู้ให้เช่าเข้าใช้ประโยชน์อาคาร หรือมีสิทธิเข้าไปในอาคารเพื่อยึดทรัพย์สินหรือขนย้ายทรัพย์สินของผู้เช่า โดยผู้ประกอบธุรกิจยังไม่ได้ใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมาย
- (8) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิเรียกค่าต่อสัญญาเช่าอาคารจากผู้เช่ารายเดิม
- (9) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าอาคารกับผู้เช่าโดยผู้เช่ามิได้ผิดสัญญาอันเป็นสาระสำคัญข้อหนึ่งข้อใดในสัญญา
- (10) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้งานตามปกติต่อทรัพย์สินและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ของอาคาร
- (11) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่ออาคาร ทรัพย์สิน และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ในเหตุใดอันมิใช่ความผิดของผู้เช่า และเหตุสุดวิสัย
- (12) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องต่ออาคาร ทรัพย์สิน และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้งานหรือเกิดการเสื่อมสภาพจากการใช้งานตามปกติ

4.5.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในการประกอบธุรกิจที่พักรวม เป็นธุรกิจเชิงพาณิชย์และให้บริการ โดยเรียกเก็บค่าเช่าจากผู้เช่าพักหรือผู้บริโภครวม กฎหมายจึงให้การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ดังนี้

1. ละเมิด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น (มาตรา 420)

2. เจ้าสำนักโรงแรม

เจ้าสำนักโรงแรมหรือ โฮเต็ล หรือสถานที่อื่นทำนองเช่นว่านั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายหรือบุบสลายอย่างไร ๆ อันเกิดแก่ทรัพย์สินซึ่งคนเดินทางหรือแขกอาศัยหากได้พามา (มาตรา 674)

เจ้าสำนักต้องรับผิดชอบในการที่ทรัพย์สินของคนเดินทางหรือแขกอาศัยเสียหายหรือบุบสลายไปอย่างไร ๆ แม้ถึงว่าความเสียหายหรือบุบสลายนั้นจะเกิดขึ้นเพราะผู้นั้นไปมาเข้าออก ณ โรงแรม โฮเต็ล หรือสถานที่เช่นนั้น ก็คงต้องรับผิดชอบ (มาตรา 675)

ความรับผิดชอบนี้ ถ้าเกี่ยวข้องกับเงินทองตรา ธนบัตร ตั๋วเงิน พันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ประเภทสินค้า อัญมณี หรือของมีค่าอื่น ๆ ให้จำกัดไว้เพียงห้าพันบาท เว้นแต่จะได้ฝากของมีค่าเช่นนี้ไว้แก่เจ้าสำนักและได้บอกราคาแห่งของนั้นชัดแจ้ง

แต่เจ้าสำนักไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายหรือบุบสลายอันเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือแต่สภาพแห่งทรัพย์สินนั้น หรือแต่ความผิดของคนเดินทาง หรือแขกอาศัยผู้นั้นเอง หรือบริวารของเขา หรือบุคคลซึ่งเขาได้ต้อนรับ

ทรัพย์สินซึ่งมิได้นำฝากบอกราคาชัดแจ้งนั้น เมื่อพบเห็นว่าเสียหายหรือบุบสลายขึ้น คนเดินทางหรือแขกอาศัยต้องแจ้งความนั้นต่อเจ้าสำนักโรงแรม โฮเต็ล หรือสถานที่เช่นนั้นทันที มิฉะนั้นท่านว่าเจ้าสำนักยอมพ้นจากความรับผิดชอบตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา 674 และ 675 (มาตรา 676)

ถ้ามีค่าแจ้งความปิดไว้ในโรงแรม โฮเต็ล หรือสถานที่อื่นทำนองเช่นว่านี้เป็นข้อความยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าสำนัก ท่านว่าความนั้นเป็นโมฆะ เว้นแต่คนเดินทางหรือแขกอาศัยจะได้ตกลงด้วยชัดแจ้งในการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ (มาตรา 677)

ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมจึงได้ออกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม เรื่อง กำหนดแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบ ตามมาตรา 675 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2549 ดังนี้

1. แบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบ ตามมาตรา 675 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ใช้วัสดุหรือกระดาษแข็งสีขาว โดยมีข้อความตามแบบ ให้พิมพ์ด้วยตัวอักษร

ลีคำหรือลีเข้ม ขนาดตัวอักษร คำว่า “ประกาศ” ให้มีขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 0.6 เซนติเมตร ส่วนข้อความอื่นให้มีขนาดตัวอักษรความสูงไม่น้อยกว่า 0.3 เซนติเมตร

ให้โรงแรมระบุจำนวนเงินที่ประสงค์จะแสดงความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของผู้เข้าพัก ในแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบท้ายประกาศนี้ ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าว ต้องไม่ต่ำกว่าห้าพันบาท

2. ข้อความในแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบท้ายประกาศ โรงแรมจะจัดให้มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศกำกับไว้ด้วยก็ได้ หากจัดให้มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ ต้องจัดพิมพ์ไว้ได้หรือท้ายข้อความภาษาไทย โดยมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสมและมองเห็นได้อย่างชัดเจน

3. การแสดงแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบ ให้จัดแสดงไว้ในที่เปิดเผยและสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในบริเวณสถานที่สำหรับลงทะเบียนผู้เข้าพักทุกแห่งและในห้องพักทุกห้อง หากจัดแสดงเอกสารข้อจำกัดความรับผิดชอบสถานที่อื่นเพิ่มเติมจากสถานที่ที่กำหนดให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละโรงแรม โดยคำนึงถึงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าพักได้รับทราบอย่างทั่วถึงในสิทธิอันพึงได้รับตามกฎหมาย หากทรัพย์สินที่นำพามาได้รับความเสียหายหรือสูญหายอันเกิดขึ้นในโรงแรม

4.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ

4.6.1 พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485

1. วัตถุประสงค์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย [https://www.bot.or.th/Thai/FinancialMarkets/ForeignExchangeRegulations /FXRegulation/Pages/default.aspx](https://www.bot.or.th/Thai/FinancialMarkets/ForeignExchangeRegulations/FXRegulation/Pages/default.aspx), สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562)

1) เพื่อรวบรวมเงินตราต่างประเทศไว้ในแหล่งกลาง
2) เพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3) เพื่อป้องกันการโอนทุนออกนอกประเทศ

4) เพื่อรักษาค่าภายนอกของเงินบาท หรืออัตราแลกเปลี่ยนไว้ให้มั่นคง

2. โครงสร้างกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1) พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 เป็นกฎหมายหลัก ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงควบคุม จำกัด หรือห้ามการปฏิบัติกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน หรือมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง

2) กฎกระทรวง ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และห้ามมิให้บุคคลใด นอกจากผู้ได้รับอนุญาต ซื่อ ขาย ให้ผู้แลกเปลี่ยน หรือโอนปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ และกำหนดเงื่อนไขการจัดให้ได้เงินตราต่างประเทศ ค่าส่งออกภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้ง ข้อกำหนดการขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศค่าส่งออก และเงินได้อื่น ๆ จากต่างประเทศกับธนาคาร บริษัทหรือบุคคลรับอนุญาต

3) ประกาศกระทรวงการคลัง ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อกำหนดหน้าที่ และพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมเงินบาท และเงินตราต่างประเทศที่บุคคลทั่วไปและผู้ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บุคคลรับอนุญาต บริษัทรับอนุญาต ตัวแทน โอนเงินระหว่างประเทศ และศูนย์บริหารเงิน ต้องถือปฏิบัติ

4) ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน หรือหนังสือเวียนเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน กำหนดหลักเกณฑ์และพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ฝากถอน ให้กู้เงินตราต่างประเทศ และการรับฝากเงินบาทเข้าบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ นอกประเทศ รวมทั้ง การจัดทำรายงาน และการจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ควบคุมดูแลตามกฎหมายว่าด้วย ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ทั้งนี้ ผู้ที่ต้องการทำธุรกรรมทางการเงินเกี่ยวกับการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนเงินตรา ควรมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในระเบียบข้อบังคับตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2485 เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศอย่างสมดุล และสามารถรักษาเสถียรภาพค่าเงินบาทในยุคที่การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราทำได้อย่างเสรีและรวดเร็วเช่นนี้

1) การประกอบธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ผู้ที่สามารถประกอบธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ ธนาคารรับอนุญาต (ธนาคารพาณิชย์) บริษัทรับอนุญาต (บริษัทเงินทุน) และบุคคลรับอนุญาต (โรงแรมขนาดใหญ่) โดยจะต้องยื่นขออนุญาตต่อกระทรวงการคลังผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทยให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงจะสามารถดำเนินธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินตราได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หากมีการจัดตั้งโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 (แก้ไข

เพิ่มเติมพ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งสามารถถูกสังขัตทรัพย์ได้

2) การนำเงินบาทติดตัวออกนอกประเทศ

ผู้ที่เดินทางออกนอกประเทศสามารถนำเงินบาทติดตัวออกไปได้ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท ยกเว้นเดินทางไปประเทศเวียดนามและประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยสามารถนำเงินบาทติดตัวไปได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท

3) การนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ

หากต้องการนำเงินออกนอกประเทศเกินกว่า 10,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต้องแยกเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย ค่าเดินทาง ค่าสินค้าและค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้ให้แก่คนในต่างประเทศ และโอนเงินทุนออกไปต่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนเงินตราในกรณีนำไปลงทุนในกิจการที่ต่างประเทศ โดยผู้ลงทุนมีส่วนการถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของทุนทั้งหมด สามารถโอนเงินได้ไม่เกินปีละ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในกรณีโอนเงินของตนเองหรือเงินมรดกของคนไทยซึ่งย้ายไปอยู่ต่างประเทศแบบถาวร สามารถโอนได้ไม่เกินปีละ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในกรณีโอนให้เครือญาติซึ่งย้ายไปอยู่ต่างประเทศแบบถาวร สามารถโอนได้ไม่เกินปีละ 100,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในกรณีซื้อที่พักในต่างประเทศ สามารถโอนได้ไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคน และในกรณีซื้อหุ้นเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน สามารถโอนเงินได้ไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี

4) การส่งของออกนอกประเทศ

หากมีการส่งสินค้าที่มีมูลค่าเกิน 500,000 บาทออกไปขายต่างประเทศ ผู้ส่งต้องนำเงินที่ได้จากการขายสินค้านั้นเข้าประเทศทันทีและต้องไม่เกิน 120 วันหลังจากวันที่ส่งสินค้าออกไป และเงินตราที่ได้รับมาต้องขายหรือฝากธนาคารไว้ภายใน 7 วัน ที่กล่าวมานี้เป็นวิธีปฏิบัติที่ควรทราบสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับเงินบาท เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศที่ไร้ขอบเขตความสมดุล จนอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาค่าเงินบาทของไทยได้

4.6.2 พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499

การประกอบธุรกิจให้เข้าที่פקอาศัยรูปแบบทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจสามารถทำได้อย่างเสรีโดยมิต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด ทำให้มีผู้สนใจประกอบธุรกิจในรูปแบบนี้จำนวนมาก แต่เนื่องจากขาดมาตรการในการควบคุม เช่น การขออนุญาต จึงก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมหลายประการ เช่น เป็นที่פקอาศัยของผู้ก่อการร้าย เป็นสถานที่ค้าประเวณี เป็นแหล่งมั่วสุมการพนันหรือสิ่งเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กและเยาวชน ต้องเสีย

อนาคตทางการศึกษาก่อนวัยอันควร เนื่องจากพักอาศัยในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม โดยอยู่ร่วมกัน
 นั้นสามภริยาในระหว่างการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการตั้งครุภักอันนำไปสู่การทอดทิ้งเด็ก หรือ
 การทำแท้งตามมา ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เป็นเรื่องที่หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องพยายามหามาตรการในการ
 แก้ไขซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดสถิติและข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบ
 ธุรกิจให้เขาที่พักอาศัยที่เพียงพอ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการ
 ควบคุมการประกอบธุรกิจหรืออาชีพของประชาชน ซึ่งการจดทะเบียนประกอบธุรกิจทำให้ทราบ
 ถึงสถิติและข้อมูลของการประกอบกิจการอันเป็นพาณิชย์กิจตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์
 ในการส่งเสริมการประกอบกิจการพาณิชย์ให้มีมาตรฐาน โดยถือว่าการให้เขาเป็นพาณิชย์กิจตามที่
 กำหนดไว้ในมาตรา 6 (2) ให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศ และผู้ใดประสงค์ที่จะประกอบพาณิชย์กิจ
 จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

1) การจดทะเบียนพาณิชย์

ผู้ประกอบพาณิชย์กิจมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ใดให้จดทะเบียน ณ สำนักงาน
 ทะเบียนท้องที่นั้น โดยต้องยื่นคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ตามแบบที่
 กำหนดในกฎกระทรวง ภายใน 30 วันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้ประกาศ ถ้าหากเริ่มประกอบพาณิชย์กิจ
 ภายหลังจากวันที่รัฐมนตรีประกาศให้ยื่นคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มประกอบ
 พาณิชยกรรมนั้น หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท และถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่อง
 ให้ปรับอีกวันละไม่เกิน 100 บาทจนกว่าจะปฏิบัติตาม

2) การแสดงใบทะเบียนพาณิชย์ และจัดให้มีป้ายชื่อ

ผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่ได้จดทะเบียนแล้ว ต้องแสดงใบทะเบียนพาณิชย์ไว้
 ณ สำนักงานในที่เปิดเผยซึ่งอาจเห็นได้ง่าย และต้องจัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจ
 ไว้หน้าสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาโดยเปิดเผยภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน ป้าย
 ชื่อให้เขียนเป็นอักษรไทย อ่านได้ง่ายและชัดเจน และมีอักษรต่างประเทศด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ
 กระทำบนแผ่นไม้ แผ่นโลหะ แผ่นกระจก กำแพง หรือผนัง ชื่อในป้ายหรือในเอกสารใด ๆ ต้องใช้
 ให้ตรงกับชื่อที่ได้จดทะเบียนไว้และถ้าเป็นสำนักงานสาขา ต้องมีคำว่า สาขา ไว้ด้วย หากฝ่าฝืนต้อง
 ระวางโทษไม่เกิน 200 บาท และถือเป็นความผิดต่อเนื่องปรับวันละไม่เกิน 20 บาทจนกว่าจะปฏิบัติตาม

3) การแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการหรือเลิกกิจการ

ผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงรายการใด ๆ ที่ระบุไว้ในการจด
 ทะเบียนพาณิชย์ หรือประสงค์ที่จะเลิกประกอบพาณิชย์กิจให้ยื่นคำขอจดทะเบียน ณ สำนักงาน
 ทะเบียนท้องที่ภายใน 30 วันนับแต่วันเปลี่ยนแปลงหรือเลิก

4) การปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียน

ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องมาให้นายทะเบียนสอบสวนและให้ถ้อยคำตามคำสั่งนายทะเบียน และในระหว่างเวลาทำงานต้องยอมให้นายทะเบียน หรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจเข้าไปทำการตรวจสอบในสำนักงาน หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

4.6.3 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

กฎหมายกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้ง ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย หรือย้ายเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจท้องที่เดิม คนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย กรณีเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง และหากอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตน โดยมีชักช้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดมีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ได้ (มาตรา 37)

ในส่วนของเจ้าบ้าน เจ้าของบ้าน หรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรม ซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัยนั้นจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ เคหสถาน หรือโรงแรมนั้นอยู่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจในท้องที่นั้น (มาตรา 38)

ในกรณีที่บ้าน เคหสถาน หรือ โรงแรมที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่งนั้นตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด "

ในการแจ้งที่พักคนต่างด้าวที่เข้าพักอาศัยในเคหะสถานซึ่งได้แก่ โรงแรมที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม เกสเฮ้าส์ แมนชั่น อพาร์ทเมนต์ สถานประกอบการ หรือบ้านเช่าทั่วไป ให้เจ้าของเคหะสถานดังกล่าว เจ้าของบ้านเช่า หรือผู้ประกอบการแจ้งตามแบบ ตม. 30

กรณีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 1 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร หากที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด ให้แจ้ง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดในเขตพื้นที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

ในการดำเนินการแจ้งที่พักของคนต่างด้าวตามมาตรา 38 นั้น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้กำหนดรูปแบบและวิธีให้บริการเพื่อผู้มาขอรับบริการได้เลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ ดังนี้

(1) นำเอกสารแบบ ตม.30 มาแจ้งด้วยตนเองหรือมอบหมายผู้อื่นนำเอกสารมาแจ้ง หรือ

(2) แจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือ

(3) แจ้งทางระบบอินเทอร์เน็ต (Internet)

จากข้างต้นนั้น กำหนดให้ผู้ประกอบการให้เช่าที่พักอาศัยทุกประเภท ที่รับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าพัก รวมถึงผู้ที่มีชาวต่างชาติมาพักอาศัยด้วย ต้องแจ้งให้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองทราบ ภายใน 24 ชั่วโมง โดยสิ่งที่ต้องแจ้งประกอบด้วย ชื่อ สัญชาติ หนังสือเดินทางเลขที่ วันเดินทางเข้าประเทศ วันครบกำหนดอนุญาต ประเภทวีซ่า ช่องทางเข้าและบัตรขาเข้าเลขที่ ซึ่งจะเป็ข้อมูลในเชิงลึก สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลเพื่อสะดวกในการติดตามตัว หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท และกรณีที่เป็น โรงแรมจะมีโทษปรับ 2,000 - 10,000 บาท ตามมาตรา 77

4.6.4 ประมวลรัษฎากร

1. ความหมายของกิจการโรงแรม

กิจการโรงแรม เป็นการให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด อันมีมูลค่า ถือเป็น การให้บริการ ถ้าบุคคลหรือนิติบุคคลนั้นให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ถือเป็นผู้ประกอบการตามประมวลรัษฎากร

ธุรกิจที่เข้าลักษณะกิจการ โรงแรมตามประมวลรัษฎากร

1) โรงแรม (Hotel, Inn, Villa, Club)

2) สถานที่พักตากอากาศ (Resort)

3) สถานที่พัก และบริการสุขภาพ (Resort & Health Services)

4) บ้านพักชั่วคราว (Guest house) หรือบังกะโล (Bungalow)

5) แพพักตากอากาศ (Jungle Raft)

6) โฮมสเตย์ (Home Stay)

7) กิจการที่ให้บริการทำนองเดียวกันกับกิจการ โรงแรม เช่น เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์

(Service Apartment) เป็นต้น

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ โรงแรม

1) การบริการอาหารและเครื่องดื่ม

- 2) ร้านค้าและพลาซ่าจำหน่ายสินค้า
- 3) ศูนย์บริการสุขภาพ
- 4) สถานบันเทิง
- 5) การจัดประชุม สัมมนา งานนิทรรศการ และงานจัดเลี้ยง
- 6) การเงิน การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และศูนย์รับฝากของ
- 7) การขนส่ง
- 8) บริการนำเที่ยว
- 9) การบริการเช่ารถ
- 10) การบริการอื่น ๆ เช่น บริการซักรีด บริการอินเทอร์เน็ต

2. การคำนวณภาษีอากร

1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากิจการ โรงแรมที่ผู้ประกอบการเป็นบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

ผู้มีเงินได้ที่ส่วนบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินได้จากการประกอบกิจการถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ ดังนี้ หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร (ตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละกิจการ และจะต้องสามารถแสดงหลักฐาน พิสูจน์ค่าใช้จ่ายได้) หรือหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาอัตราร้อยละ 70

2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล กิจการโรงแรมที่ผู้ประกอบการเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือบริษัทที่ได้รับการจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(1) การคำนวณรายได้และรายจ่ายให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังมีได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ตามมาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตี แห่งประมวลรัษฎากร

(2) ฐานภาษี ได้แก่ กำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากกิจการ หรือเนื่องจากการ กิจการ ที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และ มาตรา 65 ตี แห่งประมวลรัษฎากร โดยกฎหมายกำหนดให้แต่ละรอบระยะเวลาบัญชีมีการชำระ ภาษี 2 ครั้ง (คู่มือแนะนำการชำระภาษีอากรกิจการ โรงแรม สำนักงานสรรพากรภาค 11 , 2555, 1-3)

5. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่พักแรม

5.1 องค์กรของรัฐ

5.1.1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(Local Administrative Organization)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะและการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

1. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

เทศบาลจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2476 โดยตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะของสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 โดยกำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ ดังนี้

1) เทศบาลตำบล (มาตรา 50)

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
 (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ท้องถิ่น

- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

2. เทศบาลเมือง (มาตรา 53)

- (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50
 (2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

- (3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (6) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3. เทศบาลนคร (มาตรา 56)

- (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53
- (2) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (3) กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (4) การควบคุมสุลักษณะ อนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสห สถานบริการ
- (5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (6) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (7) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521

เมืองพัทยาเป็น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 โดยใน พ.ศ. 2542 ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารเมืองพัทยาใหม่ โดยการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 เป็นการปรับเปลี่ยนกฎหมายเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกรอบกติกาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยานับนี้ได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างแตกต่างไปจากเดิมหลายประการ มีอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 กำหนด เช่น (มาตรา 62)

- 1) การรักษาความสงบเรียบร้อย
- 2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 4) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสห และสถานบริการอื่น
- 5) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
- 6) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

7) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือของเมืองพัทยา เป็นต้น

3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

กรุงเทพมหานคร (กทม.) มีฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันมาจาก 2 ส่วน ได้แก่ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ตามมาตรา 89 เช่น

- 1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
  - 2) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - 3) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
  - 4) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
  - 5) การสาธารณสุขปโภค
  - 6) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
  - 7) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมสรรพ และสาธารณสถานอื่น ๆ การจัดการศึกษา
  - 8) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
  - 9) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
  - 10) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น
- ทั้งนี้ บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาค จะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศแล้วแต่กรณี หากได้ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

4. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น (มาตรา 67)
  - 1) ป้องกัน โรคและระงับโรคติดต่อ
  - 2) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 3) คຸ້ມครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 4) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  - 5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร ให้ตามความจำเป็นและสมควรเป็นต้น

3. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 68)

- 1) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 2) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 4) การท่องเที่ยว
- 5) การผังเมือง เป็นต้น

5. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาและประสานการจัดทำแผนพัฒนาส่วนจังหวัด และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของจังหวัด (มาตรา 45) ดังต่อไปนี้

- (1) トラข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

- (2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล
- (7) คຸ້ມກອງ ດູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮັກສາ ທຳຮັຍ ທຳຮັກສາ ທຳຮັກສາ ທຳຮັກສາ ທຳຮັກສາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
(7 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 65)
- ปัจจุบันพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ซึ่งมีสาระสำคัญเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยในหอพัก ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงได้อโอนอำนาจในการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1.2 กรมการปกครอง(Department of Provincial Administration)

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559 ได้กำหนดให้กรมการปกครอง มีภารกิจเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวกเป็นธรรม การปกครองท้องถิ่น การอาสาสมัครรักษาดินแดน และ

การทะเบียน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และให้เกิดความสงบสุข ในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผน มาตรการ ติดตาม และประเมินผลด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ในหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน งานการข่าว งานกิจการชายแดน งานควบคุมดูแลชาวเขาและชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพและผู้หลบหนีเข้าเมือง งานสัญชาติ และงานกิจการมวลชน
4. สนับสนุนและส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งทุกระดับ
5. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน
6. ดำเนินการพัฒนาและบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
7. ดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร งานบัตรประจำตัวประชาชน และงานทะเบียนอื่น รวมทั้งการบริหารจัดการฐานข้อมูลกลางเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
8. ดำเนินการพัฒนาศักยภาพในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
9. ดำเนินการสื่อสารเพื่อการบริหารงาน การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
10. อำนาจการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ
11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ปัจจุบันการประกอบธุรกิจที่พักรวมที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 อยู่ในการกำกับดูแลของกรมการปกครอง

5.1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Royal Thai Police Headquarters)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีฐานะเป็นนิติบุคคลขึ้นการบังคับบัญชาโดยตรงต่อ นายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. รักษาความปลอดภัยต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
  2. ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
  3. ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา
  4. รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร
  5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
  6. ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นต้น อันเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับผู้เข้าพักที่เป็นชาวต่างชาติและอาชญากรรมที่เกิดในที่พักแรม

5.2 องค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

5.2.1 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เป็นองค์กร นิติบุคคลที่จัดตั้ง โดยพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ดังนี้

1. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบระหว่างรัฐกับเอกชนและเอกชนกับเอกชนด้วยกัน
2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
4. ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว
5. ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
6. ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีจรรยาบรรณ
7. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการแก่บุคคลทั่วไป

8. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

9. เสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10. ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจการด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

11. คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

12. ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน

13. ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

14. ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

15. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

5.2.2 สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509 และอยู่ในความควบคุมดูแลของ สำนักงานทะเบียนสมาคมการค้า ประจำกรุงเทพมหานคร ใช้อักษรย่อว่า “สทท.” ภาษาอังกฤษว่า “THE ASSOCIATION OF DOMESTIC TRAVEL” หรือ “ADT” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้-

1. สนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทย

2. สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ รวมทั้งเจรจาทำความเข้าใจความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบธุรกิจของ หมู่ มวล สมาชิก

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การวิจัย การจัดอบรมเผยแพร่วิชาการ เทคโนโลยี และข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทยให้แก่สมาชิกหรือจัดเป็นบริการแก่สาธารณะ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นที่การส่งเสริมการตลาด

5. การพัฒนารายการนำเที่ยว และยกระดับมาตรฐานการบริการ

6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชนอย่างสร้างสรรค์

7. ดำเนินกิจกรรมอื่นใดที่จะปกป้อง และนำมาซึ่งความเป็นปึกแผ่นในการประกอบอาชีพของสมาชิก

5.3 องค์กรอื่น ๆ

การดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่พักแรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการลงทุน เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยองค์กร เอกชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและที่พักแรมโดยรวมของ ประเทศขยายตัวเติบโตขึ้น องค์กรเอกชนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและที่พักแรม เช่น

5.3.1 สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotel Association: THA)

เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจโรงแรม สร้างความสามัคคีระหว่างสมาชิก แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นด้านวิชาการซึ่งกันและกันคุ้มครองส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ ร่วมกัน ประสานงานกับภาครัฐและภาคเอกชนในการอำนวยความสะดวกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกัน สมาคมมีนโยบายในการดำเนินงานบริหารสมาคม โดยร่วมประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริหารตลอดจนการพัฒนาบุคลากร ให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานยิ่งขึ้น สมาคมโรงแรมไทยก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 โดยคณะผู้บริหาร โรงแรมและเจ้าของโรงแรมได้ร่วมกันขออนุญาตจัดตั้งขึ้น โดยในขณะนั้นเรียกว่า “สมาคมโรงแรม เพื่อนักทัศนาจรแห่งประเทศไทย” มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ โรงแรมโอเรียนเต็ล ต่อมาใน พ.ศ. 2511 ได้ขอเปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมโรงแรมไทย” มีวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจประเภทที่เกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมและสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสมาชิกทั้งหลายของสมาคมฯ
3. สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิก แก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ รวมทั้งเจรจา ทำความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจของสมาชิก
4. ประสานความสามัคคี และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันในทาง วิชาการตลอดจนข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
5. คุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน
6. ร่วมมือและประสานงานกับภาครัฐและเอกชน เช่น องค์กร สมาคม บริษัท คณะ บุคคล หรือบุคคลใด เมื่อสมาคมฯ เห็นว่าการร่วมมือดังกล่าวเพื่อเป็นการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ
7. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสมาคมฯ ตลอดจนข่าวสารอันเกี่ยวกับ ธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
8. ดำเนินการส่งเสริมการจัดให้มีการอบรม สัมมนาในงานด้านกิจการ โรงแรมและ ธุรกิจประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

9. ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อเสริมสร้าง หรือเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก
10. ชี้แจงและเสนอแนะให้รัฐบาลได้เข้าใจ และช่วยแก้ไขปัญหาตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ อันมีต่อธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
11. ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการทำธุรกิจ โรงแรมให้อยู่ในมาตรฐานที่ดี และสอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ
12. ทำความตกลงหรือวางระเบียบให้สมาชิกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อให้การประกอบวิสาหกิจของสมาชิก ได้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย
13. ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิกหรือระหว่างสมาชิกกับบุคคลภายนอกในการประกอบวิสาหกิจ
14. จัดให้มีการส่งเสริมการขายทั้งในและนอกประเทศ

5.3.2 สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (Association of Thailand Travel Agents: ATTA)

เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่มีความสำคัญต่อภาคธุรกิจและธุรกิจนำเที่ยวที่เน้นทำเที่ยวหรือทำธุรกิจแบบ Inbound มีหน้าที่รณรงค์ให้ชาวไทยเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จัดกิจกรรมให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสมาคม ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว
2. ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิสาหกิจแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการตลอดจนข่าวสารอันเกี่ยวกับวิสาหกิจการท่องเที่ยว
3. เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมของสมาชิก ตลอดจนประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิกกับบุคคลภายนอก
4. เพื่อสนับสนุนและร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของประเทศไทย
5. เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมให้ประชาชนมีความปรารถนาที่จะท่องเที่ยว
6. ทำความตกลงหรือระเบียบให้สมาชิกปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติ เพื่อการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว ได้ดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพ เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน
7. เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว โดยไม่ผิดกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน และมารยาททางการค้า
8. เพื่อแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ รวมทั้งการเจรจาทำความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว
9. ส่งเสริมการบริการท่องเที่ยวของสมาชิกให้เข้ามาตรฐาน และปรับปรุงการท่องเที่ยวให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัทธ์ธีรา ศรีประทักษ์ (2557 : บทคัดย่อ) ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับความนิยมอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านในท้องถิ่นมีช่องทางเพิ่มพูนรายได้ ด้วยการเปิดห้องพักที่เหลื่ออยู่ในบ้านของตน ให้เป็นสถานที่พักขนาดเล็กและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเพลิดเพลินสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการมักมุ่งแต่สร้างกลยุทธ์ด้านโฆษณา เพื่อแข่งขันระหว่างที่พักแรมด้วยกัน และเพื่อตัดทวงผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยว จนละเลยเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัย ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงปรารถนามากที่สุด รวมทั้ง เพิกเฉยต่อการส่งเสริมและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา 4 (3) แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้ “สถานที่พักอื่นใด” ที่เป็นสถานที่พักขนาดเล็ก มีห้องพักไม่เกิน 4 ห้อง และมีจำนวนผู้พักไม่เกิน 20 คน อันมีลักษณะเป็นการให้บริการเพื่อหารายได้เสริมไม่ถือว่าเป็นโรงแรม ซึ่งมีผลทำให้ธุรกิจโฮมสเตย์ รีสอร์ท เกสเฮาส์ บังกะโล ที่พักบริการอาหารเช้า ลอดจ์ เต็นท์ ไม่มีสถานะเป็นโรงแรม และไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งมีมาตรการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมภายในที่พักแรมไปด้วย เพราะเหตุที่ว่า ธุรกิจที่พักแรมเหล่านี้มักเป็นการดำเนินงานโดยชาวบ้านซึ่งนำบ้านที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลง เป็นห้องพักเพื่อสร้างอาชีพเสริมหลังจากว่างเว้นฤดูกาลเกษตรกรรม ซึ่งฐานะทางการเงินของชาวบ้านมักจะสร้างห้องพักได้ไม่เกิน 4 ห้อง จึงได้เสนอให้ตรา “พระราชบัญญัติเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม” ขึ้นเป็นฉบับใหม่ต่างหาก ใช้สำหรับกำกับดูแลธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม ให้มีความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการควบคุมลักษณะ มาตรฐานของที่พักแรมเชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้ ยังเสนอให้เพิ่มเติมมาตรการด้านสุขอนามัยและบทลงโทษ ที่เหมาะสมกับธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมไว้ในมาตรา 20 มาตรา 40 และมาตรา 73/1 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และเสนอให้เพิ่มเติมสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือ ด้านเงินกู้ยืม ค่าภาษีอากร การนำเข้าเครื่องจักร และผู้เชี่ยวชาญสำหรับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ให้แก่ธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมไว้ในมาตรา 23 (3) และมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

นางสาวธนาภา พรประทานเวช (2558 : บทคัดย่อ) ปัญหาการท่องเที่ยวแบบกระจุกตัวในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงถูกมุ่งเน้นไปที่หัวเมืองรอง

มากขึ้น เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น ธุรกิจที่พักที่คิมีส่วนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยการนำเอาตึกแถวหรือบ้านเก่ามาพัฒนาเป็นโรงแรมขนาดเล็ก การศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้งโรงแรมที่อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับพื้นที่ภายในห้องพักและพื้นที่ต้อนรับมากกว่ารูปลักษณ์ภายนอกอาคาร โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกใช้บริการ โรงแรมขนาดเล็กในด้านสถานที่ตั้งที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการออกแบบตกแต่งภายในเป็นแบบโมเดิร์นและไทยพื้นถิ่น